

ÅRSRAPPORT
2012 2013 2014 **2015**

Indholdsfortegnelse

2	Ledelsesberetning
32	Påtegninger
35	Resultatopgørelse
35	Totalindkomstopgørelse
36	Balance pr. 31. december
37	Egenkapitalopgørelse
39	Pengestrømsopgørelse
40	Noter
90	Ledelse, stabsafdelinger og filialoversigt

Sparekassen Sjælland A/S

Isefjords Alle 5
4300 Holbæk
CVR-nr.: 36 53 21 30

Telefon: 59 48 11 11
E-mail: info@spks.dk
Hjemmeside: www.spks.dk

Ledelsesberetning

Grund til optimisme

Koncernen realiserer et resultat efter skat på 144,4 mio. kr. svarende til en egenkapitalforrentning på 6,2 % efter skat.

Resultatet betragtes som tilfredsstillende henset til årets omkostningskrævende begivenhed, der kulminerede med børsnoteringsen den 3. december 2015.

Koncernen realiserer de højeste basisindtægter i historien på 1,024 mia. kr. - en stærk basisindtjening, faldende nedskrivninger og en markant kundetilgang.

Som bekendt er visse grene af Dansk Landbrug stadig udfordret af faldende afregningspriser, hvilket har medført nedskrivninger igen i 2015. Den igangværende krise har dog mindre betydning for koncernen, da den samlede eksponering mod erhvervet er relativ lille (8 %), og eksponeringen mod de mest udsatte dele af erhvervet er relativ lav.

Årsagen til, at resultat efter skat falder i forhold til året før, skyldes alene ændringen i kursreguleringer på 113,3 mio. kr., som følge af koncernens meget stærke likviditetsoverskud, der er placeret ud fra en meget lav risikoprofil i obligationer med kort løbetid. En rentestigning på obligationsmarkedet henover 2015 har betydet et kurstab på beholdningen.

Sparekassens bestyrelse indstiller til generalforsamlingen, at der udbetales 3 kr. i udbytte pr. aktie, svarende til et direkte afkast på 3,1 % i forhold til børskursen pr. 31. december 2015.

Koncernens strategi hviler på en forretningsmodel med kunderne i centrum og en række fravalg af komplekse risikobetonede forretninger. Således har koncernen i flere år fravalgt blandt andet spekulative renteswaps som tilbud til kunder, spekulative valutaforretninger samt spekulative investeringskreditter.

Koncernens formål er:

At bidrage til at gøre Sjælland og Fyn til et bedre sted at leve, arbejde og drive virksomhed.

Det er på dette afsæt, at koncernen med et samlet forretningsomfang på 28,5 mia. kr. i dag driver 42 filialer på Sjælland og Fyn. Fra Dragør til Middelfart serviceres 143.000 kunder af 533 medarbejdere.

Med årets resultat og den markante kundetilgang må det konstateres, at den valgte strategi bærer frugt, og at vi på denne baggrund ser positivt på koncernens udvikling i de kommende år.

Datterselskabet Sparekassen Fyn er i fin form og har i 2015 præsteret et tilfredsstillende resultat på 59 mio. kr. efter skat. På Fyn har vi i 2015 - både på privat- og erhvervsområdet - noteret en tilfredsstillende kundetilgang. Siden overtagelsen af Sparekassen Fyn i august 2013, har Sparekassen Fyn tilført koncernen et overskud på 159,8 mio. kr. samt en engangsindtægt på badwill på 328,3 mio. kr., i alt 488,1 mio. kr. Særdeles tilfredsstillende i forhold til købsprisen, der udgjorde 196 mio. kr.

Børsnotering 3. december 2015

Efter 16 måneders forberedelse og grundig debat med sparekassens repræsentantskab, kunder og garantere blev koncernen i 2015 omdannet til aktieselskab og den 3. december 2015 børsnoteret på Nasdaq Copenhagen A/S.

Det er en omfattende og kompliceret proces at foretage en børsnotering. Men opgaven er løst på særdeles tilfredsstillende vis af organisationen med det resultat, at koncernen står endnu stærkere kapitalmæssigt og er fremtidsikkert. Forløbet med alle interessenter omkring sparekassen i form af relevante myndigheder, Finanstilsynet, repræsentantskabet, pressen og ikke mindst garantierne har været præget af stor interesse. Opbakningen og forståelsen for det nødvendige i en børsnotering har fra alle kanter været saglig og positiv.

Når man ændrer på det fundamentale ejerskab, giver det debat, det er helt naturligt, og det har vi på alle måder forsøgt at give plads til. Over 5.000 garantere var samlet til årets møder, hvor der blev orienteret om børsnoteringen. Det var meget positive møder, hvor alle, der ville, kom til orde.

Resultatet er i dag, at børsnoteringen blev gennemført succesfuldt og har skabt et sikkert og styrket kapitalmæssigt fundament for, at koncernen kan fortsætte en stærk udvikling de kommende år til gavn og glæde for kunder, aktionærer og de egne, hvor vi driver virksomhed. Vi tror på, at det er den rigtige beslutning for koncernen, kunderne og ikke mindst de mange tusinde aktionærer.

Herudover betyder børsnoteringen tillige en markant besparelse på 17 mio. kr. i årlige kapitalomkostninger, der har virkning fra regnskabsåret 2016, jf. selskabsmeddelelse 1/2015.

Sparekassen har igennem hele processen med børsnoteringen lagt vægt på og fastholdt, at en investering i sparekassen skal være langsigtet, som det altid har været kendetegnet for vore mange tusinder garantere.

Med en stabil udbyttepolitik, vedtaget af bestyrelsen, forventer koncernen også de kommende år at udbetale attraktive udbytter.

I forbindelse med omdannelsen blev der etableret en almennyttig fond, der ejer 6,5 % af Sparekassen Sjælland A/S. Såfremt regnskabet og udbyttebetalingen vedtages af generalforsamlingen, betyder det, at fonden vil modtage et udbytte på 2,5 mio. kr., der skal uddeles i vort virkeområde. Vi ser frem til, at mange aktive foreninger og mindre bysamfund kan nyde godt af disse donationer i 2016 og i de kommende år som supplement til koncernens partnerstrategi, der handler om økonomisk at understøtte talentpleje og uddannelse i vort virkeområde.

Endnu bedre resultat forventes i 2016

Koncernen ser generelt positivt på 2016, og vi forventer således, at realisere et resultat efter skat, der er højere end det opnåede i 2015 på 144,4 mio. kr., jf. side 6-7 i årsrapporten.

Det bygger på en forventning om et basisresultat på 367-407 mio. kr. for året 2016 i henhold til selskabsmeddelelse 2/2016. Vi forventer, at nedskrivningerne falder i 2016 i forhold til 2015.

Koncernen vil i 2016 nyde godt af den årlige besparelse på 17 mio. kr. i kapitalomkostninger, bortfald af engangsomkostningerne i 2015 til børsnoteringen, samt ca. 30 mio. kr. i faldende renteudgifter på højtforrentede indlån. Alle beløb er indeholdt i den forventede basisindtjening for 2016. Derudover

forventes en besparelse på 30 mio. kr. i forhold til 2015 på indbetalinger til indskyderordningen og afviklingsformuen.

Koncernen oplever stor kundetilgang og aktiviteten på boligmarkedet særligt på Sjælland er positiv. Vi tilskriver primært den positive udvikling vor valgte filialstrategi. I modsætning til de landsdækkende banker har koncernen besluttet ikke at lukke filialer. Herudover er der åbnet 3 nye filialer i 2015 - i Valby, Dragør samt Langeskov på Fyn. Alle filialer har fået en meget tilfredsstillende start. Filialudbygningen på Sjælland og Fyn vil fortsætte i 2016.

Slutteligt har vi særligt i 2. halvår af 2015 konstateret en meget tilfredsstillende udvikling på erhvervskundeområdet, hvor særligt tilgangen af SMV-virksomheder - små og mellemstore virksomheder - er på det højeste niveau i mange år. Korte beslutningsveje er den primære årsag til fremgangen.

Koncernens to sparekasser vil i 2016 blive sammenlagt, både selskabsmæssigt og på samme IT-plattform. Det forventes at udmønte sig i betydelige synergier, estimeret til 20-25 mio. kr. med virkning fra regnskabsåret 2017. Omkostninger i forbindelse med sammenlægningen er indeholdt i de regnskabsmæssige forventninger om et højere resultat efter skat i 2016.

Koncernen overholder alle pejlemærker i tilsynsdiamanten og andre relevante nøgletal, herunder likviditets- og kapitaloverdækninger komfortabelt.

Koncernens markante strategiske beslutninger de senere år - i form af opkøb, børsnotering, filialstrategi, markant indlånsoverskud, fravalg af spekulative og risikobetonede forretningsområder - ser i sin helhed ud til at skabe et grundlag for en stærk udvikling de kommende år til glæde for kunder, medarbejdere og ikke mindst koncernens aktionærer.

Lars Petersson
administrerende direktør

Sparekassen Sjælland koncernen har et overskud efter skat på 144,4 mio. kr.

Egenkapitalen er styrket med 269,4 mio. kr.

Hoved- og nøgletal 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Netto rente- og gebyrindtægter	1.020.228	1.019.081	711.183	696.643
Kursreguleringer	-58.036	55.283	-38.326	46.504
Andre driftsindtægter	15.319	15.161	3.996	5.159
Udgifter til personale og administration	612.753	577.388	426.224	399.751
Nedskrivninger på udlån m.v.	149.906	257.320	95.368	179.123
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	2.542	2.812	58.440	77.418
Resultat før skat	136.420	176.087	151.402	185.576
Årets resultat	144.354	180.018	144.354	180.018
Egenkapital	2.469.210	2.199.852	2.469.210	2.199.852
Kapitalgrundlag	2.284.635	2.118.498	2.380.339	2.213.823
Udlån	9.763.187	9.981.377	6.690.267	6.663.969
Indlån	14.633.032	15.315.111	10.720.158	11.219.199
Indlån i puljeordninger	378.377	392.288	0	0
Indlån i alt	15.011.409	15.707.399	10.720.158	11.219.199
Balance	18.730.226	19.322.000	14.142.127	14.501.996
Samlet forretningsomfang	28.547.704	29.618.250	19.732.617	20.005.674
Antal medarbejdere (fuldtids, gennemsnit)	533	534	366	366
Kapitalprocent	15,5	14,7	21,1	20,4
Kernekapitalprocent	13,0	11,6	17,5	16,1
Kapitaloverdækning i pct.-point	5,5	3,9	10,6	9,6

Sparekassen Sjælland koncernen

Sparekassen Sjælland koncernen består af moderselskabet Sparekassen Sjælland A/S samt Sparekassen Fyn A/S koncernen og Sjælland Ejendomme A/S koncernen. Både Sparekassen Fyn A/S og Sjælland Ejendomme A/S er 100 % ejede datterselskaber. Se note 17 for en yderligere specifikation af tilknyttede og associerede virksomheder.

Resultatopgørelse

Samlet set er netto rente- og gebyrindtægter steget med 1,1 mio. kr. til 1.020,2 mio. kr.

Renteindtægter af udlån er faldet 115,9 mio. kr. til 713,1 mio. kr. Sparekassen Sjælland koncernen har, både på Sjælland og Fyn, mærket den stigende konkurrence om udlån, samt det generelle lave renteniveau på de finansielle markeder. Disse faktorer har medført et fald i marginalen i udlånsporteføljen. Derudover er den gennemsnitlige udlånsaldo faldet i 2015 i forhold til 2014. Processen med afvikling af større ejendomseksponeringer, der ikke passer ind i forretningsmodellen, er fortsat gennem 2015, hvilket også præger udviklingen. På privatkundesiden mærker koncernen, at aktiviteten på boligmarkedet – særligt på Sjælland – er stigende. Det kan derfor med tilfredshed konstateres, at almindelige udlån – bil, bolig og kreditter - til private er steget med 6,5 % i løbet af 2015. Koncernen har en stor likvid beholdning, der primært er placeret i danske realkreditobligationer. Beholdningen er placeret med en relativ lille varighed, hvilket har medført et fald i renteindtægter fra obligationsbeholdningen på 24,1 mio. kr. De samlede renteindtægter falder 135,4 mio. kr., svarende til 15 %.

De samlede renteudgifter falder med 83,3 mio. kr. til 168,8 mio. kr., svarende til 33 %. Renteudgifter til indlån falder 84,8 mio. kr. Faldet i renteudgifterne skyldes primært at højrenteprodukter i foråret 2015 blev tilpasset mere markedskonforme vilkår.

Sparekassen Fyn har i december 2014 indfriet et lån fra Staten i form af hybrid kernekapital på 200 mio. kr. Det medførte, at en tidligere udgiftsført overkurs på 20,0 mio. kr. kunne indtægtsføres.

Udbytte af aktier stiger 4,0 mio. kr. til 13,8 mio. kr.

Gebyrer og provisionsindtægter stiger med 53,7 mio. kr. til 420,4 mio. kr. Garantiprovision er steget med 9,8 mio. kr. til 104,2 mio. kr. Øvrige gebyrer og provisionsindtægter er steget 43,9 mio. kr. til 316,3 mio. kr. Stigningen kan henføres til både stor konverteringsaktivitet på boligområdet – særligt i andet kvartal 2015 – og generel øget aktivitet på boligmarkedet. Derudover opleves en stigende volumen og aktivitet vedrørende pleje af kundernes værdipapirdepoter.

Udgifter til personale og administration er steget med 35,4 mio. kr. til 612,8 mio. kr. Stigningen kan primært henføres til engangsomkostninger i forbindelse med processen med omdannelse til aktieselskab og børsmodning, og sekundært øgede personaleomkostninger, der skyldes øget aktivitetsniveau, samt filial etableringer. Koncernen har tidligere på året offentliggjort, at Sparekassen Sjælland sammenlægges med Sparekassen Fyn via en aktivoverdragelse, ligesom Sparekassen Fyns nuværende IT-plattform i SDC konverteres til Sparekassen Sjællands IT-plattform Bankdata i oktober 2016.

Fra og med regnskabsåret 2017 estimeres synergieffekterne ved denne transaktion at udgøre 20-25 mio. kr. på årlig basis.

Basisindtjeningen, opgjort som indtjeningen før andre driftsudgifter (indskydergarantiordning m.v.), afskrivninger, nedskrivninger på udlån m.v., kursreguleringer, resultat af kapitalandele og resultat af aktiviteter under afvikling udgør 410,8 mio. kr. mod 444,5 mio. kr. i 2014. Der er tale om et fald i basisindtjeningen på 33,7 mio. kr., svarende til 8 %. På trods af den skærpede konkurrence og deraf medfølgende pres på rentemarginalen, stiger basisindtægterne marginalt i forhold til 2014. Faldet i basisindtjeningen kan derfor henføres til de stigende omkostninger, hvoraf en stor del kan henføres til omkostninger i forbindelse med processen med omdannelse til aktieselskab og børsmodning.

Basisindtjening 1.000 kr.	Koncernen	
	2015	2014
Netto renteindtægter	602.213	654.400
Udbytte af aktier mv.	13.811	9.776
Gebyrer og provisionsindtægter	420.440	366.789
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	16.236	11.884
Andre driftsindtægter	15.319	15.161
Andre driftsudgifter, ordinære	12.011	12.383
Basisindtægter	1.023.536	1.021.859
I alt udgifter til personale og administration	612.753	577.388
Basisindtjening	410.783	444.471
Af- og nedskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	31.267	35.783
Andre driftsudgifter (indskydergarantiordning m.v)	38.413	34.609
Nedskrivninger på udlån m.v.	149.906	257.320
Kursreguleringer	-58.036	55.283
Resultat af kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder	2.542	2.812
Resultat af aktiviteter under afvikling	717	1.233
Resultat før skat	136.420	176.087
Skat	-7.934	-3.931
Resultat efter skat	144.354	180.018

Basisindtjeningen for 2015 ligger inden for den tidligere udmeldte forventning på 386-411 mio. kr. i selskabsmeddelelse nr. 7/2015 af 28. december 2015.

Koncernens basisindtjening målt i forhold til udlån og garantier er i 2015 på 3,03 % mod 3,20 % i 2014. Niveaulet er tilfredsstillende, men ved fortsat at fokusere på synergimuligheder i koncernen forventes basisindtjeningen øget de kommende år.

Andre driftsudgifter udgør 50,4 mio. kr. mod 47,0 mio. kr. sidste år. Beløbet kan primært henføres til Garantifondens forsikringsmodel og driftsudgifter vedrørende ejendomme.

Nedskrivninger på udlån m.v. udgør 149,9 mio. kr., hvilket er et fald i forhold til 2014 på 107,4 mio. kr. Generelt mærkes en bedring i konjunkturerne både hos erhvervskunderne og privatkunderne. En del af nedskrivningerne kan henføres til de svære konjunkturer for landbruget. Den igangværende krise i landbruget har dog mindre betydning for koncernen. Det skyldes dels, at den samlede eksponering mod erhvervet er under 8 % og dels, at eksponeringen mod de mest udsatte dele af erhvervet er relativ lav. De samlede nedskrivninger og underkurser på landbrug udgør 214,6 mio. kr. svarende til 17 % af eksponeringerne før nedskrivninger og underkurser.

Kursreguleringer blev på -58,0 mio. kr. På trods af en relativ lav renterisiko i handelsbeholdningen har udviklingen på de finansielle markeder medført en kursregulering vedrørende obligationer på -87,9 mio. kr., hvilket skyldes koncernens meget store obligationsbeholdning på næsten 6,0 mia. kr. På aktier m.v. er der en kursgevinst på 35,2 mio. kr. Heraf kan langt størstedelen henføres til kursregulering på sektoraktier. Kursgevinsten på aktier er lavere end i 2014, hvilket skyldes, at 2014 var begunstiget af store positive kursreguleringer i forbindelse med salget af Nets. På investeringsejendomme er der en kursregulering på -11,1 mio. kr. På valuta er der en kursgevinst på 5,0 mio. kr. Kursregulering af øvrige finansielle instrumenter udgør -0,1 mio. kr.

I foråret 2015 har Finanstilsynet foretaget en ordinær tilsynsundersøgelse i moderselskabet Sparekassen Sjælland. Finanstilsynet vurderede i den forbindelse, at der var behov for yderligere nedskrivninger på 28,1 mio. kr., hvilket allerede var indeholdt i halvårsrapporten for 2015.

Resultat af kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder blev på 2,5 mio. kr., og resultat af aktiviteter under afvikling blev 0,7 mio. kr.

Resultatet før skat blev på 136,4 mio. kr. mod 176,1 mio. kr. i 2014. Resultat efter skat ender på 144,4 mio. kr. mod 180,0 mio. kr. i 2014. Resultatet flugter med vores udmeldinger ved halvåret 2015 samt selskabsmeddelelse nr. 2/2016 af 8. februar 2016.

Resultatet betragtes som tilfredsstillende.

Bestyrelsens forslag til udbytte

Bestyrelsen indstiller, at der udbetales et udbytte på 3 kr. pr. aktie, svarende til 39.093.690 kr. Beløbet er på niveau med hvad der ville være blevet foreslået udbetalt i garantrente såfremt sparekassen ikke var blevet omdannet.

Forventninger til 2016

Sparekassen Sjælland og Sparekassen Fyn sammenlægges i 2016, og Sparekassen Fyn vil i oktober 2016 skifte IT-plattform fra SDC til Bankdata. Der forventes, som beskrevet i selskabsmeddelelse nr. 2/2016, engangsomkostninger i niveauet 8-10 mio. kr. i forbindelse med sammenlægningen og IT konverteringen. Sammenlægningen og IT-konverteringen giver ikke anledning til, at ændre de tidligere udmeldte forventninger til basisindtjeningen i 2016 på 367-407 mio. kr.

Koncernen har i 2015 oplevet en tilfredsstillende kundetilgang. Koncernen mærkede tillige i 2015, at aktiviteten på boligmarkedet - særligt på Sjælland - er stigende blandt privatkunder, hvilket tillige med kundetilgangen er årsagen til, at privatudlånet er i fremdrift og i 2015 øget med 6,5 %. Vi forventer også i 2016 at få et betydeligt antal nye kunder og vi forventer også fortsat at have vækst i privatudlånet.

Koncernen forventer, at der også i 2016 vil være pres på priserne, ikke mindst udlånsrenterne, og vi forventer også at der vil ske afvikling af større ejendomsseksponeringer, der ikke passer ind i forretningsmodellen. Endelig forventer koncernen en øget aktivitet på boligmarkedet. Den store konverteringsaktivitet i specielt i 2. kvartal 2015, forventer vi dog ikke at se igen i 2016.

Samlet betyder ovennævnte forventninger, at basisindtjeningen fortsat vil være på et højt niveau, i størrelsesordenen 367-407 mio. kr. for året 2016.

Usikkerheden for 2016 vil fortsat primært være baseret på den generelle aktivitetsudvikling i samfundet. Herunder særligt kundernes behov for og villighed til at optage nye lån, samt den skærpede konkurrencesituation i vores branche, der kan presse indtjeningen på udlån mere end vi allerede forventer.

Afkastet på koncernens store overskudslikviditet er ligeledes forbundet med en væsentlig usikkerhed på grund af det nuværende meget lave renteniveau.

Nedskrivningerne forventes i 2016 at være på et lavere niveau end i 2015. Usikkerheden knytter sig her primært til udviklingen i ejendomssektoren, udløb af afdragsfrihed på kundernes realkreditlån samt til udviklingen i landbruget.

Koncernen ser generelt positivt på 2016 og forventer, med ovennævnte usikkerheder in mente, at realisere et resultat efter skat, der er højere end i 2015.

Balance

Udlån udgør 9.763 mio. kr. ultimo 2015, hvilket svarer til et fald på 218,2 mio. kr. i forhold til ultimo 2014. Som nævnt tidligere er processen med afvikling af større erhvervsengagementer, der ikke passer ind i forretningsmodellen, fortsat gennem 2015, hvilket er den primære årsag til faldet. På privatkundesiden mærker koncernen, at aktiviteten på boligmarkedet – særligt på Sjælland – er stigende blandt privatkunder. Det kan derfor med tilfredshed konstateres, at udlån til private husholdninger er steget i løbet af 2015.

Indlån inklusiv indlån i puljer er reduceret med 696,0 mio. kr. til 15.011,4 mio. kr. Koncernens indlånsoverskud udgør herefter 5.248,2 mio. kr. Set ud fra en kortsigtet driftsøkonomisk betragtning er et indlånsoverskud i den størrelsesorden p.t. u hensigtsmæssigt. Årsagen er det nuværende lavrentemiljø, hvor en placering af overskudslikviditeten enten er forbundet med meget lavt afkast eller stor risiko. Koncernen har dog en strategi om at være uafhængig af ekstern funding, hvorfor vi tilstræber at have indlånsoverskud, ligesom forholdet mellem indlån og udlån kan ændre sig, såfremt der skulle

komme en stigende efterspørgsel på udlån. Faldet i indlån kan primært henføres til nogle højrente-produkter, der i foråret 2015 blev rentetilpasset til mere markedskonforme vilkår.

Efterstillede kapitalindskud falder 130,8 mio. kr. til 464,8 mio. kr. I forbindelse med moderselskabet Sparekassen Sjællands omdannelse til aktieselskab, er der konverteret efterstillede kapitalindskud til garantkapital og senere til aktiekapital, ligesom der i årets løb er hjemtaget efterstillet kapital for 105 mio. kr. og indfriet for 98 mio. kr.

Den samlede egenkapital udgør 2.469,2 mio. kr. mod 2.199,9 i 2014. Det svarer til en stigning i egenkapitalen på 12 %. Op til omdannelsen til aktieselskab er der tegnet ny garantkapital, ligesom der er konverteret efterstillet kapital. Dette er sammen med årets overskud den væsentligste årsag til styrkelsen af egenkapitalen.

Den samlede balance er faldet med 3 % til 18.730,2 mio. kr.

Eventualforpligtelser udgør 3.773,1 ultimo 2015 mod 3.929,5 mio. kr. ultimo 2014.

Kapitalforhold

Kapitalgrundlag, der kan medregnes ved opgørelse af Sparekassen Sjælland koncernens kapitalprocent, udgør 2.284,6 mio. kr. mod 2.118,5 mio. kr. i 2014. Stigningen kan henføres til årets overskud samt nytegning af garantkapital op til omdannelsen til aktieselskab.

Derudover har moderselskabet Sparekassen Sjælland indfriet kapitaludstedelser for 98 mio. kr. og hjemtaget ny efterstillet kapital for 105 mio. kr.

Alle Sparekassen Sjælland koncernens kapitaludstedelser kan anvendes til at dække kapitalkravene efter CRR/CRD IV reglerne. Al kapital, der ikke anvendes til CRR/CRD IV kravene, kan bruges til at opfylde kapitalbehovstillægget under 8+ modellen. For mere udførlig information om Sparekassen Sjælland koncernens kapitaludstedelser henvises til note 30.

Koncernens samlede risikoeksponering udgør 14.721,1 mio. kr. Kreditrisikoen og markedsrisikoen er opgjort efter standardmetoden. Operationel risiko er opgjort efter basisindikatormetoden.

Koncernens kapitalprocent udgør herefter 15,5 %. Kapitalbehovet er opgjort til 10,0 %, hvilket medfører en kapitalmæssig overdækning på 5,5 % -point. I kroner svarer overdækningen til 813,2 mio. kr.

Konverteringen af efterstillet kapital til garantkapital og nytegningen af garantkapital, som i forbindelse med omdannelsen blev konverteret til aktiekapital, har desuden styrket den egentlige kernekapital. Den egentlige kernekapitalprocent er således ultimo 2015 på 10,0 %.

Sparekassen Sjælland koncernen udarbejder løbende kapitalplaner. Kapitalplanerne gør det muligt at vurdere, hvorvidt omfanget af det nuværende kapitalgrundlag er tilstrækkeligt.

Det er ledelsen af Sparekassen Sjælland koncernens vurdering, at kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at dække den risiko, der er forbundet med koncernens aktiviteter.

Likviditet

Liquidity coverage ratio (LCR)

Pr. første oktober trådte krav om en LCR 60 % i kraft. Under de fuldt indfasede regler i 2018 vil kravet til LCR være steget til 100 %. Sparekassen Sjælland koncernen har siden ultimo 2012 kvartalsvis og siden juni 2014 månedsvist rapporteret foreløbige beregninger på LCR til Finanstilsynet. Koncernen har således været godt forberedt på ikrafttrædelsen af reglerne den første oktober 2015. Ultimo 2015 er koncernens LCR således opgjort til 318 %.

LCR stiller krav om at 30 % af de likvide aktiver skal udgøres af såkaldte level 1A aktiver bestående af kontantbeholdningen, indestående på foliokontoen, indskudsbeviser og statsobligationer. Da koncernen har en meget stor beholdning af realkreditobligationer i forhold til level 1A aktiver, gør denne 30 % regel, at dele af koncernens obligationsbeholdning ikke har nogen likviditetsmæssig værdi i LCR. Koncernen kan således øge LCR nøgletallet ved at realisere dele af beholdningen af realkreditobligationer og erhverve level 1A aktiver i stedet.

§ 152 i lov om finansiel virksomhed

I henhold til lov om finansiel virksomhed § 152 skal koncernen have en forsvarlig likviditet. Koncernen har en overdækning i forhold til lovkravet på 240,1 %. Vores målsætning er altid at have en tilpas høj likviditet.

Koncernens forretningsmodel tilsiger, at indlån finansierer udlånet. Vi ønsker at være uafhængige af ekstern funding i form af markedsfinansiering og flygtige højtforrentede indlån.

Pr. 31. december 2015 har koncernen indlånsoverskud på 5.248,2 mio. kr. Koncernens indlån kommer primært fra private og mindre erhvervsdrivende. Der er ingen store enkeltstående indlån med væsentlig betydning. Der er ingen indlån af betydning fra andre finansielle virksomheder. Indlånet er desuden kendetegnet ved, at en meget høj andel er dækket af indskydergarantifonden.

Koncernen har ingen obligationsudstedelser.

På baggrund af ovenstående samt af de løbende stresstest af likviditeten, betragter vi vores nuværende fundingprofil som relativt stabil og med lav risiko.

Net stable funding ratio (NSFR)

I 2018 forventes reglerne om NSFR at træde i kraft. De seneste godt og vel tre år har koncernen rapporteret foreløbige NSFR tal til Finanstilsynet. På baggrund af de indberettede tal samt vores nuværende balance forventer vi at kunne leve op til kravene i NSFR. Det skyldes primært koncernens store indlånsoverskud, hvor næsten al indlån kommer fra private og mindre erhverv, og hvor langt størstedelen er dækket af indskydergarantifonden. Dette udgør sammen med basiskapitalen et godt fundament i NSFR.

Tilsynsdiamanten

Koncernen ligger inden for alle pejlemærkerne i Finanstilsynets risikostyringsværktøj ”tilsynsdiamanten”, der på fem konkrete områder opstiller kriterier, Sparekassen Sjælland koncernen skal overholde. De fem målepunkter er følgende:

Pejlemærke	Grænseværdi	Koncernen	
		2015	2014
Summen af store engagementer	< 125 % af kapitalgrundlag	0,0%	0,0%
Udlånsvækst p.a.	< 20 %	-2,2%	-8,5%
Ejendomseksponering	< 25 % af udlån og garantier	18,5%	21,1%
Stabil funding	Udlån / arbejdende kapital fratrukket obligationer med restløbetid under 1 år < 1,00	0,54	0,54
Likviditetsoverdækning	> 50 %	240,1%	236,3%

Som nævnt tidligere ligger koncernen - i lighed med i 2014 - i 2015 inden for alle pejlemærkerne i tilsynsdiamanten. På alle fem pejlemærker ligger koncernen i komfortabel afstand til Tilsynsdiamantens grænseværdier. Særligt ejendomseksponeringen udvikler sig i den ønskede retning, og denne søges i de kommende år yderligere nedbragt.

Sparekassen Sjælland koncernen forventer heller ikke fremadrettet at have problemer med at overholde tilsynsdiamantens grænseværdier.

Sparekassen Sjælland (moderselskabet)

Resultatopgørelse

Samlet set er netto rente- og gebyrindtægter steget med 14,5 mio. kr. til 711,2 mio. kr.

Renteindtægter af udlån er faldet med 85,2 mio. kr. til 464,1 mio. kr. Dette skyldes blandt andet et fald i den gennemsnitlige udlånssaldo som følge af en forsat afvikling af større ejendomseksponeringer, der ikke passer ind i forretningsmodellen. På privatkundesiden mærker sparekassen, at aktiviteten på boligmarkedet er stigende. Det kan derfor med tilfredshed konstateres, at almindelige udlån – bil, bolig og kreditter - til private er steget med 10 % i løbet af 2015. Sparekassen mærker stor konkurrence om udlån, dette - samt det generelle lave renteniveau på de finansielle markeder - medfører et pres på prisen i udlånsporteføljen.

Sparekassen har en stor likvid beholdning, der primært er placeret i danske realkreditobligationer. Beholdningen er placeret med en relativ lille varighed, hvilket har medført et fald i renteindtægterne fra obligationsbeholdningen på 14,1 mio. kr. De samlede renteindtægter er faldet med 99,1 mio. kr. til 515,0 mio. kr., svarende til 16 %.

Renteudgifterne falder med 73,2 mio. kr. til 120,4 mio. kr., svarende til 33 %. Renteudgifter til indlån falder 75,7 mio. kr. Faldet i renteudgifterne skyldes primært at højrenteprodukter i foråret 2015 blev tilpasset mere markedskonforme vilkår.

Udbytte af aktier stiger 5,0 mio. kr. til 13,1 mio. kr.

Gebyrer og provisionsindtægter stiger med 39,6 mio. kr. til 314,5 mio. kr. Garantiprovision er steget med 11 % til 90,4 mio. kr. Øvrige gebyrer og provisionsindtægter er steget med 30,4 til 224,1 mio. kr. Stigningen kan primært henføres til øget aktivitet på boligområdet generelt – og i særdeleshed med konvertering af boliglån. Derudover opleves en stigende volumen og aktivitet vedrørende pleje af kundernes værdipapirdepoter.

Udgifter til personale og administration i alt er steget med 26,5 mio. kr. Vederlag til bestyrelse og direktion stiger 33 %. Beløbet kan primært henføres til fratrædelse af direktionsmedlem i foråret 2015. Personaleudgifter stiger 5,2 mio. kr. til 242,8 mio. kr. Stigningen skyldes primært almindelig overenskomst-mæssig lønregulering samt stigende lønsumsafgift. Øvrige administrationsomkostninger stiger 18,9 mio. kr., hvilket især kan tilskrives engangsomkostninger afholdt i forbindelse med processen med omdannelse til aktieselskab og børsmodning.

Basisindtjeningen opgjort som indtjeningen inden andre driftsudgifter (indskydergarantiordning m.v.), afskrivninger, nedskrivninger på udlån m.v., kursreguleringer, resultat af kapitalandele og resultat af aktiviteter under afvikling udgør 282,6 mio. kr. mod 292,5 mio. kr. i 2014. Der er tale om et fald i basisindtjeningen på 9,9 mio. kr., svarende til 3 %. På trods af den skærpede konkurrence og deraf medfølgende pres på rentemarginalen samt udfordringer med at placere overskudslividiteten

til et tilfredsstillende afkast stiger basisindtægterne med 16,5 mio. kr. i forhold til 2014. Faldet i basisindtjeningen kan derfor henføres til de stigende omkostninger, hvoraf en stor del kan henføres til engangsomkostninger i forbindelse med processen med omdannelse til aktieselskab og børsmodning.

Basisindtjening 1.000 kr.	Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014
Netto renteindtægter	394.641	420.508
Udbytte af aktier mv.	13.114	8.069
Gebyrer og provisionsindtægter	314.513	274.909
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	11.085	6.843
Andre driftsindtægter, ordinære	3.996	5.159
Andre driftsudgifter, ordinære	6.394	9.555
Basisindtægter	708.785	692.247
I alt udgifter til personale og administration	426.224	399.751
Basisindtjening	282.561	292.496
Af- og nedskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	27.535	27.931
Andre driftsudgifter (indskydergarantiordning m.v.)	28.370	23.788
Nedskrivninger på udlån m.v.	95.368	179.123
Kursreguleringer	-38.326	46.504
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	58.440	77.418
Resultat før skat	151.402	185.576
Skat	7.048	5.558
Resultat efter skat	144.354	180.018

Basisindtjeningen målt i forhold til udlån og garantier er 3,14 % i 2015 mod 3,33 % i 2014. På trods af den negative udvikling i basisindtjeningen målt i forhold til udlån og garantier er niveauet dog fortsat tilfredsstillende.

Andre driftsudgifter udgør 34,8 mio. kr. mod 33,3 mio. kr. sidste år. Beløbet kan primært henføres til Garantifondens forsikringsmodel og driftsudgifter vedrørende ejendomme.

Nedskrivninger på udlån m.v. udgør 95,4 mio. kr., hvilket er et fald i forhold til 2014 på 83,8 mio. kr. Generelt mærkes en bedring i konjunkturerne både hos erhvervs- og privatkunderne. En del af nedskrivningerne kan henføres til de svære konjunkturer for landbruget. Den igangværende krise i landbruget har dog mindre betydning for sparekassen. Det skyldes dels, at den samlede eksponering mod erhvervet kun er ca. 8 % og dels, at eksponeringen mod de mest udsatte dele af erhvervet er relativ lav.

Kursreguleringer udgør -38,3 mio. kr. mod 46,5 mio. kr. i 2014. På trods af en relativt lav renterisiko i handelsbeholdningen, har udviklingen på de finansielle markeder medført en kursregulering vedrørende obligationer på -87,9 mio. kr., hvilket dog skal ses i sammenhæng med sparekassens meget

store obligationsbeholdning på 4.747,6 mio. kr. På aktier er der en kursgevinst på 32,1 mio. kr. Heraf kan langt størstedelen henføres til kursregulering på sektoraktier. Kursgevinsten på aktier er lavere end i 2014, hvilket skyldes, at 2014 var begunstiget af store positive kursreguleringer i forbindelse med salget af Nets. På investeringsejendomme er der en kursregulering på 0,5 mio. kr. På valuta er der en kursgevinst på 3,0 mio. kr. Kursregulering af øvrige finansielle instrumenter udgør 0,1 mio. kr.

I foråret 2015 har Finanstilsynet foretaget en ordinær tilsynsundersøgelse i sparekassen. Finanstilsynet vurderede i den forbindelse, at der var behov for yderligere nedskrivninger på 28,1 mio. kr., hvilket allerede var indeholdt i halvårsrapporten for 2015.

Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder blev 58,4 mio. kr. Heraf bidrager Sparekassen Fyn A/S koncernen med 59,0 mio. kr., Sjælland Ejendomme A/S koncernen med -0,6 mio. kr.

Resultatet før skat blev 151,4 mio. kr. mod 185,6 mio. kr. i 2014. Resultat efter skat ender på 144,4 mio. kr. mod 180,0 mio. kr. i 2014. Resultatet flugter med vores udmeldinger ved halvåret 2015 og betragtes som tilfredsstillende.

Balance

Udlån udgør 6.690,3 mio. kr. ultimo 2015, hvilket er en stigning på 26,3 mio. kr. i forhold til ultimo 2014. Sparekassen kan med stor tilfredshed konstatere, at udlån til private husholdninger stiger med 10 %. Det er særligt øget aktivitet med andelsboliglån og boliglån, der ligger til grund for stigningen. På erhvervssiden er processen med afvikling af større engagementer, der ikke passer ind i forretningsmodellen fortsat, hvilket er årsagen til et fald i udlån til erhverv.

Det samlede indlån er faldet med 499,0 mio. kr. til 10.720,2 mio. kr. Faldet kan primært henføres til nogle højrenteprodukter, der i foråret 2015 blev rentetilpasset til mere markedskonforme vilkår. Det samlede indlånsoverskud udgør 4.029,9 mio. kr. Indlånsoverskuddet er fortsat umiddelbart større, end en kortsigtet driftsøkonomisk betragtning kan retfærdiggøre. Det skyldes, at vi befinder os i et lavrentemiljø, hvor placering af overskudslikviditet enten er forbundet med meget lavt afkast eller stor risiko. Forholdet mellem indlån og udlån kan dog hurtigt ændre sig, hvis der skulle komme yderligere gang i låneefterspørgslen. Sparekassen har desuden en strategi om generelt at være uafhængig af ekstern funding, hvorfor vi tilstræber at have indlånsoverskud.

Efterstillede kapitalindskud falder 130,8 mio. kr. til 464,1 mio. kr. I forbindelse med sparekassens omdannelsen til aktieselskab er der konverteret efterstillede kapitalindskud til garantkapital og senere til aktiekapital, ligesom der i årets løb er hjemtaget efterstillet kapital for 105 mio. kr. og indfriet for 98 mio. kr.

Den samlede egenkapital udgør 2.469,2 mio. kr. mod 2.199,9 i 2014. Det svarer til en stigning i egenkapitalen på 12 %. Op til omdannelsen til aktieselskab er der tegnet ny garantkapital, ligesom der er konverteret efterstillet kapital. Dette er sammen med årets overskud den væsentligste årsag til styrkelsen af egenkapitalen.

Den samlede balance er faldet med 2 % til 14.142,1 mio. kr.

Eventualforpligtelser udgør 2.322,2 ultimo 2015 mod 2.122,5 mio. kr. ultimo 2014.

Kapitalforhold

Kapitalgrundlag, der kan medregnes ved opgørelse af sparekassens kapitalprocent, udgør 2.380,3 mio. kr. ultimo 2015 mod 2.213,8 mio. kr. ultimo 2014. Stigningen kan henføres til årets overskud samt nytegning af garantkapital op til omdannelsen til aktieselskab.

Derudover har sparekassen indfriet kapitaludstedelser for 98 mio. kr. og hjemtaget ny efterstillet kapital for 105 mio. kr.

Alle sparekassens kapitaludstedelser kan anvendes til at dække kapitalkravene efter CRR/CRD IV reglerne. Al kapital, der ikke anvendes til CRR/CRD IV kravene, kan bruges til at opfylde kapitalbehovstilægget under 8+ modellen. For mere udførlig information om sparekassens kapitaludstedelser henvises til note 30.

Den samlede risikoeksponering udgør 11.292,2 mio. kr. Kreditrisikoen og markedsrisikoen er opgjort efter standardmetoden. Operationel risiko er opgjort efter basisindikatormetoden.

Sparekassens kapitalprocent udgør herefter 21,1 %. Kapitalbehovet er opgjort til 10,5 %, hvilket medfører en kapitalmæssig overdækning på 10,6 % -point. I kroner svarer overdækningen til 1.198,2 mio. kr.

Konverteringen af efterstillet kapital til garantkapital og nytegningen af garantkapital, som efterfølgende ved omdannelsen blev konverteret til aktiekapital, har desuden styrket den egentlige kernekapital. Den egentlige kernekapitalprocent er således ultimo 2015 på 13,5 %.

Sparekassen udarbejder løbende kapitalplaner. Kapitalplanerne gør det muligt at vurdere, hvorvidt omfanget af det nuværende kapitalgrundlag er tilstrækkeligt. Det er ledelsens vurdering, at kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at dække den risiko, der er forbundet med sparekassens aktiviteter.

Likviditet

Liquidity coverage ratio (LCR)

Pr. første oktober trådte krav om en LCR 60 % i kraft. Under de fuldt indfasede regler i 2018 vil kravet til LCR være steget til 100 %. Sparekassen har siden ultimo 2012 kvartalsvis og siden juni 2014 månedsvist rapporteret foreløbige beregninger på LCR til Finanstilsynet. Sparekassen har således været godt forberedt på ikrafttrædelsen af reglerne den første oktober 2015. Ultimo 2015 er sparekassens LCR således opgjort til 300 %.

LCR stiller krav om at 30 % af de likvide aktiver skal udgøres af såkaldte level 1A aktiver bestående af kontantbeholdningen, indestående på foliokontoen, indskudsbeviser og statsobligationer. Da sparekassen har en meget stor beholdning af realkreditobligationer i forhold til level 1A aktiver, betyder

denne 30 % regel, at dele af sparekassens obligationsbeholdning ikke har nogen likviditetsmæssig værdi i LCR. Sparekassen kan således øge LCR nøgletallet ved at realisere dele af beholdningen af realkreditobligationer og erhverve level 1A aktiver i stedet.

§ 152 i lov om finansiel virksomhed

I henhold til lov om finansiel virksomhed § 152 skal sparekassen have en forsvarlig likviditet. Sparekassen har en overdækning i forhold til lovkravet på 239,9 %.

Sparekassens forretningsmodel tilsiger, at indlån finansierer udlånet. Vi ønsker at være uafhængige af ekstern funding i form af markedsfinansiering og flygtige højtforrentede indlån.

Pr. 31. december 2015 har sparekassen et indlånsoverskud på 4.029,9 mio. kr. Sparekassens indlån kommer primært fra private og mindre erhvervsdrivende. Der er ingen store enkeltstående indlån med væsentlig betydning. Der er ingen indlån af betydning fra andre finansielle virksomheder. Indlånet er desuden kendetegnet ved, at en meget høj andel er dækket af indskydergarantifonden.

Sparekassen har ingen obligationsudstedelser.

På baggrund af ovenstående samt af de løbende stresstest af likviditeten, betragter vi vores nuværende fundingprofil som relativt stabil og med lav risiko.

Net stable funding ratio (NSFR)

I 2018 forventes reglerne om NSFR at træde i kraft. De seneste godt og vel tre år har sparekassen rapporteret foreløbige NSFR tal til Finanstilsynet. På baggrund af de indberettede tal samt vores nuværende balance forventer vi at kunne leve op til kravene i NSFR. Det skyldes primært sparekassens store indlånsoverskud, hvor næsten al indlån kommer fra private og mindre erhverv, og hvor langt størstedelen er dækket af indskydergarantifonden. Dette udgør sammen med basiskapitalen et godt fundament i NSFR.

Tilsynsdiamanten

Sparekassen har i lighed med 2014 opgjort de forskellige målepunkter i Finanstilsynets risikostyringsværktøj "tilsynsdiamanten", der på fem konkrete områder opstiller kriterier, det enkelte pengeinstitut skal overholde.

De fem målepunkter er følgende:

Pejlemærke	Grænseværdi	Sparekassen (moderselskabet)	
		2015	2014
Summen af store engagementer	< 125 % af kapitalgrundlag	0,0%	0,0%
Udlånsvækst p.a.	< 20 %	0,4%	-10,6%
Ejendomseksponering	< 25 % af udlån og garantier	20,4%	22,2%
Stabil funding	Udlån / arbejdende kapital fratrukket obligationer med restløbetid under 1 år < 1,00	0,49	0,48
Likviditetsoverdækning	> 50 %	239,9%	274,5%

Sparekassen ligger i lighed med 2014 inden for alle pejlemærkerne i tilsynsdiamanten. For fire af de fem pejlemærker er der god afstand til grænseværdierne. Ejendomseksponeringen ligger fortsat højt, men den udvikler sig i den rigtige retning. Ejendomseksponeringen forventes nedbragt yderligere i de kommende år.

Sparekassen forventer heller ikke fremadrettet at have problemer med at overholde tilsynsdiamantens grænseværdier.

Forretningsgrundlag for Sparekassen Sjælland koncernen

Sparekassen Sjælland koncernen er blandt landets 12 største pengeinstitutter og repræsenteret ved 42 filialer fordelt med 15 på Fyn og 27 på Sjælland. Hvor den nyeste filial åbnede i Dragør den 19. november 2015. Moderselskabet Sparekassen Sjælland er stiftet i 1825, og er Danmarks ældste sparekasse.

Markedsfokus

Sparekassen Sjælland koncernen ønsker som udgangspunkt at lave forretninger med kunder, der er bosat på Sjælland og Fyn. Minimum 90 % af koncernens udlån og garantier skal være relateret til det primære markedsområde.

Under hensyntagen til koncernens indtjening og kapitalforhold, er det vores mål at udbygge filialdækningen i større provinsbyer på Sjælland og Fyn samt i Storkøbenhavn ved organisk vækst, samtidig med at det eksisterende filialnet og den stærke lokale forankring bevares. Både på Sjælland og Fyn forventer vi, i de kommende år, at etablere hot spot filialer i mindre byer.

Kunder

Den samlede koncern har 143.000 kunder, hvoraf mere end 25.000 er aktionærer.

Vi tilbyder løsninger til både erhvervsvirksomheder og private i vores geografiske område. Organisationen har særligt kompetencer inden for områderne ejendomme, detail, liberalt erhverv, håndværksvirksomhed, industri, produktion samt landbrug og naturligvis privat.

Distributionsnet

Vi ønsker at skabe de optimale rammer (distributionsnettet) for mødet med kunderne. Rammerne kan være traditionelle privatkundefilialer, centrale centre inden for kompetence-tunge områder som f.eks. erhverv, investering og pension. Men det kan også være via digitale platforme (internet baseret platform) eller gennem opsøgende mødeaktivitet hos kunden.

Koncernen har defineret og udpeget digitalisering som et særligt fokusområde, der søges implementeret i videst mulig udstrækning i alle processer og arbejdsgange i organisationen.

Vi forholder os løbende til distributionsnettets sammensætning.

Forretningsområder, produkter og ydelser

Vores værditilbud er baseret på principperne om enkelthed og fravalg.

Enkelthed, fordi det giver gennemskelighed og dermed tryghed for kunder og investorer.

Fravalg, fordi vi ikke ønsker at tilbyde komplekse produkter med højt risikoindhold eller produkter, som ikke skaber værdi for vores kunder. Eksempler på forretninger, der ikke skaber værdi for kunden, er forretninger, der er for komplekse til at gennemskue.

Vi tilbyder derfor først og fremmest helt traditionelle pengeinstitutprodukter, herunder ind- og udlånsforretninger, opsparingsprodukter m.v. Det er her, vi har vores primære kompetencer, og det er her, vi kan tilbyde produkter på konkurrencedygtige vilkår.

Vi tilbyder gerne finansiering til private og erhverv, hvis det kan ske på betryggende vilkår, og hvis det kan skabe værdi for kunden såvel som for Sparekassen Sjælland koncernens øvrige interessenter. For at sikre dette har vi vedtaget en kreditstrategi, der primært handler om at være tæt på kunden, så vi i fællesskab kan finde løsninger, når finansieringsbehov opstår, eller hvis der skulle opstå problemer i forbindelse med eksisterende engagementer.

Infrastruktur og organisation

En velfungerende infrastruktur er en forudsætning for, at vi kan levere den lovede værdi til kunden.

De vigtigste komponenter i denne infrastruktur er vores medarbejdere, vores samarbejdspartnere og vores IT-systemer, som vi til stadighed søger at organisere på en sådan måde, at vi maksimerer synergien og udnytter vores konkurrencefordele bedst muligt.

Vores organisation er baseret på kundefokus, tilpasningsdygtighed, enkelthed, kapitalfokus, omkostningsfokus og særlig høj grad af decentral beslutningskraft i de forskellige ledelseslag.

Arbejdsområder der ikke er direkte relateret til kerneforretningen, skal i videst muligt omfang outsources, under hensyntagen til den lovgivning koncernen er underlagt, med det formål at skabe og fastholde en slank organisation. I samme forbindelse er det et strategisk valg at fastholde og udbygge kredsen af højkompetente strategiske samarbejdspartnere.

Vi lægger vægt på at tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere, som kan matche de udfordringer, der følger af de omskiftelige konjunkturer og af sparekassens vækst.

Koncernens IT-systemer er helt overvejende baseret på centraliserede løsninger hos BankData (Sparekassen Sjælland) og SDC (Sparekassen Fyn).

Vi vil fortsat udbygge vores samarbejde med partnere inden for realkredit, leasing, forsikring, pension og investeringsprodukter, og vi vil løbende sikre, at de produkter og ydelser, som vi formidler herigennem, til fulde lever op til vores værditilbud om enkle og effektive løsninger, der skaber trykthed. Koncernen modtager formidlings- og garantiprovision for formidling af visse produkter og investeringsydelser. Oplysninger om vores samarbejdspartnere fremgår af henholdsvis Sparekassen Sjællands hjemmeside https://www.spks.dk/om_sparekassen/samarbejde og Sparekassen Fyns hjemmeside <http://sparfyn.dk/Om%20os/Organisation/Samarbejdspartnere>.

Corporate Governance og redegørelse for virksomhedsledelse

Denne redegørelse for virksomhedsledelse dækker regnskabsperioden 1. januar til 31. december 2015.

Koncernbestyrelsen og direktionen søger til stadighed at sikre, at ledelsesstruktur og kontrolsystemer er hensigtsmæssige og fungerer tilfredsstillende. Ledelsen vurderer løbende - og mindst én gang om året - hvorvidt dette er tilfældet.

Grundlaget for tilrettelæggelsen af ledelsens opgaver er blandt andet lov om finansiel virksomhed, bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.v., værdipapirhandelsloven, vedtægter samt god praksis for finansielle virksomheder. På dette grundlag, udvikles og vedligeholdes løbende en række interne procedurer, som skal sikre en aktiv, sikker og lønsom styring af virksomheden.

Anbefaling for god selskabsledelse

I 2005 udsendte Komitéen for god Selskabsledelse reviderede anbefalinger for god selskabsledelse, som senest er opdateret i november 2014. Anbefalingerne er offentligt tilgængelige på Komitéen for god Selskabsledelses hjemmeside www.corporategovernance.dk.

Anbefalingerne omhandler vores kommunikation og samspil med vores investorer og øvrige interessenter, bestyrelsens opgaver og ansvar, bestyrelsens sammensætning og organisering, ledelsens vederlag, regnskabsaflæggelse, risikostyring samt revision.

Vi følger, med en enkelt undtagelse, principperne i anbefalingerne om god selskabsledelse. Koncernen følger ikke anbefalingen om at generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er på valg hvert år. Valg perioden er i vedtægterne fastsat til 2 år med mulighed for genvalg. Oplysningerne, samt uddybende kommentarer er samlet i en redegørelse, som er offentliggjort på sparekassens hjemmeside: https://www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker.

Finansrådets ledelseskodex

Finansrådet har udarbejdet et ledelseskodex med anbefalinger til medlemsvirksomhederne. Anbefalingerne, der rækker længere end lovgivningen og anbefalingerne fra Komitéen for god selskabsledelse, følges af koncernen. Vores ledelseskodex er offentliggjort på følgende hjemmeside https://www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker, hvortil der henvises.

Redegørelse om underrepræsenteret køn i koncernens øverste ledelseslag samt øvrige ledelsesniveauer

I medfør af lov om finansiel virksomheds § 79a har koncernbestyrelsen opstillet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen og udarbejdet nedenstående politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på koncernens øvrige ledelsesniveauer.

Måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen

Den kønsmæssige fordeling blandt moderselskabets repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer udgør i 2015 100 % mænd og 0 % kvinder.

Det er bestyrelsens mål, at andelen af kvinder i moderselskabets repræsentantskab øges til minimum 20 % i forbindelse med næste repræsentantskabsvalg i 2017, således at der til bestyrelsesposter, vil være et rekrutteringsgrundlag af begge køn.

Politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i koncernens øvrige ledelsesniveauer

Det er vores overordnede mål at tilvejebringe en passende lige fordeling af mænd og kvinder i ledelsen.

Vi ønsker at kunne følge op på udviklingen af kønssammensætningen i ledelsen samt at have mulighed for at justere indsatsen undervejs i forhold til de mål, der er sat.

Vi betragter mål og måltal som et effektivt værktøj til at sikre fremdrift og nå resultater.

Vi har opstillet følgende konkrete mål:

- Koncernens medarbejdere skal uanset køn opleve, at de har samme muligheder for karriere og lederstillinger.
- Andelen af kvindelige ledere skal øges fra et aktuelt niveau på 34 % til 40 % før år 2017.

Repræsentantskabets sammensætning

Sparekassen Sjællands repræsentantskab består af 51 medlemmer, hvoraf 26 medlemmer vælges af generalforsamlingen, og 25 medlemmer vælges på aktionærmøder. Delvist valg af repræsentantskabet på aktionærmøder sker med henblik på at sikre en så vidt muligt ligelig repræsentation fra sparekassens virkeområde, der afspejler sparekassens aktionærsammensætning og forretningsmæssige struktur.

I henhold til vedtægternes pkt. 14.12 gælder der frem til 2018 en overgangsordning for repræsentantskabet. Overgangsordningen indebærer, at sparekassens nuværende repræsentantskab på 43 medlemmer fortsætter sit virke frem til sparekassens ordinære generalforsamling i 2016, hvor 5 medlemmer fratræder. På sparekassens ordinære generalforsamling i 2017 fratræder endnu 19 medlemmer, og på sparekassens ordinære generalforsamling i 2018 fratræder de resterende 19.

Medlemmerne af repræsentantskabet for perioden 1. januar 2013 til 31. december 2016 fremgår af årsrapportens afsnit 'Ledelse, stabsafdelinger og filialer' samt af sparekassens hjemmeside: https://www.spks.dk/IR/om_sparekassen#ledelse.

Koncernbestyrelsens sammensætning

Sparekassen Sjællands bestyrelse består af 4-9 medlemmer, der vælges af og blandt repræsentantskabets medlemmer. Herudover vil bestyrelsen bestå af et antal medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i henhold til gældende lovgivning, idet der dog er etableret en frivillig ordning i medfør af samarbejdsudvalgets beslutning herom. Herudover følger det af vedtægterne, at repræsentantskabet herudover kan vælge bestyrelsesmedlemmer, der ikke er medlem af repræsentantskabet, til sikring af, at sparekassen opfylder de til enhver tid gældende krav til relevant viden og erfaring hos bestyrelsesmedlemmer i et pengeinstitut.

Bestyrelsen gennemfører løbende evaluering af bestyrelsens arbejde i overensstemmelse med lovgivningen og Finanstilsynets vejledning, og har i den forbindelse gennemgået de gældende krav til bestyrelsens kompetencer. På den baggrund har bestyrelsen udarbejdet en kompetenceprofil. Bestyrelsens indstilling af kandidater til bestyrelsesvalg på repræsentantskabsmødet er udarbejdet med henblik på at sikre, at bestyrelsen bedst muligt lever op til den udarbejdede kompetenceprofil.

Bestyrelsens medlemmer fremgår af årsrapportens afsnit 'Ledelse, stabsafdelinger og filialer' samt af sparekassens hjemmeside: https://www.spks.dk/IR/om_sparekassen#ledelse.

Koncernbestyrelsens arbejde

Bestyrelsen påser, at direktionen overholder de af bestyrelsen vedtagne målsætninger, strategier og forretningsgange. Orientering fra direktionen sker systematisk såvel ved møder som ved skriftlig og mundtlig løbende rapportering. Denne rapportering omfatter blandt andet udviklingen i omverdenen, koncernens udvikling og lønsomhed samt den finansielle stilling.

Bestyrelsen mødes efter en fastlagt mødeplan, og derudover når det er nødvendigt. Der holdes normalt et årligt strategiseminar, hvor sparekassens vision, mål og strategi fastlægges.

I 2015 har bestyrelsen afholdt 26 møder, hvoraf et havde karakter af et strategiseminar.

Bestyrelsen træffer blandt andet beslutninger om bevilling af større engagementer, virksomhedskøb, større investeringer og frasalg, kapitalgrundlagets størrelse og sammensætning, langsigtede forpligtelser, kontrol- og revisionsforhold samt væsentlige operationelle forhold.

Bestyrelsens forretningsorden fastlægger procedurer for direktionens rapportering til bestyrelsen og for disse parters kommunikation i øvrigt. Forretningsordenen gennemgås og vurderes årligt af bestyrelsen og tilpasses løbende koncernens situation.

Vederlags- og nomineringsudvalg

Bestyrelsen har nedsat et vederlags- og nomineringsudvalg, som har til opgave at bistå bestyrelsen med en kontinuerlig vurdering af de krævede og tilstedeværende kvalifikationer i sparekassens bestyrelse og direktion. Samtidig skal udvalget komme med forslag til kandidater til disse to ledelsesorganer samt udarbejde indstilling til bestyrelsen herom.

Endvidere skal udvalget forestå det forberedende arbejde, der efterfølgende skal ligge til grund for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning.

Lønpolitik

Koncernens lønpolitik omfatter alle koncernens medarbejdere, herunder også direktion, bestyrelse og ansatte, der har væsentlig indflydelse på koncernens risikoprofil samt ansatte i koncernens kontrolfunktioner.

Specifikation af lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere fremgår af note 8. Lønpolitikken offentliggøres på sparekassens https://www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker.

Revisionsudvalg

Koncernen har nedsat et separat revisionsudvalg. Udvalgets opgaver omfatter:

- Overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen
- Overvågning af, hvorvidt koncernens interne kontrolsystem, interne revision og risikostyringssystemer fungerer effektivt
- Overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet m.v.
- Overvågning af og kontrol med revisors uafhængighed.

Udvalget mødes efter en fastlagt mødeplan mindst fire gange om året som hovedregel umiddelbart forud for bestyrelsens møder. Koncernen har som det uafhængige og kvalificerede medlem udpeget tidl. adm. direktør Bent Andersen. Bent Andersen har gennem sit tidligere virke herunder specielt som direktør i Sydbank og adm. direktør i DLR Kredit A/S erhvervet sig stor viden og erfaring med hensyn til regnskabsaflægelse og revision af finansielle virksomheder.

Risikoudvalg

Risikoudvalget forbereder bestyrelsens arbejde med henblik på at sikre, at bestyrelsen er bevidst om risici, når der træffes forretningsmæssige beslutninger i bestyrelsen.

Direktionen

Bestyrelsen ansætter direktionen, der har ansvaret for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af de strategiske planer. Direktionen er ikke medlem af bestyrelsen, men deltager i bestyrelsesmøderne.

Bestyrelsens instruks til direktionen fastlægger procedurer for direktionens rapportering til bestyrelsen og for disse parters kommunikation i øvrigt. Direktionsinstruksen gennemgås og vurderes årligt af bestyrelsen og tilpasses løbende sparekassens situation.

Ledeshverv

Der henvises til regnskabets note 37.

Aktionærerne

Sparekassen søger løbende at informere aktionærerne om relevante forhold, og at muliggøre dialog med aktionærerne. Dette sker blandt andet ved offentliggørelse af nyheder, kvartalsrapporter og årsrapporter samt på generalforsamlinger. Sparekassens hjemmeside www.spks.dk opdateres løbende med offentliggjort information. Desuden arrangeres jævnligt møder med professionelle investorer.

Bestyrelsen vurderer løbende, om sparekassens kapitalstruktur er i overensstemmelse med sparekassens og aktionærernes interesser. Det overordnede mål er, at sikre en kapitalstruktur, som understøtter en langsigtet lønsom vækst.

Aktionærernes stemmeret udøves således: Hvert nominelt aktiebeløb på 10 kr. giver 1 stemme. Dog kan der for aktier tilhørende samme aktionær, maksimalt afgives stemmer svarende til 7,5 % af den samlede aktiekapital.

Hvis der fremsættes et tilbud om overtagelse af sparekassens aktier, vil bestyrelsen forholde sig her til i overensstemmelse med lovgivningen. Sparekassens aktiekapital er ikke opdelt i klasser.

Sparekassens største aktionær er Fonden for Sparekassen Sjælland, der besidder 6,5 % af sparekassens aktier og stemmerettigheder.

Generalforsamlingen

Generalforsamlingen er den øverste myndighed i sparekassen. Det er således generalforsamlingen, der kan træffe beslutning om blandt andet vedtægtsændringer og udlodning af udbytte efter indstilling fra bestyrelsen.

I henhold til vedtægterne afholdes sparekassens ordinære generalforsamling hvert år inden udgangen af april måned i Region Sjælland eller i Region Hovedstaden efter bestyrelsens nærmere bestemmelse.

Generalforsamlinger – såvel ordinære som ekstraordinære – indkaldes af bestyrelsen tidligst fem uger og senest tre uger før generalforsamlingen ved meddelelse via Nasdaq Copenhagen og ved bekendtgørelse på sparekassens hjemmeside samt skriftligt til alle de i ejerbogen noterede aktionærer, som har fremsat begæring herom.

Ekstraordinære generalforsamlinger afholdes i Region Sjælland eller i Region Hovedstaden efter bestyrelsens nærmere bestemmelse og indkaldes på begæring af (a) Bestyrelsen, (b) Repræsentantskabet, (c) Aktionærer i Sparekassen Sjælland, der mindst ejer 1/20 af aktiekapitalen, og som skriftligt til bestyrelsen angiver, hvad der ønskes forelagt generalforsamlingen, eller (d) Sparekassen Sjællands revisor. Ekstraordinære generalforsamlinger indkaldes efter ovennævnte regler senest to uger efter begæringens modtagelse.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uden hensyn til størrelsen af den på generalforsamlingen repræsenterede aktiekapital. Beslutningerne træffes ved almindelig stemmeflerhed blandt de afgivne stemmer, når ikke andet udtrykkeligt er foreskrevet. Skriftlig afstemning skal finde sted, når en aktionær i sparekassen forlanger det.

Regler for ændring af vedtægter og aktionærernes rettigheder

Forslag om ændringer af vedtægterne eller om sparekassens frivillige opløsning kan i overensstemmelse med lovgivningens almindelige regler herom kun vedtages med mindst 2/3 såvel af de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital. Blanke stemmer tæller ikke med som afgivne stemmer, men indgår i opgørelsen af den stemmeberettigede kapital.

Ingen Sparekassen Sjælland aktier er tillagt særlige rettigheder.

Risikostyring

Koncernen påtager sig forskellige risici som et led i at udføre sparekassevirksomhed og andre aktiviteter forbundet hermed. De væsentligste risikotyper er kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko. Bestyrelsen fastsætter koncernens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som koncernen beskæftiger sig med. Direktionen fastsætter rammer for de enkelte afdelings og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger.

Sparekassen har endvidere udpeget en risikoansvarlig, hvis opgave det er at vurdere risici indenfor de enkelte områder. Den risikoansvarlige rapporterer til direktionen.

Målet i den overordnede politik er, at koncernen med en stærk styring af påtagne risici opnår en indtjening og dermed en egenkapital, der kan sikre den fremtidige drift. Der henvises yderligere til regnskabs note 42.

Kapitalstyring

Koncernens kapitalstyring tager udgangspunkt i Kapitaldækningsbekendtgørelsens krav og styres aktivt i forhold til koncernens risikoprofil.

Bestyrelsen drøfter, som minimum kvartalsvis, fastsættelsen af kapitalbehovet, den overordnede balancesammensætning og vurdering af eksisterende og forventede fremtidige risici og usikkerheder.

Det er vores strategi løbende at have en tilfredsstillende kapitaloverdækning, for at sikre handlefrihed til at følge prioriteringer og ønsker og holde kontinuitet i det, vi gør. Samtidig arbejder vi løbende på at nedbringe såvel risiko som kapitalbelastning maksimalt på ikke-kerneaktiviteter.

Compliance

Den ansvarlige for compliance, som har reference til sparekassens direktion, vurderer og kontrollerer overholdelsen af lovgivning og interne regler.

Regnskabsaflæggelsesprocessen

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for koncernens kontrol- og risikostyring i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen, herunder overholdelse af relevant lovgivning og anden regulering i forbindelse med regnskabsaflæggelsen. Vores kontrol- og risikostyringssystemer kan skabe en rimelig, men ikke absolut, sikkerhed for, at uretmæssig brug af aktiver, tab og/eller væsentlige fejl og mangler i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås.

Kontrolmiljø

Bestyrelsen vurderer mindst én gang årligt organisationsstrukturen, risikoen for besvigelser, samt tilstedeværelsen af interne regler og retningslinjer.

Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender overordnede politikker, procedurer og kontroller på væsentlige områder i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. Overholdelse indskræmpes løbende, og der foretages løbende stikprøvevis overvågning og kontrol af sådan overholdelse.

Direktionen overvåger løbende overholdelsen af relevant lovgivning og andre forskrifter og bestemmelser i forbindelse med regnskabsaflæggelsen og rapporterer løbende herom til bestyrelsen.

Risikovurdering

Bestyrelsen foretager mindst én gang årligt en overordnet vurdering af risici i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. Bestyrelsen tager som led i risikovurderingen stilling til risikoen for besvigelser og de foranstaltninger, der skal træffes, med henblik på at reducere og/eller eliminere sådanne risici. Herudover vurderer bestyrelsen den daglige ledelses mulighed for at tilsidesætte kontroller og for at udøve upassende indflydelse på regnskabsaflæggelsen.

Revision

Til varetagelse af aktionærernes og offentlighedens interesser vælges på det årlige ordinære repræsentantskabsmøde mindst et statsautoriseret revisionsfirma efter bestyrelsens indstilling. Revisorerne aflægger rapport til den samlede bestyrelse minimum to gange om året og derudover umiddelbart efter konstatering af eventuelle forhold, bestyrelsen bør forholde sig til. Revisorerne deltager i bestyrelsesmøder i forbindelse med aflæggelse af rapporter til bestyrelsen.

Forud for indstilling til valg på repræsentantskabsmødet foretager bestyrelsen, i samråd med direktionen, en vurdering af revisors uafhængighed, kompetencer mv.

Aktionærinformation

Aktieinformation

Fondsbørs	Nasdaq Copenhagen A/S
Aktiekapital	130.312.300 kr.
Nominel stykstørrelse	10 kr.
Antal aktier	13.031.230 stk.
Aktieklasser	En
Antal stemmer pr. aktie	En
Ihændekeeperpapir	Ja
Stemmeretsbegrænsning	Ja
Begrænsninger i omsættelighed	Nej
Fondskode	DK0060670776

Sparekassens aktier blev noteret på Nasdaq Copenhagen A/S den 3. december 2015, hvor kursen sluttede på 99. Aktiekursen sluttede ultimo 2015 på kurs 98,0. Markedsværdien af sparekassens aktier udgjorde 31. december 2015 1.277,1 mio. kr.

Investor Relations

Sparekassen søger løbende at udvikle og vedligeholde gode relationer til sine interessegrupper, idet sådanne relationer vurderes at have væsentlig og positiv betydning for sparekassens udvikling. Sparekassen har med dette udgangspunkt formuleret en kommunikationspolitik. Kommunikationspolitikken og relaterede procedurer skal sikre, at oplysninger af betydning for bl.a. investorer, medarbejdere og myndigheder formidles til disse og offentliggøres i overensstemmelse med gældende regler og aftaler.

Kommunikationen med investorer og aktieanalytikere varetages af sparekassens direktion, som støttes af en afdeling for Investor Relations. Dialogen omfatter et bredt program af aktiviteter og finder sted under hensyntagen til Nasdaq Copenhagen A/S' regler. Al investorinformation distribueres til aktionærer, der har ytret ønske herom, straks efter offentliggørelsen. Ligesom det kan findes på www.spks.dk/ir.

Der arbejdes vedvarende på at videregive omfattende information til aktiemarkedet om sparekassens økonomiske og driftsmæssige forhold og strategier. Dette sker bl.a. ved offentliggørelse af nyheder, kvartalsrapporter og årsrapporter samt på generalforsamlinger. Sparekassens hjemmeside www.spks.dk/ir opdateres, som tidligere nævnt, løbende med offentliggjort information. Desuden arrangeres der jævnligt møder med investorer og analytikere. Konkret vil der i efteråret 2016 blive afholdt en række aktionærarrangementer. Aktionærarrangementerne afløser de tidligere garantmøder, og vil således også have karakter af et socialt arrangement.

Aktionærstruktur pr. 31. december 2015

Sparekassen havde pr. 31. december 2015 ca. 25.300 navnenoterede aktionærer. De navnenoterede aktionærer udgør over 99,5 % af aktiekapitalen.

To aktionærer, Fonden for Sparekassen Sjælland med en ejerandel på 6,5 % og AP Pension med en ejerandel 6,4 %, har en ejerandel på over 5 %.

Egne aktier

Sparekassens beholdning af egne aktier udgør pr. 31. december 2015 72.257 stk. aktier á nominelt 10 kr., svarende til 0,6 % af aktiekapitalen.

Sparekassen Sjælland har bemyndigelse fra generalforsamlingen og Finanstilsynet til at erhverve egne aktier for op til 10 mio. kr. i markedsværdi.

Udbyttepolitik

Sparekassen har hidtil udbetalt renter på garantkapitalen under hensyntagen til et ønske om et konkurrencedygtigt afkast til de daværende garantier kombineret med hensyntagen til at sikre en fornuftig kapitalstruktur.

Under hensyntagen til aktionærernes interesse samt hensyntagen til sikring af kapital til opretholdelse af ønsket solvensoverdækning/kapitalprocent har sparekassens bestyrelse i september måned 2015 vedtaget følgende udbyttepolitik:

”Det er bestyrelsens mål fra og med regnskabsåret 2016 at udbetale 25 % af årets resultat efter skat under hensyntagen til solvensmål samt hensyntagen til at sikre, at sparekassen har tilstrækkelig kapital til at opfylde lovgivningsmæssige krav samt samfundsøkonomiske og forretningsmæssige forhold. Udbetalingen kan ske i form af egentlig udbytte eller som aktietilbagekøb afhængigt af, hvad bestyrelsen vurderer mest hensigtsmæssigt.”

Nøgletal for aktier og udbytte fremgår af note 1.

Finanskalender 2016

Onsdag den 16. marts	Offentliggørelse af årsrapport 2016
Torsdag den 14. april	Ordinær generalforsamling
Onsdag den 11. maj	Periodemeddelelse for 1. kvartal 2016
Torsdag den 25. august	Offentliggørelse af halvårsrapport 2016
Onsdag den 9. november	Periodemeddelelse for 3. kvartal 2016

Regnskabsmæssige skøn

I forbindelse med regnskabsudarbejdelsen foretager ledelsen vurderinger og skøn af fremtidige forhold som grundlag for den regnskabsmæssige værdiansættelse af aktiver og forpligtelser. De foretagne skøn og vurderinger hviler på forudsætninger, ledelsen finder forsvarlige, og der har ikke været usædvanlige forhold, som har påvirket vurderingerne. Forudsætningerne er dog i sagens natur usikre og karakteriseret ved uforudsigelighed. Der henvises i øvrigt til note 3: "Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder".

Oplysningsforpligtelser

Koncernen skal i henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 20 offentliggøre en række oplysninger om blandt andet kapitalgrundlag, solvensbehov og kreditrisiko. Koncernen har valgt at offentliggøre oplysningerne på hjemmesiden: https://www.spks.dk/IR/om_sparekassen#regnskab.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtrådt hændelser efter den 31. december 2015, som vurderes at påvirke koncernens og/eller moderselskabets finansielle stilling væsentligt.

Der henvises til Regnskabsmeddelelse nr. 2/2016, der omhandler sammenlægning af Sparekassen Sjælland med Sparekassen Fyn, udvidelse af direktionen og skift af navn.

Redegørelse for samfundsansvar – CSR

Redegørelse for samfundsansvar - CSR for koncernen offentliggøres på sparekassens hjemmeside: https://www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker.

Datterselskaber

Sjælland Ejendomme A/S, koncern

Selskabet driver udlejning samt opførelse af ejendomme til brug for udlejning til moderselskabet Sparekassen Sjælland.

Sjælland Ejendomme A/S, koncern

1.000 kr.

	2015	2014
Netto renteindtægter	-1.634	-1.152
Kursreguleringer	-11.579	-157
Andre driftsindtægter	14.024	11.982
Udgifter til personale og administration	50	93
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	1.096	3.094
Resultat før skat	-2.487	5.892
Resultat	-603	3.350
Egenkapital	178.204	178.807
Gæld til kreditinstitutter	78.364	0
Grunde og bygninger	221.179	151.343
Tilgodehavende hos kreditinstitutter	33.694	33.065

Sparekassen Fyn A/S, koncern

Som datterselskab til Sparekassen Sjælland har Sparekassen Fyn egen hovedkontorfunktion. For at skabe maksimal synergi og optimere koncernens samlede drift sammenlægges Sparekassen Sjælland og Sparekassen Fyn i 2016.

Sparekassen Fyn A/S, koncern

1.000 kr.

	2015	2014
Netto rente- og gebyrindtægter	310.684	323.590
Kursreguleringer	-8.131	8.936
Andre driftsudgifter	13.508	12.055
Udgifter til personale og administration	195.132	186.367
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	54.538	78.197
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	2.542	2.812
Resultat før skat	45.945	62.038
Resultat	59.043	74.068
Egenkapital	859.885	800.702
Udlån	3.151.284	3.317.408
Indlån	3.946.568	4.128.977
Indlån i puljeordninger	378.377	392.288
Balance	5.479.955	5.645.160

Der henvises i øvrigt til Sparekassen Fyn A/S årsrapport på www.sparfyn.dk.

Ledelsespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 for Sparekassen Sjælland A/S.

Koncernregnskabet er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsesberetningen er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt resultatet af koncernens og sparekassens aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og koncernens og sparekassens finansielle stilling som helhed, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Holbæk, den 16. marts 2016

Direktion

Lars Petersson
administrerende direktør

Bruno Riis-Nielsen
sparekassedirektør

Holbæk den 16. marts 2016

Bestyrelsen

Thomas Kullegaard
formand

Jakob N. Andersson
næstformand

Otto Spliid

Allan Nørholm

Per Bjørnsholm

Erik Larsen

Bent Andersen

Per Olsen

Peter Woldbye

Helle Lindhof Bjørnøe

Revisionspåtegninger

Intern revisors erklæringer

Til kapitalejerne i Sparekassen Sjælland A/S

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU, og årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed, samt danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Den udførte revision

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision. Dette kræver, at vi planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

Revisionen er udført i henhold til den arbejdsdeling, der er aftalt med ekstern revision, og har omfattet vurdering af etablerede forretningsgange og interne kontroller, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici. Ud fra væsentlighed og risiko har vi stikprøvevis efterprøvet grundlaget for beløb og øvrige oplysninger i koncernregnskabet og årsregnskabet. Revisionen har endvidere omfattet vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Vi har deltaget i revisionen af de væsentlige og risikofyldte områder, og det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at de etablerede forretningsgange og interne kontroller, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod sparekassens og koncernens rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici, fungerer tilfredsstillende.

Det er tillige vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt at resultatet af koncernens og sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015 er i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU for så vidt angår koncernregnskabet samt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiell virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet, samt danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Holbæk, den 16. marts 2016

Thomas Sandal
revisionschef

Revisionspåtegninger

Den uafhængige revisors erklæringer

Til kapitalejerne i Sparekassen Sjælland A/S

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som sparekassen samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder. Årsregnskabet for sparekassen udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder samt for udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i koncernregnskabet og årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for sparekassens udarbejdelse af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU, samt danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Det er endvidere vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiell virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet, samt danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Holbæk, den 16. marts 2016

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR.nr. 33 96 35 56

Anders O. Gjelstrup
statsautoriseret revisor

Christian Dalmose Pedersen
statsautoriseret revisor

Resultatopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Note	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
4 Renteindtægter	770.987	906.430	515.031	614.092
5 Renteudgifter	168.774	252.030	120.390	193.584
Netto renteindtægter	602.213	654.400	394.641	420.508
Udbytte af aktier m.v.	13.811	9.776	13.114	8.069
6 Gebyrer og provisionsindtægter	420.440	366.789	314.513	274.909
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	16.236	11.884	11.085	6.843
Netto rente- og gebyrindtægter	1.020.228	1.019.081	711.183	696.643
7 Kursreguleringer	-58.036	55.283	-38.326	46.504
Andre driftsindtægter	15.319	15.161	3.996	5.159
8 Udgifter til personale og administration	612.753	577.388	426.224	399.751
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	31.267	35.783	27.535	27.931
9 Andre driftsudgifter	50.424	46.992	34.764	33.343
10 Nedskrivninger på udlån m.v.	149.906	257.320	95.368	179.123
17 Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	2.542	2.812	58.440	77.418
Resultat af aktiviteter under afvikling	717	1.233	0	0
Resultat før skat	136.420	176.087	151.402	185.576
11 Skat	-7.934	-3.931	7.048	5.558
Årets resultat	144.354	180.018	144.354	180.018
Forslag til resultatdisponering				
Rente af garantkapital	0	32.332	0	32.332
Rente hybrid kernekapital	60.102	60.445	60.102	60.445
Udbytte for regnskabsåret	39.094	0	39.094	0
Overført resultat	45.158	87.241	45.158	87.241
Disponeret i alt	144.354	180.018	144.354	180.018
Årets resultat pr. aktie¹				
Årets resultat pr. aktie (kr.)	6,5		6,5	
Årets resultat pr. aktie, udvandet (kr.)	6,5		6,5	

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat	144.354	180.018	144.354	180.018
Anden totalindkomst, som ikke kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen				
Dagsværdiregulering af ejendomme	0	4.401	0	4.401
Skat relateret til dagsværdiregulering af ejendomme	0	0	0	0
Anden totalindkomst, som kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen				
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige betalingsstrømme ²				
- Årets værdiregulering	191	19	191	19
- Skat af anden totalindkomst	-51	-7	-51	-7
Anden totalindkomst i alt	140	4.413	140	4.413
Totalindkomst i alt	144.494	184.431	144.494	184.431

¹ I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året.

² Dagsværdireguleringen vedrører fællesledet virksomhed

Balance pr. 31. december

Beløb i 1.000 kr.

Note	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Aktiver				
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker			
	622.681	571.809	336.004	310.967
12	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker			
	375.942	905.202	277.191	713.492
13	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris			
	9.763.187	9.981.377	6.690.267	6.663.969
14	Obligationer til dagsværdi			
	5.768.191	5.847.397	4.648.285	4.678.886
15	Obligationer til amortiseret kostpris			
	99.270	98.908	99.270	98.908
16	Aktier m.v.			
	577.404	479.140	469.022	383.492
17	Kapitalandele i associerede virksomheder			
	39.996	40.379	0	0
17	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder			
	0	0	1.038.089	979.509
18	Aktiver tilknyttet puljeordninger			
	378.377	392.288	0	0
19	Immaterielle aktiver			
	161.546	173.838	161.362	173.630
20	Grunde og bygninger i alt			
	488.196	303.571	127.616	131.424
	Investeringsejendomme			
	138.932	30.620	3.420	6.420
	Domicilejendomme			
	349.264	272.951	124.196	125.004
21	Øvrige materielle aktiver			
	43.064	27.866	30.731	19.701
	Aktuelle skatteaktiver			
	0	2.633	1.360	3.206
22	Udskudte skatteaktiver			
	168.431	155.480	130.824	135.577
23	Aktiver i midlertidig besiddelse			
	42.745	106.577	8.837	62.128
24	Andre aktiver			
	182.453	218.538	113.818	138.401
	Periodeafgrænsningsposter			
	18.743	16.997	9.451	8.706
	Aktiver i alt	18.730.226	19.322.000	14.142.127
	18.730.226	19.322.000	14.142.127	14.501.996
Passiver				
Gæld				
25	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker			
	318.572	308.409	249.692	242.474
26	Indlån og anden gæld			
	14.633.032	15.315.111	10.720.158	11.219.199
18	Indlån i puljeordninger			
	378.377	392.288	0	0
27	Udstedte obligationer til amortiseret kostpris			
	0	4.108	0	2.776
	Aktuelle skatteforpligtelser			
	1.005	0	0	0
	Midlertidigt overtagne forpligtelser			
	0	2.301	0	2.301
28	Andre passiver			
	336.646	360.459	170.783	171.823
	Periodeafgrænsningsposter			
	16.937	25.268	1.858	1.940
	Gæld i alt	15.684.569	16.407.944	11.142.491
	15.684.569	16.407.944	11.142.491	11.640.513
Hensatte forpligtelser				
22	Hensættelser til udskudt skat			
	0	0	0	0
29	Hensættelser til tab på garantier m.v.			
	64.663	61.540	57.022	54.650
29	Andre hensatte forpligtelser			
	46.943	56.980	9.255	12.014
	Hensatte forpligtelser i alt	111.606	118.520	66.277
	111.606	118.520	66.277	66.664
Efterstillede kapitalindskud				
30	Efterstillede kapitalindskud			
	464.841	595.684	464.149	594.967
Egenkapital				
31	Aktiekapital/Garantkapital (2014)			
	130.312	954.865	130.312	954.865
	Opskrivningshennæggelser			
	24.337	24.337	24.337	24.337
	Bunden sparekasserereserve, andre reserver			
	561.378	0	720.864	100.303
	Overført overskud			
	1.223.458	651.865	1.063.972	551.562
	Egenkapital ekskl. hybrid kernekapital i alt	1.939.485	1.631.067	1.939.485
	1.939.485	1.631.067	1.939.485	1.631.067
	Hybrid kernekapital			
	529.725	568.785	529.725	568.785
	Egenkapital i alt	2.469.210	2.469.210	2.199.852
	2.469.210	2.199.852	2.469.210	2.199.852
	Passiver i alt	18.730.226	19.322.000	14.142.127
	18.730.226	19.322.000	14.142.127	14.501.996

32 Eventualforpligtelser

Egenkapitalopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Koncern

	Aktekapital	Garantkapital	Opskrivnings- henlæggelser	Bunden sparekasse- reserve	Reserve for værdiregulering af sikringsinstr. ³	Udbytte	Overført overskud	Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kerne- kapital	Egenkapital i alt
Egenkapital pr. 1.1.2014	0	945.601	19.936	0	-441	0	563.802	1.528.898	0	1.528.898
Reklassificering af hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	-3.159	-3.159	555.000	551.841
Egenkapital pr. 1.1.2014, herefter	0	945.601	19.936	0	-441	0	560.643	1.525.739	555.000	2.080.739
Årets resultat	0	0	0	0	0	0	119.573	119.573	60.445	180.018
Anden totalindkomst										
Dagsværdiregl. af domicilejendomme	0	0	4.401	0	0	0	0	4.401	0	4.401
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:										
Årets værdiregulering	0	0	0	0	19	0	0	19	0	19
Skat af anden totalindkomst	0	0	0	0	-7	0	0	-7	0	-7
Anden totalindkomst i alt	0	0	4.401	0	12	0	0	4.413	0	4.413
Totalindkomst for regnskabsåret	0	0	4.401	0	12	0	119.573	123.986	60.445	184.431
Ny indbetalt garantkapital	0	67.754	0	0	0	0	0	67.754	0	67.754
Tilbagebetaling af garantkapital	0	-58.490	0	0	0	0	0	-58.490	0	-58.490
Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	-46.660	-46.660
Udbetalt rente til garantkapital	0	0	0	0	0	0	-27.921	-27.921	0	-27.921
Egenkapital pr. 31.12.2014	0	954.865	24.337	0	-429	0	652.295	1.631.067	568.785	2.199.852
Egenkapital pr. 1.1.2015	0	954.865	24.337	0	-429	0	652.295	1.631.067	568.785	2.199.852
Årets resultat	0	0	0	0	0	39.094	45.157	84.251	60.102	144.353
Anden totalindkomst										
Dagsværdiregl. af domicilejendomme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:										
Årets værdiregulering	0	0	0	0	191	0	0	191	0	191
Skat af anden totalindkomst	0	0	0	0	-51	0	0	-51	0	-51
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	140	0	0	140	0	140
Totalindkomst for regnskabsåret	0	0	0	0	140	39.094	45.157	84.391	60.102	144.493
Ny indbetalt garantkapital ¹	0	407.006	0	0	0	0	-85.000	322.006	0	322.006
Tilbagebetaling af garantkapital	0	-58.748	0	0	0	0	0	-58.748	0	-58.748
Omdannelse til aktieselskab ²	130.312	-1.303.123	0	561.378	0	0	611.433	0	0	0
Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	0	-40.380	-40.380	0	-40.380
Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	0	33.482	33.482	0	33.482
Indfriet hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	-35.000	-35.000
Udbetalt rente til garantkapital	0	0	0	0	0	0	-32.332	-32.332	0	-32.332
Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	-64.163	-64.163
Egenkapital pr. 31.12.2015	130.312	0	24.337	561.378	-289	39.094	1.184.655	1.939.485	529.725	2.469.210

¹ Ny indbetalt garantkapital inkluderer konvertering af efterstillet kapital for 173 mio. kr. og indskud fra Fonden for Sparekassen Sjælland på 85 mio. kr.

² Ved sparekassens omdannelse til sparekasseaktieselskab, fusionerede sparekassen med datterselskabet Isefjords Alle A/S, med dette som det fortsættende selskab under navnet Sparekassen Sjælland A/S. I forbindelse med fusionen blev der udstedt 12.981.230 stk. aktier af nom. 10 kr. Isefjords Alle A/S havde på fusionstidspunktet udstedt 50.000 stk. aktier af nom. 10 kr.

Fusionen gennemførtes efter indkapslingsmodellen, således at der i sparekassen blev oprettet en bunden sparekassereseerve på 561 mio. kr.

³ Reserve for værdiregulering af sikringsinstrument vedrører fællesledet virksomhed

Egenkapitalopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Sparekassen (moderselskabet)

	Aktiekapital	Garantkapital	Opskrivnings- henlæggelser	Bunden sparekasse- reserve	Reserve for værdiregulering af sikringsinstr. ³	Foreslået garantrente / foreslået udbytte	Andre reserver	Overført overskud	Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kerne- kapital	Egenkapital i alt
Egenkapital pr. 1.1.2014	0	945.601	19.936	0	-441	27.921	26.664	509.217	1.528.898	0	1.528.898
Reklassificering af hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	-3.159	-3.159	555.000	551.841
Egenkapital pr. 1.1.2014, herefter	0	945.601	19.936	0	-441	27.921	26.664	506.058	1.525.739	555.000	2.080.739
Årets resultat	0	0	0	0	0	32.332	74.068	13.173	119.573	60.445	180.018
Anden totalindkomst											
Dagsværdiregl. af domicilejendomme	0	0	4.401	0	0	0	0	0	4.401	0	4.401
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:											
Årets værdiregulering	0	0	0	0	19	0	0	0	19	0	19
Skat af anden totalindkomst	0	0	0	0	-7	0	0	0	-7	0	-7
Anden totalindkomst i alt	0	0	4.401	0	12	0	0	0	4.413	0	4.413
Totalindkomst for regnskabsåret	0	0	4.401	0	12	32.332	74.068	13.173	123.986	60.445	184.431
Ny indbetalt garantkapital	0	67.754	0	0	0	0	0	0	67.754	0	67.754
Tilbagebetaling af garantkapital	0	-58.490	0	0	0	0	0	0	-58.490	0	-58.490
Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-46.660	-46.660
Udbetalt rente til garantkapital	0	0	0	0	0	-27.921	0	0	-27.921	0	-27.921
Egenkapital pr. 31.12.2014	0	954.865	24.337	0	-429	32.332	100.732	519.231	1.631.067	568.785	2.199.852
Egenkapital pr. 1.1.2015	0	954.865	24.337	0	-429	32.332	100.732	519.231	1.631.067	568.785	2.199.852
Årets resultat	0	0	0	0	0	39.094	59.043	-13.886	84.251	60.102	144.353
Anden totalindkomst											
Dagsværdiregl. af domicilejendomme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:											
Årets værdiregulering	0	0	0	0	191	0	0	0	191	0	191
Skat af anden totalindkomst	0	0	0	0	-51	0	0	0	-51	0	-51
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	140	0	0	0	140	0	140
Totalindkomst for regnskabsåret	0	0	0	0	140	39.094	59.043	-13.886	84.391	60.102	144.493
Ny indbetalt garantkapital ¹	0	407.006	0	0	0	0	0	-85.000	322.006	0	322.006
Tilbagebetaling af garantkapital	0	-58.748	0	0	0	0	0	0	-58.748	0	-58.748
Omdannelse til aktieselskab ²	130.312	-1.303.123	0	561.378	0	0	0	611.433	0	0	0
Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	0	0	-40.380	-40.380	0	-40.380
Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	0	0	33.482	33.482	0	33.482
Indfriet hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-35.000	-35.000
Udbetalt rente til garantkapital	0	0	0	0	0	-32.332	0	0	-32.332	0	-32.332
Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-64.163	-64.163
Egenkapital pr. 31.12.2015	130.312	0	24.337	561.378	-289	39.094	159.775	1.024.880	1.939.485	529.725	2.469.210

¹ Ny indbetalt garantkapital inkluderer konvertering af efterstillet kapital for 173 mio. kr. og indskud fra Fonden for Sparekassen Sjælland på 85 mio. kr.

² Ved sparekassens omdannelse til sparekasseaktieselskab, fusionerede sparekassen med datterselskabet Isefjords Alle A/S, med dette som det fortsættende selskab under navnet Sparekassen Sjælland A/S. I forbindelse med fusionen blev der udstedt 12.981.230 stk. aktier af nom. 10 kr. Isefjords Alle A/S havde på fusionstidspunktet udstedt 50.000 stk. aktier af nom. 10 kr.

Fusionen gennemførtes efter indkapslingsmodellen, således at der i sparekassen blev oprettet en bunden sparekassereseerve på 561 mio. kr.

³ Reserve for værdiregulering af sikringsinstrument vedrører fællesledet virksomhed

Pengestrømsopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen	
	2015	2014
Årets totalindkomst	144.494	184.431
Regulering for beløb uden likviditetseffekt		
Kursregulering, aktier	-35.223	-47.577
Kursregulering, obligationer	87.886	-17.578
Overkurs indtægtsført, ved indfrielse af hybrid kapital	0	-20.000
Nedskrivninger på udlån m.v.	149.906	257.320
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	31.189	34.009
Periodeafgrænsningsposter (netto)	19.838	31.474
Hensatte forpligtelser	-6.914	15.569
Værdiregulering af investerings- og domicilejendomme	10.500	-2.278
Regnskabsmæssig skat	-7.934	-3.931
Regulering for beløb med likviditetseffekt		
Betalt skat	618	1.822
Driftens likviditetsbidrag	394.360	433.261
Forskydning i driftskapital		
Kreditinstitutter	10.163	-61.644
Udlån reguleret for årets nedskrivninger m.v.	48.446	636.147
Andre aktiver og passiver (netto)	62.134	-4.094
Aktier m.v.	-63.041	194.145
Obligationer til dagsværdi	-8.679	156.930
Obligationer til amortiseret kostpris - hold til udløb	-362	-360
Indlån og anden gæld	-682.078	-408.026
	-633.417	513.098
Pengestrømme fra driftsaktivitet	-239.057	946.359
Investeringsaktivitet		
Køb af immaterielle anlægsaktiver	-1.424	-1.332
Salg af immaterielle anlægsaktiver	0	0
Køb af materielle anlægsaktiver	-355.301	-27.107
Salg af materielle anlægsaktiver	127.481	79.513
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	-229.244	51.074
Finansieringsaktivitet		
Udstedte obligationer	-4.108	-229.466
Efterstillede kapitalindskud (hybrid kernekapital reklassificeret til egenkapital 2014)	-130.843	-666.693
Hybrid kernekapital	-35.000	551.841
Indbetalt garantkapital (netto)	263.258	9.264
Egne aktier m.v.	-6.899	0
Udbetalt rente hybrid kernekapital	-64.163	-46.660
Udbetalt garantrente	-32.332	-27.921
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	-10.087	-409.635
Ændring i likviditet	-478.388	587.798
Likvider primo	1.477.011	889.213
Likvider ultimo	998.623	1.477.011
Likvider		
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	622.681	571.809
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	375.942	905.202
Likvider ultimo	998.623	1.477.011

Noteoversigt

1. Femårsoversigt
2. Anvendt regnskabspraksis
3. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder
4. Renteindtægter
5. Renteudgifter
6. Gebyrer og provisionsindtægter
7. Kursreguleringer
8. Udgifter til personale og administration
9. Andre driftsudgifter
10. Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier
11. Skat
12. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
13. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris
14. Obligationer til dagsværdi
15. Obligationer til amortiseret kostpris
16. Aktier m.v.
17. Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder
18. Puljeordninger
19. Immaterielle aktiver
20. Grunde og bygninger
21. Øvrige materielle aktiver
22. Udskudte skatteaktiver/-passiver
23. Aktiver i midlertidig besiddelse
24. Andre aktiver
25. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
26. Indlån og anden gæld
27. Udstedte obligationer til amortiseret kostpris
28. Andre passiver
29. Hensatte forpligtelser
30. Efterstillede kapitalindskud
31. Aktiekapital
32. Eventualforpligtelser og -aktiver
33. Aktiver stillet som sikkerhed
34. Kapitalforhold
35. Nærtstående parter
36. Antal beskæftigede
37. Ledelseshverv
38. Afledte finansielle instrumenter
39. Økonomisk sikring
40. Likvider
41. Finansielle aktiver og forpligtelser, koncern
42. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici
 - Kreditrisiko
 - Markedsrisiko
 - Likviditetsrisiko
 - Operationel risiko
43. Aktionærforhold
44. Bestyrelsens, direktionens og væsentlige risikotageres beholdning af aktier og aktieoptioner
45. Selskabsmeddelelser

Noter

Beløb i mio. kr.

1 Femårsoversigt

Koncernen

	2015	2014	2013	2012	2011
Resultatopgørelsen i hovedposter					
Netto renteindtægter	602	654	511	491	366
Netto rente- og gebyrindtægter	1.020	1.019	799	742	570
Kursreguleringer	-58	55	-31	-6	-120
Udgifter til personale og administration	613	577	500	441	307
Af- og nedskrivninger på aktiver	31	36	48	36	22
Nedskrivninger på udlån m.v.	150	257	1.460	249	85
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	3	3	1	0	0
Skat	-8	-4	-152	2	6
Årets resultat	144	180	-743	20	28
Balancen i hovedposter					
Udlån	9.763	9.981	10.906	9.259	10.790
Fondsbeholdning	6.445	6.425	6.711	6.207	5.398
Indlån inkl. indlån i puljer	15.011	15.707	16.153	11.713	12.166
Egenkapital	2.469	2.200	1.529	2.216	2.093
Aktiver i alt	18.730	19.322	20.099	16.983	18.259
Efterstillede kapitalindskud	465	596	1.282	636	823
Nøgletal					
Kapitalprocent	15,5	14,7	15,1	19,5	16,8
Kernekapitalprocent	13,0	11,6	12,7	17,4	13,8
Egenkapitalforrentning før skat	5,8	9,4	-47,8	1,0	1,6
Egenkapitalforrentning efter skat	6,2	9,7	-39,7	0,9	1,4
Indtjening pr. omkostningskrone	1,16	1,19	0,56	1,03	1,08
Renterisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	1,3	-1,1	-4,2	-1,2	1,4
Valutaposition i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,6	1,0	0,6	1,0	27,3
Valutarisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Udlån plus nedskrivn. herpå i forhold til indlån	75,5	76,6	81,9	85,7	94,2
Udlån i forhold til egenkapital	4,0	4,5	7,1	4,2	5,2
Årets udlånsvækst	-2,2	-8,5	17,8	-14,2	24,8
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	240,1	236,3	255,7	218,4	227,0
Sum af store engagementer i.f.t. kapitalgrundlag	0,0	0,0	10,7	37,6	26,2
Årets nedskrivningsprocent	1,0	1,6	9,2	2,1	0,6
Akk. nedskrivningsprocent ¹	9,1	11,5	12,7	6,5	4,9
Afkastningsgrad	0,8	0,9	-4,0	0,1	0,2
Årets resultat pr. aktie (kr.) ³	6,5				
Indre værdi pr. aktie (kr.) ²	149,7				
Udbytte pr. aktie (kr.)	3,0				
Børskurs/årets resultat pr. aktie (price/earning) ³	15,1				
Børskurs/indre værdi pr. aktie (price/equity) ²	0,7				

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

Nøgletal for 2015 og sammenligningstal for 2014-2013 præsenteres i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS). Der er ikke foretaget omregning af sammenligningstal for 2011-2012.

¹ I nøgletallet indgår ikke underkurs. Se note 10 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser.

² Beregnet med udgangspunkt i antal aktier i omløb ultimo året.

³ Beregnet på grundlag af gennemsnitligt antal aktier over året. I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året.

Noter

Beløb i mio. kr.

1 Femårsoversigt (fortsat)

Sparekassen (moderselskabet)

	2015	2014	2013	2012	2011
Resultatopgørelsen i hovedposter					
Netto renteindtægter	395	421	433	501	375
Netto rente- og gebyrindtægter	711	697	693	751	579
Kursreguleringer	-38	47	-3	4	-133
Udgifter til personale og administration	426	400	443	450	315
Af- og nedskrivninger på aktiver	28	28	38	26	15
Nedskrivninger på udlån m.v.	95	179	1.438	249	85
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	58	77	-4	-7	12
Skat	7	6	-152	1	-1
Årets resultat	144	180	-743	20	28
Balancen i hovedposter					
Udlån	6.690	6.664	7.457	9.417	10.954
Fondsbeholdning	5.217	5.161	5.176	6.207	5.398
Indlån inkl. indlån i puljer	10.720	11.220	11.513	11.731	12.211
Egenkapital	2.469	2.200	1.529	2.216	2.093
Aktiver i alt	14.142	14.502	14.830	16.967	18.196
Efterstillede kapitalindskud	464	595	1.062	636	823
Nøgletal					
Kapitalprocent	21,1	20,4	19,2	19,6	17,0
Kernekapitalprocent	17,5	16,1	15,4	17,5	13,9
Egenkapitalforrentning før skat	6,5	10,0	-47,8	1,0	1,3
Egenkapitalforrentning efter skat	6,2	9,7	-39,7	0,9	1,4
Indtjening pr. omkostningskrone	1,26	1,29	0,54	1,03	1,06
Renterisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,8	-1,2	-3,0	-1,2	1,4
Valutaposition i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,4	0,2	0,2	1,0	27,2
Valutarisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Udlån plus nedskrivn. herpå i forhold til indlån	72,1	73,5	81,5	86,9	95,2
Udlån i forhold til egenkapital	2,7	3,0	4,9	4,3	5,2
Årets udlånsvækst	0,4	-10,6	-20,8	-14,0	24,3
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	239,9	274,5	274,4	218,3	227,8
Sum af store engagementer i.f.t. kapitalgrundlag	0,0	0,0	21,1	37,6	26,1
Årets nedskrivningsprocent	0,9	1,7	12,9	2,1	0,6
Akk. nedskrivningsprocent ¹	10,9	15,7	17,6	6,4	4,9
Afkastningsgrad	1,0	1,2	-4,7	0,1	0,2
Årets resultat pr. aktie (kr.) ³	6,5				
Indre værdi pr. aktie (kr.) ²	149,7				
Udbytte pr. aktie (kr.)	3,0				
Børskurs/årets resultat pr. aktie (price/earning) ³	15,1				
Børskurs/indre værdi pr. aktie (price/equity) ²	0,7				

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

¹ I nøgletallet indgår ikke underkurs. Se note 10 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser.

² Beregnet med udgangspunkt i antal aktier i omløb ultimo året.

³ Beregnet på grundlag af gennemsnitligt antal aktier over året. I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året.

Noter

2. Anvendt regnskabspraksis

Koncernregnskabet for Sparekassen Sjælland er udarbejdet i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS), som er godkendt af EU. Årsregnskabet for moderselskabet er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter m.fl. samt Finanstilsynets udstedte vejledninger. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle virksomheder.

Årsrapporten aflægges i danske kroner (DKK), der er præsentationsvaluta for koncernens aktiviteter og moderselskabets funktionelle valuta, og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder vedrørende udarbejdelse af årsregnskabet fremgår af note 3. For at øge overblikket og for at mindske antallet af noteoplysninger, hvor såvel beløb som de kvalitative oplysninger vurderes som uvæsentlige for regnskabsbrugere, er enkelte oplysninger udeladt.

Sparekassen Sjælland er blevet omdannet til et sparekasseaktieselskab og er blevet optaget til handel og officiel notering på Nasdaq Copenhagen A/S. I forhold til 2014 er årsrapporten derfor også udarbejdet i overensstemmelse med danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle virksomheder.

Reklassifikation

Kernekapitalinstrumenter der opfylder betingelserne for hybrid kernekapital i henhold til CRR-forordningen, er reklassificeret til egenkapital i overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder IFRS.

Rentebetalingen på den omklassificerede hybride kernekapital anses tilsvarende for at være en transaktion direkte på egenkapitalen på samme måde, som det vil være tilfældet med udbytte.

Sparekassen Sjælland har hidtil regnskabsmæssigt klassificeret den hybride kernekapital som en gældsforpligtelse, hvorfor renteudgifterne tilsvarende har været indregnet i resultatopgørelsen som en del af basisindtjeningen.

Sammenligningstallene for 2014 er tilpasset for følgende regnskabsposter:

Ultimo 2014

Resultatopgørelse

Renteudgifter, efterstillet kapital	+ 61.096 t.kr.
Årets resultat / totalindkomst i alt	+ 61.096 t.kr.

Balance

Andre passiver (skyldig rente)	- 13.783 t.kr.
Efterstillede kapitalindskud	- 552.495 t.kr.

Egenkapital

Hybrid kernekapital	+ 568.785 t.kr.
Overført overskud	- 2.507 t.kr.

Fusion med Isefjords Alle A/S

Sparekassen Sjælland blev d. 24. november 2015 omdannet til sparekasseaktieselskab ved fusion med sparekassens datterselskab Isefjords Alle A/S som det fortsættende selskab under navnet Sparekassen Sjælland A/S.

Sammenligningstal for 2014 er tilpasset. Ændringerne til sammenligningstallene er uvæsentlige, og har ikke haft resultatmæssig effekt eller resulteret i ændringer i sparekassens egenkapital.

Egenkapitalopgørelsen for moderselskabet viser Sparekassen Sjællands egenkapital frem til fusionstidspunktet, da det bedre afspejler det reelle indhold.

Ændring af anvendt regnskabspraksis

Implementeringen af nye og ændrede IFRS standarder og fortolkningsbidrag med ikrafttrædelse 1. januar 2015 har ikke givet anledning til ændringer i anvendt regnskabspraksis.

Standarder og fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er en række nye eller ændrede standarder og fortolkningsbidrag endnu ikke trådt i kraft og derfor ikke indarbejdet i koncernregnskabet. I det følgende er omtalt de ændringer, som er relevante for koncernregnskabet:

IASB udsendte i juli 2014 den endelige version af IFRS 9, som introducerer en mere fremadskuende måling af værdiforringelse på finansielle aktiver, baseret på forventede tab i aktivets levetid, i modsætning til den aktuelle tilgang, som baseres på konstaterede tab. Standarden er endnu ikke endelig vedtaget til anvendelse i EU, men forventes at skulle implementeres for regnskabsåret 2018.

Sparekassen har med udgangspunkt heri samt i samarbejde med datacentralen igangsat en analyse af konsekvenserne af de nye regler. Projektet forventes at løbe over de kommende regnskabsår og er på nuværende tidspunkt i en opstartsfasen, hvorfor ledelsen ikke har en konkret vurdering af den beløbsmæssige effekt af de ændrede nedskrivningsregler. Det er dog vores vurdering, at nedskrivningerne vil forøges.

IASB offentliggjorde den 13. januar 2016 en ny standard vedrørende den regnskabsmæssige behandling af leasing, IFRS 16, *Leases*, som erstatter IAS 17. Standarden, der træder i kraft for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2019 eller senere, er endnu ikke godkendt i EU.

IFRS 16 forventes ikke at få væsentlig betydning for koncernens aktiviteter som leasinggiver, da IFRS 16 overordnet viderefører bestemmelserne i IAS 17 vedrørende leasinggiver.

Noter

IFRS 16 forventes at få betydelig betydning for den regnskabsmæssige behandling af koncernens indgåede leasingkontrakter som leasingtager. IFRS 16 kræver således, at alle leasingkontrakter (bortset fra leasingkontrakter af kort varighed og vedrørende aktiver med lille værdi) skal indregnes i balance som en brugsrettighed og en leasingforpligtelse, der måles til nutidsværdien af minimumsleasingydelse over leasingperioden. Brugsretten skal efterfølgende afskrives på samme måde som andre anlægsaktiver, typisk lineært over leasingperioden, og der skal beregnes en rente vedrørende leasingforpligtelsen svarende til behandlingen af finansiel leasing i henhold til IAS 17.

Som følge heraf vil ændringen også have betydning for indregning af omkostninger vedrørende leasing i resultat-/totalopgørelsen, samt præsentationen i resultat-/totalopgørelsen og pengestrømsopgørelsen.

Da standarden netop er udstedt, er der endnu ikke foretaget en vurdering af standardens betydning for Sparekassen Sjælland's regnskab. Det er således ikke på nuværende tidspunkt muligt at give et skøn over effekten ved implementering af standarden.

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter Sparekassen Sjælland samt dattervirksomheder, hvori Sparekassen Sjælland har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Sparekassen anses for at have kontrol, når den har bestemmende indflydelse over de relevante aktiviteter i den pågældende virksomhed, er eksponeret overfor eller har ret til et variabelt afkast fra investeringen, og kan anvende sin bestemmende indflydelse til at påvirke det variable afkast.

Se note 17 vedrørende kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Koncernregnskabet er udarbejdet som et sammendrag af moderselskabets og de enkelte dattervirksomheders regnskab opgjort efter koncernens regnskabspraksis, elimineret for koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Fællesledede virksomheder indregnes ved anvendelse af den indre værdis metode, under regnskabsposten associerede virksomheder.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet henholdsvis stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet henholdsvis afviklingstidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle aktiver og nedskrives, hvis der opstår værdiforringelse. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes som en indtægt i resultatopgørelsen.

Fortjeneste eller tab ved salg eller afvikling af dattervirksomheder og associerede virksomheder, opgøres som forskellen mellem på den ene side dagsværdien af salgsprovenuet eller afviklingssummen og dagsværdien af eventuelle resterende kapitalandele og på den anden side den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på afhændelses- eller afviklingstidspunktet, inkl. goodwill. Den derved opgjorte fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen tillige med akkumulerede valutakursreguleringer, der tidligere er indregnet i anden totalindkomst.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer inden årsregnskabet aflægges og som ber eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger i domicilejendomme direkte i totalindkomstopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afregningsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og instituttet i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Noter

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter samt løbende provisioner indregnes i resultatopgørelsen i den periode de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån eller et lån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument under renteindtægter/-udgifter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer (f.eks. depotgebyrer) indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner m.v. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer og fratrædelsesgodtgørelser, indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til instituttets aktiviteter.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til instituttets aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatet med den del, der kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt acontoskat.

Ved beregning af årets aktuelle skat anvendes de på balancedagen gældende skattesatser og -regler.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførbare skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver til modregning i fremtidige positive skattepligtige indkomster. Det vurderes på hver balancedag, om det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Sparekassen er sambeskattet med alle danske dattervirksomheder, og er administrationsselskab i sambeskatningen. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker.

Tilgodehavende måles ved første indregning til dagsværdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v. Efterfølgende måles tilgodehavender til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger til en lavere værdi, hvis der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v., og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 26. marts 2014. Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der foreligger objektiv indikation på værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- når sparekassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder, eller
- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger, herunder realisationsværdi af eventuel sikkerhed.

Udlån, der ikke er nedskrevet individuelt, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet (gruppevis nedskrivninger).

Noter

Den gruppevis vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 12 grupper fordelt på 1 gruppe af offentlige myndigheder, 1 gruppe af privatkunder og 10 grupper af erhvervs kunder, idet erhvervs kunderne er underopdelt i branchegrupper.

Den gruppevis vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet, hvorvidt modelestimerne afspejler kreditrisikoen for sparekassens egen udlånsportefølje. Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimerne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimater, som danner baggrund for beregningen af den gruppevis nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, der knytter sig til den givne gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne det enkelte udlåns aktuelle tabsrisiko med udlånets oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode, fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevis nedskrivning.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån.

Udlån og tilgodehavender afskrives som tab, når tabet er endeligt konstateret, f.eks. efter afslutning af et konkursbo, gældssaneringskendelse, tvangsakkord, inkasso eller når sparekassen vurderer, at der ikke mere er nogen realistisk mulighed for, at udlånet indgår inden for en overskuelig tidshorisont.

Der indtægtsføres ikke renter af den nedskrevne del af de enkelte udlån.

Leasing

Leasingaktiver i forbindelse med finansielle leasingaftaler, hvor koncernen er leasinggiver, indregnes under udlån til nettoinvesteringen i leasingkontrakterne med fradrag af afskrivninger (afdrag), som beregnes efter annuitetsprincippet over leasingperioden. Indtægter fra leasingaktiverne indregnes på baggrund af den aftalte effektive rente i leasingkontrakterne og indgår i resultatopgørelsen under renteindtægter. Fortjeneste eller tab fra salg af leasingaktiver føres som "Andre driftsindtægter" henholdsvis "Andre driftsudgifter".

Afledte finansielle instrumenter og uafviklede spotforretninger

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang, der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelig anerkendte principper, der bygger på markedsbaserede parametre. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver, henholdsvis andre passiver.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter indregnes i resultatopgørelsen.

Regnskabsmæssig sikring

Værdiregulering af finansielle instrumenter, der effektivt sikrer mod udsving i rentebetalinger på selskabets finansiering, behandles som regnskabsmæssig sikring af pengestrømme og indregnes direkte på egenkapitalen.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatet sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Obligationer

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Obligationer, der er omklassificeret fra handelsbeholdningen til hold til udløb, måles til amortiseret kostpris.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler o.lign. eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder i koncernregnskabet

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi, opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

I resultatet indregnes den forholdsmæssige andel af virksomhedens resultat efter skat og eliminering af en forholdsmæssig andel af urealiserede interne fortjenester og tab og med fradrag af eventuel nedskrivning af goodwill. I koncernens anden totalindkomst indregnes den forholdsmæssige andel af alle transaktioner og begivenheder, der er indregnet i anden totalindkomst i den associerede virksomhed.

Noter

Kapitalandele i associerede og fælleslede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Tilgodehavender og andre langfristede finansielle aktiver, der anses for at være en del af den samlede investering i den associerede virksomhed, nedskrives med eventuel resterende negativ indre værdi. Tilgodehavender fra salg af varer og tjenesteydelser samt andre tilgodehavender hos associerede virksomheder nedskrives alene, hvis de vurderes uerholdelige.

Der indregnes alene en hensat forpligtelse til at dække den resterende negative indre værdi, hvis koncernen har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser.

Ved køb af kapitalandele i associerede og fælleslede virksomheder anvendes overtagelsesmetoden.

Immaterielle aktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris, og måles efterfølgende til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse, som beskrevet under "Værdiforringelsestest".

Kunderelationer

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomheds- overtagelse indregnes til kostpris og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske levetid afhænger af kundeloyalitet. Brugstiden revurderes årligt.

Ændringer i afskrivningerne som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Øvrige immaterielle aktiver

Erhvervet software indregnes til anskaffelsesværdi og afskrives lineært over den forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Værdiforringelsestest

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle aktiver vurderes løbende og nedskrives over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi overstiger de forventede fremtidige nettoindtægter fra virksomheden eller aktivet.

Anskaffelse af immaterielle aktiver med kort levetid indregnes direkte i resultatopgørelsen under posten af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver.

Investeringsjendomme

Investeringsjendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster

Investeringsjendomme måles efter første indregning til dagsværdi. Ændringer i dagsværdi på investeringsjendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som instituttet selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed.

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Ejendommenes dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi.

Domicilejendomme afskrives lineært over en periode på 50 år. Der afskrives ikke på ejendommenes forventede scrapværdi.

Øvrige materielle aktiver

Materielle aktiver måles ved første indregning til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider, der udgør:

It-udstyr og maskiner	3 - 5 år
Inventar	3 - 5 år
Biler	3 - 5 år
Indretning af lejede lokaler	5 - 10 år

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i instituttets besiddelse, og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil tilknyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter og udbytte. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Noter

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger, og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Udstedte obligationer

Udstedte obligationer måles til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode, herunder forud modtagne renter og provision. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles ved låneoptagelsen til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte stiftelsesprovisioner m.v. Efter første indregning sker måling til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem nettoprovenu og nominal værdi indregnes under renteudgifter over de efterstillede kapitalindskuds forventede løbetid.

Øvrige finansielle forpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Egenkapital

Foreslået udbytte

Udbytte, som bestyrelsen indstiller til generalforsamlingens godkendelse, indregnes som en særskilt reserve under egenkapitalen. Udbytte indregnes som en forpligtelse, når generalforsamlingens beslutning om udbetaling af udbytte foreligger.

Egne aktier

Anskaffelses- og afståelsessummer samt udbytte fra egne aktier indregnes direkte i overført resultat under egenkapitalen.

Hybrid kernekapital

Hybrid kernekapital med uendelig løbetid, og hvor banken har en ubetinget ret til at undlade at betale renter, klassificeres som egenkapital, og betaling af renter indregnes direkte på egenkapitalen på betalingstidspunktet som udlodning.

Bundne sparekasserereserve

Oprettet i forbindelse med sparekassens omdannelse til aktieselskab. Den bundne sparekasserereserve svarer til garant sparekassens frie reserver efter fradrag for indskud i forbindelse med oprettelse af Fonden for Sparekassen Sjælland.

Den bundne sparekasserereserve kan bruges til dækning af underskud, der ikke dækkes af beløb, der kan anvendes til udbytte i aktieselskabet.

Til sparekasserereserven skal årligt henlægges en del af overskuddet i Sparekassen Sjælland A/S i henhold til § 213 i lov om finansiel virksomhed. Henlæggelsen kan dog ikke overstige en af Finanstilsynet fastsat referencerente. Referencerenten er for 2015 fastsat til 0 %.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt instituttets likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat. Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter samt køb, udvikling, forbedring og salg m.v. af immaterielle og materielle anlægsaktiver. Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i sparekassens aktie-/garantkapital, efterstillede kapitalindskud og omkostninger forbundet hermed, samt betaling af rente til garantkapital og udbytte.

Likvider omfatter kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender hos centralbanker, tilgodehavender hos kreditinstitutter med oprindelig løbetid op til tre måneder samt værdipapirer med oprindelig løbetid op til tre måneder, som øjeblikkeligt kan omsættes til likvide beholdninger, og som kun har ubetydelig risiko for ændring i kursværdien.

Segmentoplysninger

Koncernen og sparekassen har alene et driftssegment, hvorfor der ikke afgives segmentoplysninger.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

Nøgletal for koncernen 2015 og sammenligningstal for 2014-2013 præsenteres i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS).

Noter

3. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelse af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af instituttets aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2015, er følgende:

- Nedskrivninger på udlån samt hensættelser på garantier
- Dagsværdi af finansielle instrumenter
- Investerings- og domicilejendomme
- Aktiver i midlertidig besiddelse
- Goodwill
- Udskudte skatteaktiver

Nedskrivninger på udlån samt hensættelser på garantier

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt hensættelser på garantier er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan blive væsentlig.

Der foretages væsentlige skøn i forbindelse med værdiforringede udlån, hvor værdiansættelsen sker på baggrund af det mest sandsynlige udfald af betalingsstrømmene, herunder realisationsværdier af sikkerheder. En eventuel senere afvigelse i realiserede betalingsstrømme eller sikkerheder medfører en ændring i værdiansættelsen af udlån. Det kan derfor være nødvendigt at ændre tidligere foretagne skøn enten på grund af ny information, yderligere erfaringer eller efterfølgende begivenheder.

For hensættelser til tab på garantier er det tillige forbundet med usikkerhed at fastslå, i hvilket omfang garantien vil blive effektiv, og der skal betales på den afgivne garanti.

De forhold, som specielt har påvirket de ledelsesmæssige skøn i 2015 er udviklingen i landbruget, afkastsatser på ejendomme, teknisk insolvente kunder, fortsat økonomisk afmatning og et boligmarked der, udenfor København og Nordsjælland, endnu ikke er kommet i gang. Ved måling af sikkerheder med pant i helt eller delvist udlejede ejendomme er afkastkravet en af de væsentligste forudsætninger koncernen anvender.

Værdien af ejendomsplanter fastsættes ud fra en konkret vurdering af afkastkravet til den enkelte ejendom fratrukket en forsigtighedsreservation til omkostninger og usikkerhed. Der er store geografiske forskelle på afkastkravene, hvorfor prissætningerne løbende afstemmes med det professionelle marked.

Afkastkravet på de bedste københavnske boligudlejnings-ejendomme er aktuelt fastsat til 3,2%. På øvrige ejendomme i de sjællandske, fynske og jyske byer løftes afkastkravet, således at afkastkravet ligger i et spænd fra 6% til 9%.

Domicilejendomme prisfastsættes ligeledes som udlejnings-ejendomme jf. det foranstående, men typisk med forhøjet afkastkrav grundet genudlejningsrisikoen. Der er således altid en risiko for, at der fremadrettet kan blive behov for yderligere nedskrivninger, bl.a. på sparekassens engagementer indenfor ejendomme, herunder pantebreve.

Dagsværdi af finansielle instrumenter

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen sker ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er tilfældet for noterede aktier.

For aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. For øvrige noterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part ved værdiansættelsen.

Investerings- og domicilejendomme

For investeringsejendomme og domicilejendomme er der væsentlige skøn forbundet med fastlæggelse af afkastkrav til afhændelse inden for en 6 måneders periode med salgsbestrebelse.

Aktiver i midlertidig besiddelse

Midlertidigt overtagne aktiver, hvor der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af salgsværdien og tidspunktet for salg af de overtagne aktiver.

Goodwill

Goodwill testes for værdiforringelse minimum to gange årligt (halv- og helårligt), og hyppigere, hvis der er indikationer på værdiforringelse.

Udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække (3-5 år) realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes. Fastlæggelse af, hvor stort et beløb der kan indregnes for udskudte skatteaktiver, baseres på skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud.

Det skattemæssige underskud i 2013 var forårsaget af store nedskrivninger på tilgodehavender, som ikke forventes at gentage sig.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
4 Renteindtægter				
Kreditinstitutter og centralbanker	1.320	2.676	398	5.278
Udlån og andre tilgodehavender	713.065	828.923	464.114	549.283
Obligationer	54.273	78.373	44.545	58.619
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.924	-3.860	5.836	893
Heraf: - Rentekontrakter	4.027	-1.242	7.733	2.371
- Valutakontrakter	-2.103	-2.618	-1.897	-1.478
Øvrige renteindtægter	405	318	138	19
Renteindtægter i alt	770.987	906.430	515.031	614.092
5 Renteudgifter				
Kreditinstitutter og centralbanker	2.844	1.947	1.588	138
Indlån og anden gæld	113.648	198.480	66.600	142.338
Udstedte obligationer	29	3.465	0	3.397
Efterstillede kapitalindskud	52.136	48.085	52.102	47.682
Øvrige renteudgifter	117	53	100	29
Renteudgifter i alt	168.774	252.030	120.390	193.584
6 Gebyrer og provisionsindtægter				
Værdipapirhandel og depoter	116.255	97.109	109.509	92.078
Betalingsformidling	42.367	42.269	30.189	29.619
Lånesagsgebyrer	24.068	17.666	3.511	4.291
Garantiprovision	104.164	94.383	90.401	81.206
Øvrige gebyrer og provisioner	133.586	115.362	80.903	67.715
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	420.440	366.789	314.513	274.909
7 Kursreguleringer				
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	812	958	0	0
Obligationer	-87.886	17.578	-73.998	20.550
Aktier	35.223	47.577	32.091	36.956
Investeringsjendomme	-11.116	-796	463	0
Valuta	4.997	4.749	3.038	1.975
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	-449	-14.796	80	-12.977
Aktiver tilknyttet puljeordninger	48.769	50.709	0	0
Indlån i puljeordninger	-48.769	-50.709	0	0
Øvrige forpligtelser	383	13	0	0
Kursreguleringer i alt	-58.036	55.283	-38.326	46.504

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
8 Udgifter til personale og administration				
Vederlag til bestyrelse og direktion				
Direktion og bestyrelse	10.026	7.570	9.588	7.199
I alt	10.026	7.570	9.588	7.199
Personaleudgifter				
Lønninger	280.146	275.684	193.776	188.886
Pensioner	31.706	31.824	22.379	22.379
Udgifter til social sikring	37.565	35.406	26.630	26.290
Personaleudgifter i alt	349.417	342.914	242.785	237.555
Øvrige administrationsomkostninger	253.310	226.904	173.851	154.997
Udgifter til personale og administration i alt	612.753	577.388	426.224	399.751

Specifikation af lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere

Direktionen				
Lars Petersson				
Fast løn	2.904	2.736	2.904	2.736
Variabel løn	0	0	0	0
Variabelt engangsvederlag	0	0	0	0
Pension	480	444	480	444
I alt	3.384	3.180	3.384	3.180

Lars Petersson har desuden modtaget bestyrelseshonorar fra Leasing Fyn Bank på 26 t.kr. (2014: 26 t.kr.)

Bruno Riis-Nielsen er tiltrådt som sparekassedirektør efter regnskabsårets afslutning.

Lars Jensen (fratrådt)				
Fast løn	2.870	2.206	2.870	2.206
Variabel løn	0	0	0	0
Variabelt engangsvederlag	0	0	0	0
Pension	1.566	385	1.566	385
I alt	4.436	2.591	4.436	2.591

Derudover har direktionen fået stillet firmabil til rådighed.

Bestyrelsen				
Thomas Kullegaard, formand	381	341	290	252
Jakob N. Andersson, næstformand	290	223	227	197
Allan Nørholm	235	211	165	141
Erik Larsen	165	141	165	141
Bent Andersen	130	0	90	0
Per Bjørnsholm	142	111	142	111
Otto Spliid	195	164	125	94
Per Olsen	101	111	101	111
Helle L. Bjørnøe	73	0	73	0
Peter Woldbye	125	111	125	111
Fratrådte bestyrelsesmedlemmer	369	386	265	270
Vederlag til bestyrelsen i alt	2.206	1.799	1.768	1.428
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen				
Fast løn	21.093	19.574	13.165	11.278
Variabel løn	0	0	0	0
Variabelt engangsvederlag	0	90	0	90
Pension	2.364	2.288	1.397	1.333
I alt	23.457	21.952	14.562	12.701
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	28	26	18	16

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
8 Udgifter til personale og administration (fortsat)				
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen fordelt på forretningsområder				
Erhverv/kredit				
Fast løn	7.747	7.720	3.894	4.108
Variabel løn	0	0	0	0
Variabelt engangsvederlag	0	0	0	0
Pension	769	865	312	442
I alt	8.516	8.585	4.206	4.550
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	10	11	5	6
Investering/formueforvaltning				
Fast løn	2.741	3.409	2.741	2.533
Variabel løn	0	0	0	0
Variabelt engangsvederlag	0	0	0	0
Pension	301	381	301	287
I alt	3.042	3.790	3.042	2.820
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	5	5	5	4
Øvrige forretningsområder				
Fast løn	10.605	8.445	6.530	4.637
Variabel løn	0	0	0	0
Variabelt engangsvederlag	0	90	0	90
Pension	1.294	1.042	784	604
I alt	11.899	9.577	7.314	5.331
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	13	10	8	6

Sparekassens bestyrelse har nedsat et aflønningsudvalg. Udvalget har blandt andet til opgave mindst en gang årligt at vurdere sparekassens lønpolitik og forelægge eventuelle forslag til ændringer for bestyrelsen. Den af bestyrelsen godkendte lønpolitik forelægges til generalforsamlingens godkendelse.

Aflønningsudvalget består af direktør, arkitekt m.a.a Thomas Kullegaard, økonomichef Jakob N. Andersson, CEO, cand. oec. Allan Nørholm, advokat Otto Spliid og stabsmedarbejder Peter Woldbye.

Bestyrelsesmedlemmer honoreres med et fast honorar, i overensstemmelse med lønpolitikken.

Lønftaler med direktionen varetages af formanden for sparekassens bestyrelse på baggrund af en forudgående indstilling fra aflønningsudvalget. Lønftaler forelægges bestyrelsen til endelig godkendelse. Direktionens fratrædelsesordninger afviger ikke fra normerne i branchen. Direktion og bestyrelse er ikke omfattet af bonusordninger.

Aflønning af væsentlige risikotagere varetages af direktionen.

Sparekassen benytter ikke fratrædelsesgodtgørelser eller pensionsordninger, der ikke følger af lov eller overenskomst.

I sparekassen har vi valgt at aflønne i faste løndelev. Sparekassen har derfor ikke variable løndelev, som et aftalt element i medarbejdernes, direktionens eller bestyrelsens løn. Der er derfor heller ikke udbetalt udskudt variabel løn i 2015. Ved variabel løn forstås aflønningsordninger, hvor den endelige aflønning ikke er kendt på forhånd og afhænger af personens, afdelingens eller sparekassens resultater, eksempelvis bonusordninger eller lignende.

Såfremt bestyrelsen eller direktionen vurderer, at der er ydet en ekstraordinær indsats, kan der ekstraordinært ydes et engangsvederlag. Hvis et bestyrelsesmedlem, en direktør, en væsentlig risikotager eller en medarbejder i en kontrolfunktion modtager et engangsvederlag, vil vederlaget blive behandlet i overensstemmelse med § 77a og § 77b i lov om finansiel virksomhed. Tildeling af et ekstraordinært vederlag kan udelukkende ske, såfremt det af bestyrelsen godkendte budget for indeværende år udviser overskud. Der udbetales herefter alene engangsvederlag under den bagatelgrænse, der er fastsat i Finanstilsynets bekendtgørelse om lønpolitik. Engangsvederlag må for den enkelte person højst udgøre 20 pct. af henholdsvis honorar og den faste grundløn inklusiv pension. Ingen personer i koncernen aflønnes med 1 mio. euro eller derover pr. regnskabsår.

Lønpolitikken i dens fulde længde kan findes på https://www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
8 Udgifter til personale og administration (fortsat)				
Honorar til eksterne revisorer				
Lovpligtig revision	1.550	1.505	935	905
Erklæringsopgaver	83	91	63	63
Andre ydelser	3.261	429	2.810	333
I alt	4.894	2.025	3.808	1.301
9 Andre driftsudgifter				
Udgifter til Garantifonden	33.413	34.609	23.370	23.788
Øvrige driftsudgifter	17.011	12.383	11.394	9.555
Andre driftsudgifter i alt	50.424	46.992	34.764	33.343
10 Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier				
Udlån individuelle nedskrivninger				
Nedskrivningssaldo primo	1.666.521	1.923.751	1.524.225	1.891.232
Nedskrivninger i året	260.733	322.372	180.474	231.308
Tilbageførsel af nedskrivninger	143.462	170.018	111.503	151.067
Andre bevægelser	105.334	115.597	45.438	55.597
Værdiregulering af overtagne aktiver	5.730	9.142	-179	1.151
Endeligt tabt, tidligere nedskrevet	703.156	534.323	664.230	503.996
Nedskrivningssaldo ultimo	1.191.700	1.666.521	974.225	1.524.225
Udlån gruppevise nedskrivninger				
Nedskrivningssaldo primo	77.678	46.268	62.030	36.784
Nedskrivninger i året	14.161	45.271	11.352	30.005
Tilbageførsel af nedskrivninger	8.933	30.843	6.727	4.759
Andre bevægelser	16.996	16.982	0	0
Nedskrivningssaldo ultimo	99.902	77.678	66.655	62.030
Garantier individuelle hensættelser				
Hensættelsessaldo primo	59.825	36.264	54.650	30.994
Hensættelser i året	23.342	43.211	8.150	29.898
Tilbageførsel af hensættelser	17.950	22.085	5.778	6.242
Endeligt tabt, tidligere hensat	9.053	3.721	0	0
Andre bevægelser	6.156	6.156	0	0
Hensættelsessaldo ultimo	62.320	59.825	57.022	54.650
Garantier gruppevise hensættelser				
Hensættelsessaldo primo	1.715	320	0	0
Hensættelser i året	222	768	0	0
Tilbageførsel af hensættelser	446	225	0	0
Andre bevægelser	852	852	0	0
Hensættelsessaldo ultimo	2.343	1.715	0	0

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
10 Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier (fortsat)				
I alt				
Nedskrivnings- og hensættelsessaldo primo	1.805.739	2.006.603	1.640.905	1.959.010
Nedskrivninger/hensættelser i året	298.458	411.622	199.976	291.211
Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser	170.791	223.171	124.008	162.068
Andre bevægelser	129.338	139.587	45.438	55.597
Værdiregulering af overtagne aktiver	5.730	9.142	-179	1.151
Endeligt tabt, tidligere nedskrevet/hensat	712.209	538.044	664.230	503.996
Nedskrivnings-/hensættelsessaldo ultimo	1.356.265	1.805.739	1.097.902	1.640.905
Underkurs i.f.m. virksomhedsovertagelser	551.590	949.271	248.938	396.224
Nedskrivnings-/hensættelsessaldo og underkurs ultimo	1.907.855	2.755.010	1.346.840	2.037.129
Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	298.458	411.622	199.976	291.211
Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere år	170.791	223.171	124.008	162.068
Værdiregulering af overtagne aktiver	5.730	9.142	-179	1.151
Tabt, ej tidligere nedskrevet	30.316	72.067	27.990	55.208
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	13.807	12.340	8.411	6.379
Ført i resultatopgørelsen	149.906	257.320	95.368	179.123
Individuelt vurderet udlån				
Udlån, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse	2.657.527	3.303.261	1.935.221	2.630.083
Nedskrivninger på udlån med OIV	1.191.699	1.666.521	974.224	1.524.225
I alt indregnet i balancen	1.465.828	1.636.740	960.997	1.105.858
Gruppevist vurderet udlån				
Udlån, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse	8.155.643	8.068.040	5.425.091	5.312.539
Nedskrivninger på udlån	99.902	77.678	66.655	62.030
I alt indregnet i balancen	8.055.741	7.990.362	5.358.436	5.250.509
11 Skat				
Beregnet skat af årets indkomst	4.612	1.255	2.128	424
Udskudt skat	-12.951	-6.296	4.753	4.664
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	405	1.110	167	470
Skat i alt	-7.934	-3.931	7.048	5.558
Effekt af nedsat selskabsskat til 23,5 pct (2014: 24,5 pct.)	196	25	90	9
Effektiv skatteprocent				
Selskabsskatteprocent i Danmark	23,50	24,50	23,50	24,50
Reguleringer:				
Rente hybrid kapital	-10,41	-8,50	-9,38	-8,07
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	0,30	0,63	0,11	0,25
Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter m.v.	-5,04	-0,23	-2,21	0,80
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	-0,44	-0,39	-9,07	-10,22
Regulering nedskrevne udskudte skatteaktiver	-13,73	-13,74	1,71	0,00
Garantrenter	0,00	-4,50	0,00	-4,27
I alt	-5,82	-2,23	4,66	2,99

Regulering som følge af nedsættelse af skatteprocent skyldes den gradvise reduktion af den danske selskabsskatteprocent fra 25% i 2013 til 24,5% i 2014, 23,5% i 2015 og 22% i 2016 og fremadrettet

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
12 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker				
Fordelt efter restløbetid				
Anfordringstilgodehavender	218.981	524.882	179.673	397.797
Til og med 3 måneder	154.349	368.983	95.018	305.762
Over 3 måneder og til og med 1 år	112	8.837	0	7.433
Over 1 år og til og med 5 år	2.500	2.500	2.500	2.500
Over 5 år	0	0	0	0
I alt	375.942	905.202	277.191	713.492
Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	95.018	0	95.018	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	280.924	905.202	182.173	713.492
I alt	375.942	905.202	277.191	713.492
13 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris				
Fordelt efter restløbetid				
På anfordring	292.023	507.177	312.479	473.017
Til og med 3 måneder	923.347	541.628	502.569	309.628
Over 3 måneder og til og med 1 år	2.237.283	2.565.956	1.491.763	1.588.387
Over 1 år og til og med 5 år	2.724.683	2.544.027	1.758.432	1.473.722
Over 5 år	3.585.851	3.822.589	2.625.024	2.819.215
I alt	9.763.187	9.981.377	6.690.267	6.663.969
Udlån og garantidebitorer fordelt på brancher				
Offentlige myndigheder	0,3	0,1	0,3	0,1
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	7,7	7,4	8,2	8,6
Industri og råstofudvinding	1,8	2,1	0,9	1,1
Energiforsyning	0,1	0,1	0,0	0,0
Bygge og anlæg	3,6	3,9	3,5	3,9
Handel	5,2	5,6	4,7	4,8
Transport, hoteller og restauranter	2,8	3,4	1,9	2,7
Information og kommunikation	0,7	0,6	0,9	0,7
Finansiering og forsikring	6,5	5,4	7,7	7,1
Fast ejendom	18,0	20,4	19,1	21,3
Øvrige erhverv	6,3	6,7	6,5	7,5
I alt erhverv	52,7	55,6	53,4	57,7
Private	47,0	44,3	46,3	42,2
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Fordeling på sektorer og brancher er foretaget på grundlag af branchekoder fra Danmarks Statistik.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
14 Obligationer til dagsværdi				
Børsnoterede	5.703.191	5.807.397	4.583.285	4.638.886
Unoterede	65.000	40.000	65.000	40.000
I alt	5.768.191	5.847.397	4.648.285	4.678.886

Til sikkerhed for den daglige afvikling af clearing og VP-handel har koncernen pantsat obligationer med en samlet kursværdi på 1.335 mio. kr. (2014: 1.452 mio. kr.). Se note 33 - Aktiver stillet som sikkerhed.

15 Obligationer til amortiseret kostpris				
Amortiseret kostpris	99.270	98.908	99.270	98.908
Dagsværdi	98.210	99.650	98.210	99.650

På baggrund af betydelig forvridding i prisfastsættelsen på en række obligationer i efteråret 2008 har sparekassen pr. 1. juli 2008 omklassificeret obligationer med nominal værdi på 100 mio. kr. og en dagsværdi på 96,14 mio. kr. fra handelsbeholdningen til hold til udløb aktiver. Den omklassificerede portefølje er ultimo 2015 indregnet i balancen med 99,3 mio. kr. (2014: 98,9 mio. kr.), mens dagsværdien udgør 98,2 mio. kr. (2014: 99,7 mio. kr.)

Porteføljen indregnes og måles i indeværende regnskabsår til amortiseret kostpris og dagsværdireguleres dermed ikke, mens værdireguleringen til dagsværdi af porteføljen frem til omklassifikationstidspunktet i regnskabsåret 2008 udgjorde 1,25 mio. kr.

Der er i resultatopgørelsen for 2015 indregnet indtægter på 0,2 mio. kr. på porteføljen i form af renteindtægter m.v. (2014: 0,5 mio. kr.) Såfremt omklassifikation pr. 1. juli 2008 ikke var foretaget, ville resultatet før skat for 2015 være 1,8 mio. kr. lavere. (2014: 0,4 mio. kr. lavere)

På omklassifikationstidspunktet udgjorde den gennemsnitlige effektive rente på porteføljen 5,02 % og de skønnede betalingsstrømme udgjorde 150 mio. kr.

16 Aktier m.v.				
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på NASDAQ OMX Copenhagen	47.329	24.159	47.276	24.098
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på andre børser	9.335	21.712	9.335	21.712
Andre aktier	520.740	433.269	412.411	337.682
I alt	577.404	479.140	469.022	383.492

	Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014
17 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder		
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		
Samlet anskaffelsespris primo	750.976	575.976
Årets tilgang	0	175.000
Samlet anskaffelsespris ultimo	750.976	750.976
Op- og nedskrivninger primo	228.533	211.103
Årets resultat	58.440	77.418
Andre bevægelser	140	12
Udbytte	0	-60.000
Op- og nedskrivninger ultimo	287.113	228.533
Bogført beholdning ultimo	1.038.089	979.509
Heraf kreditinstitutter	859.885	800.702

Noter

Beløb i 1.000 kr.

17 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder (fortsat)

Tilknyttede virksomheder, 2015	Egenkapital			
	Kapital	Ejerandel i %	ultimo	Resultat
Sparekassen Fyn A/S	162.000	100	859.885	59.043
Leasing Fyn Faaborg A/S	5.000	100	14.074	7.393
Ejendomsselskabet Faaborg A/S	6.200	100	-299	44.802
- Sparekassen Sjælland koncernens andel i ejerperioden				-298
Spar Fyns Ejendomsselskab A/S	5.000	100	58	8.146
- Sparekassen Sjælland koncernens andel i ejerperioden				58
Ovenst. er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune				
Sjælland Ejendomme A/S	20.000	100	178.204	-603
Ejendomsselskabet af 15/12 2008 A/S	1.000	100	27.340	2.499
Udviklingsselskabet Blindestræde ApS	100	100	4.822	-178
Investeringselskabet af 10. marts 2015 ApS	550	100	21.110	-8.890

Ovenstående er hjemmehørende i Holbæk Kommune

Tilknyttede virksomheder, 2014

Sparekassen Fyn A/S	162.000	100	800.702	74.068
Leasing Fyn Faaborg A/S	5.000	100	16.724	10.184
Ovenst. er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune				
Sjælland Ejendomme A/S	20.000	100	178.807	3.350
Ejendomsselskabet af 15/12 2008 A/S	1.000	100	24.841	620
Udviklingsselskabet Blindestræde ApS	80	100	934	-1.071

Ovenst. er hjemmehørende i Holbæk Kommune

Koncernen

	2015	2014
Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder		
Samlet anskaffelsespris primo	38.888	38.888
Årets tilgang	0	0
Samlet anskaffelsespris ultimo	38.888	38.888
Op- og nedskrivninger primo	1.491	1.108
Årets resultat	2.542	2.812
Andre bevægelser	140	12
Udbytte	3.066	2.441
Op- og nedskrivninger ultimo	1.107	1.491
Bogført beholdning ultimo	39.996	40.379
Heraf kreditinstitutter	36.577	36.761

Associerede virksomheder, 2015	Egenkapital			
	Kapital	Ejerandel i %	ultimo	Resultat
Alutec Holding ApS	200	49,5	6.907	-401
Sparekassen Sjælland koncernens andel			3.419	-198

Associerede virksomheder, 2014

Alutec Holding ApS	200	49,5	7.308	-515
Sparekassen Sjælland koncernens andel			3.618	-254

Ovenst. er hjemmehørende i Middelfart Kommune

Fællesledede virksomheder, 2015	Egenkapital			
	Kapital	Ejerandel i %	ultimo	Resultat
Leasing Fyn Bank A/S	58.500	33,3	109.732	8.224
Sparekassen Sjælland koncernens andel			36.577	2.739

Fællesledede virksomheder, 2014

Leasing Fyn Bank A/S	51.000	33,3	110.284	9.198
Sparekassen Sjælland koncernens andel			36.761	3.066

Ovenst. er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
18 Puljeordninger				
Aktiver tilknyttet puljeordninger				
Kontantindestående	17.444	15.066	0	0
Obligationer	177.127	180.515	0	0
Aktier/investeringsforeningsbeviser	180.801	193.590	0	0
Andre aktiver	3.005	3.117	0	0
Puljeaktiver i alt	378.377	392.288	0	0
Indlån i puljeordninger				
Samlet indlån	337.296	349.462	0	0
Anden gæld	41.081	42.826	0	0
Dagsværdi ultimo	378.377	392.288	0	0
Afkast af puljeaktiver (indregnet under kursreguleringer)				
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	1.114	2.142	0	0
Renteindtægter	4.675	5.884	0	0
Aktieudbytter	3.776	2.313	0	0
Kursreguleringer	41.432	44.654	0	0
Afkast af puljeaktiver i alt	48.769	50.709	0	0
19 Immaterielle aktiver				
Goodwill				
Kostpris primo	109.654	109.654	109.654	109.654
Tilgang i årets løb	0	0	0	0
Afgang i årets løb	0	0	0	0
Kostpris ultimo	109.654	109.654	109.654	109.654
Af- og nedskrivninger primo	18.500	18.500	18.500	18.500
Afgang i årets løb	0	0	0	0
Årets nedskrivninger	0	0	0	0
Af- og nedskrivninger ultimo	18.500	18.500	18.500	18.500
I alt	91.154	91.154	91.154	91.154
Øvrige immaterielle aktiver				
Kostpris primo	130.031	128.699	129.553	128.221
Tilgang i årets løb	1.424	1.332	1.424	1.332
Afgang i årets løb	0	0	0	0
Kostpris ultimo	131.455	130.031	130.977	129.553
Af- og nedskrivninger primo	47.347	33.603	47.077	33.477
Afgang i årets løb	0	0	0	0
Årets afskrivninger	13.716	13.744	13.692	13.600
Af- og nedskrivninger ultimo	61.063	47.347	60.769	47.077
I alt	70.392	82.684	70.208	82.476

Goodwill testes for værdiforringelse to gange årligt og hyppigere, hvis der er indikationer på værdiforringelse. Der tages udgangspunkt i koncernens forventning til vækst i indtjeningen på Max Bank porteføljen i forhold til indeværende år, tilbagediskonteret med koncernens krav til forrentning som udgør 12,6 % før skat (9,5 % efter skat). Den budgetterede indtjening på porteføljen udgør 28,8 mio. kr. i 2016. Den årlige vækst i terminalperioden antages at udgøre 1,5 %. Det er budgetgrundlaget for de overtagne filialer for de kommende 5 år der danner grundlaget for beregningen.

Den væsentligste parameter for fremskrivning af pengestrømme i budgetperioden er udvikling i balanceposter og dermed vækst. Med udgangspunkt i den historiske vækst er denne sat til 2 %. Herudover vil fremtidige pengestrømme blive påvirket af udviklingen i rentemarginal, omkostningsprocent og nedskrivninger på udlån m.v. Disse faktorer er i forventningerne forudsat uændret i forhold til realiserede historiske værdier for disse det seneste år forud for værdiforringelsestesten.

Omkring 64 % af nutidsværdien af de fremtidige pengestrømme på 194,3 mio. kr. forventes at stamme fra terminalperioden. En forøgelse af afkastkravet efter skat fra 9,5 % til 14 % vil ikke medføre en værdiforringelse af goodwill. En reduktion af indtjeningen i terminalperioden på 25 %, samt stigende udgifter til nedskrivninger (0,25 % af det balanceførte udlån, svarende til 2,4 mio. kr. i 2016) vil ligeledes ikke medføre en værdiforringelse.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
20 Grunde og bygninger				
Investeringsjendomme				
Dagsværdi primo	30.620	104.265	6.420	0
Tilgang	231.012	6.420	0	6.420
Afgang	112.200	77.903	3.000	0
Årets reguleringer til dagsværdi	-10.500	-2.162	0	0
Dagsværdi ultimo	138.932	30.620	3.420	6.420
Lejeindtægter	5.477	2.618	0	0
Driftsudgifter	1.273	841	21	0
Dagsværdi-hierarki for investeringsjendomme	Noterede priser	Observerbare input	Ikke observerbare input	I alt
Koncernen 2015	0	0	138.932	138.932
Koncernen 2014	0	0	30.620	30.620
Domicilejendomme				
Kostpris primo	310.772	305.428	126.518	119.884
Tilgang	93.120	6.634	21	6.634
Afgang	21.602	1.290	0	0
Kostpris ultimo	382.290	310.772	126.539	126.518
Akkumulerede af- og nedskrivninger primo	62.158	53.647	25.851	21.117
Årets afskrivninger	2.157	2.321	829	829
Årets nedskrivninger	0	6.229	0	3.905
Årets afgang	6.952	39	0	0
Akkumulerede af- og nedskrivninger ultimo	57.363	62.158	26.680	25.851
Akkumulerede opskrivninger primo	24.337	19.936	24.337	19.936
Årets opskrivninger	0	4.401	0	4.401
Akkumulerede opskrivninger ultimo	24.337	24.337	24.337	24.337
Omvurderet værdi ultimo	349.264	272.951	124.196	125.004
Såfremt der ikke var foretaget omvurderinger, ville den regnskabsmæssige værdi af domicilejendomme udgøre:	324.927	248.614	99.859	100.667

Eksterne eksperter har i et vist omfang været involveret i værdiansættelsen af domicilejendomme.

Dagsværdi-hierarki for domicilejendomme	Noterede priser	Observerbare input	Ikke observerbare input	I alt
Koncernen 2015	0	0	349.264	349.264
Koncernen 2014	0	0	272.951	272.951

Investeringsjendomme og domicilejendomme måles til dagsværdi/omvurderet værdi opgjort på baggrund af en afkastbaseret model, baseret på et skøn over kvadratmeterpriser og afkastkrav. Ved værdiansættelsen af ejendomme beliggende i København er anvendt et afkastkrav på 3,2% og ejendomme beliggende på det øvrige Sjælland, Fyn og Jylland er anvendt et afkastkrav mellem 6% og 9%. En stigning i afkastkravet vil medføre et fald i ejendommens dagsværdi, mens en stigning i leje pr. kvm. i forhold til de anvendte forudsætninger vil medføre en stigning i ejendommens dagsværdi.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
21 Øvrige materielle aktiver				
Samlet anskaffelsessum primo	139.693	132.005	113.121	101.858
Tilgang	42.762	14.053	24.044	12.019
Afgang	16.016	6.365	1.111	756
Samlet anskaffelsessum ultimo	166.439	139.693	136.054	113.121
Af- og nedskrivninger primo	111.827	106.157	93.420	84.579
Tilgang, dattervirksomhed	11.593	0	0	0
Årets af- og nedskrivninger	15.340	11.715	13.014	9.597
Tilbageførte af- og nedskrivninger	15.385	6.045	1.111	756
Af- og nedskrivninger ultimo	123.375	111.827	105.323	93.420
Regnskabsmæssig værdi	43.064	27.866	30.731	19.701

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
22 Udskudte skatteaktiver/-passiver				
Udskudt skat primo	155.480	149.554	135.577	140.241
Ændring i udskudt skat	2.201	-21.863	5.532	-7.826
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-10.750	-27.789	10.285	-3.162
Udskudt skat ultimo, netto	168.431	155.480	130.824	135.577
Udskudte skatteaktiver	168.431	155.480	130.824	135.577
Udskudte skattepassiver	0	0	0	0
Udskudt skat ultimo, netto	168.431	155.480	130.824	135.577

Udskudte skatteaktiver er delvist nedskrevet, da det er vanskeligt at dokumentere med tilstrækkelig sikkerhed, at disse kan udnyttes fuldt ud inden for en overskuelig periode. Der er ingen tidsmæssig begrænsning for senere udnyttelse af det nedskrevne aktiv.

Ændringer i udskudt skat	Udskudt skat	Indregnet i årets	Indregnet i	Udskudt skat
Koncern 2015	primo	resultat	egenkapitalen	ultimo
Immaterielle aktiver	-7.412	1.398	0	-6.014
Øvrige immaterielle, kundelister	-6.592	2.588	0	-4.004
Maskiner/inventar	3.635	-450	0	3.185
Ejendomme	3.011	-3.756	0	-745
Udlån, leasingaftaler	14.246	5.490	0	19.736
Øvrige	15.778	-11.701	0	4.077
Skattemæssigt underskud	325.442	8.632	0	334.074
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-192.628	10.750	0	-181.878
I alt	155.480	12.951	0	168.431

Koncern 2014	Udskudt skat	Indregnet i årets	Indregnet i	Udskudt skat
	primo	resultat	egenkapitalen	ultimo
Immaterielle aktiver	-5.572	-1.840	0	-7.412
Øvrige immaterielle, kundelister	-5.508	-1.084	0	-6.592
Maskiner/inventar	4.509	-874	0	3.635
Ejendomme	2.353	658	0	3.011
Udlån, leasingaftaler	22.237	-7.991	0	14.246
Øvrige	14.172	1.606	0	15.778
Skattemæssigt underskud	337.410	-11.968	0	325.442
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-220.417	27.789	0	-192.628
I alt	149.184	6.296	0	155.480

Sparekassen (moderselskabet) 2015	Udskudt skat	Indregnet i årets	Indregnet i	Udskudt skat
	primo	resultat	egenkapitalen	ultimo
Immaterielle aktiver	-8.285	1.576	0	-6.709
Øvrige immaterielle, kundelister	-6.591	2.587	0	-4.004
Maskiner/inventar	1.170	452	0	1.622
Ejendomme	-3.851	4.185	0	334
Øvrige	7.934	-2.553	0	5.381
Skattemæssigt underskud	269.164	-715	0	268.449
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-123.964	-10.285	0	-134.249
I alt	135.577	-4.753	0	130.824

Sparekassen (moderselskabet) 2014	Udskudt skat	Indregnet i årets	Indregnet i	Udskudt skat
	primo	resultat	egenkapitalen	ultimo
Immaterielle aktiver	-6.620	-1.665	0	-8.285
Øvrige immaterielle, kundelister	-5.482	-1.109	0	-6.591
Maskiner/inventar	1.100	70	0	1.170
Ejendomme	-3.086	-765	0	-3.851
Øvrige	9.129	-1.195	0	7.934
Skattemæssigt underskud	272.326	-3.162	0	269.164
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-127.126	3.162	0	-123.964
I alt	140.241	-4.664	0	135.577

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
23 Aktiver i midlertidig besiddelse				
Aktiver i midlertidig besiddelse	42.745	106.577	8.837	62.128
Tab/gevinst i forbindelse med salg	23.139	-6.567	22.834	-7.195

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter ejendomme overtaget som følge af afvikling af kundeengagementer med henblik på at afhænde aktiverne hurtigst muligt.

Sparekassen har overtaget aktiverne ved at gøre sit pant i ejendommene gældende. Der er ikke overtaget andre aktiver end ejendomme.

Det er sparekassens politik at overtage aktiver, enten frivilligt eller på tvangsauktion, hvor det ud fra en konkret vurdering forventes, at et efterfølgende salg, efter fradrag af erhvervs- og driftsomkostninger, vil kunne reducere koncernens tab. Det er sparekassens politik hurtigst muligt at få videresolgt de overtagne aktiver.

24 Andre aktiver				
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	34.560	49.803	23.011	28.510
Forskellige debitorer	26.328	23.031	232	408
Tilgodehavende renter og provision	21.555	26.978	13.102	17.165
Øvrige aktiver	100.010	118.726	77.473	92.318
I alt	182.453	218.538	113.818	138.401

25 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker				
Gæld til centralbanker	0	79	0	79
Gæld til kreditinstitutter	318.572	308.330	249.692	242.395
I alt	318.572	308.409	249.692	242.474

Fordelt efter restløbetid:

Anfordringssgæld	265.741	257.728	249.692	242.474
Til og med 3 måneder	10.920	28.249	0	0
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	0	0	0
Over 1 år og til og med 5 år	0	0	0	0
Over 5 år	41.911	22.432	0	0
I alt	318.572	308.409	249.692	242.474

26 Indlån og anden gæld				
På anfordring	12.409.986	11.059.856	9.460.808	8.502.301
Med opsigelsesvarsel	32.675	1.506.763	1.912	1.426.430
Tidsindskud	649.302	1.139.765	114.334	134.534
Særlige indlånsformer	1.541.069	1.608.727	1.143.104	1.155.934
I alt	14.633.032	15.315.111	10.720.158	11.219.199

Anfordringssgæld	12.428.290	11.131.307	9.479.112	8.573.752
Indlån med opsigelsesvarsel:				
Til og med 3 måneder	302.011	1.623.056	153.324	1.476.144
Over 3 måneder og til og med 1 år	452.984	550.437	120.873	81.966
Over 1 år og til og med 5 år	235.230	878.118	137.884	254.531
Over 5 år	1.214.517	1.132.193	828.965	832.806
I alt	14.633.032	15.315.111	10.720.158	11.219.199

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
27 Udstedte obligationer til amortiseret kostpris				
Fordelt efter kontraktuel restløbetid:				
Til og med 3 måneder	0	4.108	0	2.776
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	0	0	0
Over 1 år og til og med 5 år	0	0	0	0
Over 5 år	0	0	0	0
I alt	0	4.108	0	2.776
28 Andre passiver				
Forskellige kreditorer	192.559	190.064	57.946	59.472
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	37.812	54.788	22.409	29.135
Skyldige renter og provision	25.320	33.689	21.105	24.831
Øvrige passiver	80.956	81.918	69.323	58.385
I alt	336.646	360.459	170.783	171.823
29 Hensatte forpligtelser				
Hensættelser til tab på garantier m.v.	64.663	61.540	57.022	54.650
Andre hensatte forpligtelser	46.943	56.980	9.255	12.014
I alt	111.606	118.520	66.277	66.664
Hensættelser til tab på garantier				
Primo	61.540	36.584	54.650	30.994
Hensættelser i året	30.572	50.987	8.150	29.898
Tilbageførsler i året	18.396	22.310	5.778	6.242
Endeligt tabt	9.053	3.721	0	0
Hensættelser til tab på garantier, ultimo	64.663	61.540	57.022	54.650
Fordelt efter restløbetid				
Under 1 år	14.962	13.942	7.321	7.052
Over 1 år og til og med 5 år	3.144	11.781	3.144	11.781
Over 5 år	46.557	35.817	46.557	35.817
I alt	64.663	61.540	57.022	54.650
Andre hensatte forpligtelser				
Primo	56.980	66.367	12.014	8.973
Hensættelser i året	50	6.119	50	6.119
Tilbageførsler i året	10.087	15.506	2.809	3.078
Endeligt tabt	0	0	0	0
Andre hensatte forpligtelser, ultimo	46.943	56.980	9.255	12.014
Fordelt efter restløbetid				
Under 1 år	43.419	53.474	5.731	8.508
Over 1 år og til og med 5 år	3.524	3.506	3.524	3.506
Over 5 år	0	0	0	0
I alt	46.943	56.980	9.255	12.014

Der er stor usikkerhed omkring forfaldstidspunktet for hensættelser til tab på garantier.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

		<u>Sparekassen (moderselskabet)</u>	
30 Efterstillede kapitalindskud	Aktuel rentesats	2015	2014
Supplerende kapital			
Var. rente, forfald oktober 2020, kan førtidsindfries i 2015. ²⁾	7,31 % ¹⁾	0	58.000
Renten fra 2015 til 2020 vil være 5-årig SWAP rente + 5,1 %			
Var. rente, forfald februar 2022, kan førtidsindfries i 2017. ²⁾	8,31 % ¹⁾	148.000	148.000
Renten fra 2017 til 2022 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,65 % med kv. vis. tilpasning			
Var. rente, forfald juni 2022, kan førtidsindfries i 2017. ²⁾	8,29 % ¹⁾	15.000	15.000
Renten fra 2017 til 2022 vil være 3 mdr. CIBOR + 7,0 % med kv. vis. tilpasning			
Var. rente, forfald oktober 2023, kan førtidsindfries i 2018. ²⁾	8,24 % ¹⁾	0	75.000
Renten fra 2018 til 2023 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,75 % med kv. vis. tilpasning			
Var. rente, forfald oktober 2023, kan førtidsindfries i 2018. ³⁾	8,38 % ¹⁾	118.000	178.000
Renten fra 2018 til 2023 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,8 % med kv. vis. tilpasning			
Var. rente, forfald juli 2024, kan førtidsindfries i 2019. ³⁾	7,81 % ¹⁾	82.000	85.000
Renten fra 2019 til 2024 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,75 % med kv. vis. tilpasning			
Var. rente, forfald juli 2025, kan førtidsindfries i 2020. ³⁾	7,66 % ¹⁾	105.000	0
Renten fra 2020 til 2025 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,9 % med kv. vis. tilpasning			
Supplerende kapital i alt		468.000	559.000
Hybrid kapital			
Var. rente, uendelig løbetid, kan førtidsindfries i 2015. ²⁾	9,31 % ¹⁾	0	40.000
Renten fra 2015 vil være 5-årig SWAP rente + 7,1 % med tilpasning hvert 5. år			
Hybrid kapital i alt		0	40.000
Efterstillet kapital i alt		468.000	599.000
Korrektiv konto		3.851	4.033
Efterstillet kapital i alt, jf. balancen		464.149	594.967
Hybrid kapital reklassificeret til egenkapital			
Var. rente, uendelig løbetid, kan førtidsindfries i 2018. ³⁾	11,63 % ¹⁾	0	35.000
Renten fra 2018 vil være 3 mdr. CIBOR + 10,5 % med årlig tilpasning			
Var. rente, uendelig løbetid, kan førtidsindfries i 2018. ³⁾	10,83 % ¹⁾	520.000	520.000
Renten fra 2018 vil være 5-årig SWAP rente + 9,25 % med årlig tilpasning			
Hybrid kapital i alt, reklassificeret til egenkapital		520.000	555.000
Efterstillede kapitalindskud som medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlaget		984.149	1.149.967

¹⁾ Fast rente i de første 5 år

²⁾ Udstedelsen kan ikke anvendes til opfyldelse af kapitalbehovstillægget under 8+ metoden

³⁾ Udstedelsen kan anvendes til opfyldelse af kapitalbehovstillægget under 8+ metoden

Koncernen

Alle de under sparekassen nævnte kapitaludstedelser indgår i kapitalgrundlaget i både moderselskabet Sparekassen Sjælland og på koncernniveau.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
30 Efterstillede kapitalindskud (fortsat)				
Renter m.v. på efterstillet kapital				
Renter (ekskl. renter til reklassificeret hybrid kernekapital, der indregnes som egenkapital)	52.136	48.085	52.102	47.682
Ekstraordinære afdrag / indfrielse / konverteringer	236.000	200.000	236.000	0
Omkostninger ved optagelse af efterstillet kap.	2.070	1.238	2.070	1.238
Omkostninger ved indfrielse af efterstillet kap.	359	26	359	0

Alle sparekassens kapitaludstedelser kan anvendes til dækning af kapitalkravene efter CRR/CRD IV regelsættet. Al kapital, der ikke anvendes til dækning af kapitalkravene i CRR/CRD IV, kan bruges til at opfylde kapitalbehovstillægget under 8+ modellen.

Efterstillede kapitalindskud måles ved låneoptagelsen til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte stiftelsesomkostninger m.v. Efter første indregning sker måling til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem nettoprovenu og nominal værdi indregnes under renteudgifter over de efterstillede kapitalindskuds forventede løbetid.

Ved opgørelsen af kapitalgrundlaget indregnes efterstillede kapitalindskud med 984.149 t.kr. mod 1.149.967 t.kr. i 2014.

Sparekassen har i 2015 indfriet supplerende kapital og hybrid kapital for henholdsvis 58.000 t.kr. og 40.000 t.kr., samt konverteret supplerende kapital til garantkapital for 138.000 t.kr. I 2015 hjemtog sparekassen for 105.000 t.kr. supplerende kapital. Omkostningerne udgjorde 2.070 t.kr. Beløbet udgiftføres over lånets forventede løbetid.

Af den hybride kapital der er reklassificeret til egenkapital har sparekassen i 2015 konverteret for 35.000 t.kr. til garantkapital.

I 2014 hjemtog sparekassen 85.000 t.kr. i supplerende kapital. Omkostningerne ved hjemtagelsen udgjorde 1.238 t.kr. Beløbet udgiftføres over lånets forventede løbetid.

Sparekassen indfrie ikke kapitaludstedelser i 2014.

	Antal stk.		Nominal værdi (t.kr.)	
	2015	2014	2015	2014
31 Aktiekapital				
Aktiekapital Isefjords Alle A/S	50.000	0	500	0
Forhøjelse af aktiekapital	12.981.230	0	129.812	0
I alt	13.031.230	0	130.312	0

Egne aktier	Nominal værdi		
	Antal stk.	(t.kr.)	Andel %
Egne aktier 1.1.2014	0	0	0,0
Køb	0	0	0,0
Salg	0	0	0,0
Egne aktier 31.12.2014	0	0	0,0
Køb	420.197	4.202	3,2
Salg	347.940	3.479	2,7
Egne aktier 31.12.2015	72.257	723	0,6

Samlet købssum 40.380 t.kr.

Samlet salgssum 33.482 t.kr.

Aktiekapitalen består af 13.031.230 stk. aktier a nominelt 10 kr. Aktierne er fuldt indbetalte. Aktierne er ikke opdelt i klasser og der er ikke knyttet særlige rettigheder til aktierne. Sparekassen har en beholdning af egne aktier på 72.257 stk., hvilket svarer til 0,6 % af aktiekapitalen. Aktierne er erhvervet som led i almindelig handel. Sparekassens (moderselskabet) beholdning af egne aktier udgjorde pr. prospektdatoen 29.300 stk.

Sparekassen har bemyndigelse fra generalforsamlingen og Finanstilsynet til at erhverve egne aktier for op til 10 mio.kr. i markedsværdi.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
32 Eventualforpligtelser og -aktiver				
Eventualforpligtelser				
Finansgarantier	1.085.492	1.542.064	585.189	536.614
Tabsgarantier for realkreditlån	1.916.523	1.730.920	1.105.301	1.040.147
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	0	0	0	0
Øvrige eventualforpligtelser	771.093	656.490	631.702	545.745
I alt	3.773.108	3.929.474	2.322.192	2.122.506

Øvrige eventualforpligtelser består bl.a. af arbejdsgarantier og andre eventualforpligtelser, herunder forpligtelse over for Indskydergarantifonden.

Koncernens medlemskab af datacentralerne BD og SDC medfører, at sparekassen ved en eventuel udtræden er forpligtet til betaling af en udtrædelsesgodtgørelse.

Koncernen er, ligesom andre danske pengeinstitutter, omfattet af indskydergarantifonden og er i den forbindelse forpligtet til i fællesskab med andre pengeinstitutter at dække indlånernes indestående m.v. på indtil 100.000 EUR i pengeinstitutter under afvikling eller konkurs.

Sparekassen Sjælland indgår i en dansk sambeskatning med datterselskaberne. Sparekassen hæfter derfor ifølge selskabsskattelovens regler herom for indkomstskatter m.v. for de sambeskattede selskaber og for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber.

Koncernen har indgået en række lejeaftaler om leje af lokaler, der benyttes til pengeinstitutdrift eller øvrige aktiviteter. Ved opsigelse af de indgåede lejeaftaler skal der maksimalt betales op til 63,2 mio. kr. (2014: 45,6 mio. kr.)

Løbetidsfordeling af huslejeforpligtelse

Opsigelsesvarsel under 1 år	7.435	9.167	2.984	3.603
Opsigelsesvarsel 1 til 5 år	11.082	10.649	8.231	5.397
Opsigelsesvarsel over 5 år	44.707	25.826	38.975	22.888
I alt	63.224	45.642	50.190	31.888
Udgiftsført husleje	21.668	18.988	9.491	8.374

Totalkredit-lån formidlet af koncernen fra 2007 er omfattet af en aftalt modregningsret i fremtidige løbende provisioner, som Totalkredit kan gøre gældende i tilfælde af tabskonstatering på de formidlede lån. Koncernen forventer ikke, at denne modregningsret vil få væsentlig indflydelse på koncernens finansielle stilling.

Udover sædvanlige ansættelseskontrakter med koncernens medarbejdere har koncernen ikke andre væsentlige forpligtende aftaler.

Som følge af de forretningsmæssige aktiviteter er koncernen part i forskellige retsager og tvister. Koncernen vurderer risikoen i hvert enkelt tilfælde, og de nødvendige hensættelser bogføres under hensættelser til forpligtelser.

Der vurderes ikke at være øvrige eventualforpligtelser, der ikke i nødvendigt omfang er indregnet i balancen.

Eventualaktiver

Udskudt skatteaktiv, nedskrevet	181.878	192.628	134.249	123.964
---------------------------------	---------	---------	---------	---------

Udskudte skatteaktiver er delvist nedskrevet, da det er vanskeligt at dokumentere med tilstrækkelig sikkerhed, at disse kan udnyttes fuldt ud inden for en overskuelig periode. Der er ingen tidsmæssig begrænsning for senere udnyttelse af det nedskrevne aktiv.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
33 Aktiver stillet som sikkerhed				
Obligationer deponeret hos Danmarks Nationalbank, clearingscentraler m.v.	1.335.130	1.451.965	1.030.334	1.134.797
Ubelånte deponerede værdipapirer kan frigøres på anfordring.				
34 Kapitalforhold				
Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital	1.939.485	1.631.067	1.939.485	1.631.067
Immaterielle aktiver	-161.546	-173.838	-161.362	-173.630
Skatteaktiver	-168.431	-155.480	-130.824	-135.577
Udbytte, foreslået (2014: Garantrente, foreslået)	-39.094	-32.332	-39.094	-32.332
Fradrag kapitalinstrumenter over 10 %	-112.970	-59.192	-83.413	-44.821
Andre fradrag mm.	14.103	-3.268	-2.067	29
Egentlig kernekapital	1.471.547	1.206.957	1.522.725	1.244.736
Hybrid kernekapital	520.000	586.379	520.000	586.379
Fradrag kapitalandele over 10 %	-84.727	-118.385	-62.559	-89.644
Kernekapital (inkl. hybrid kernekapital) efter primære fradrag	1.906.820	1.674.950	1.980.166	1.741.470
Supplerende kapital	464.149	563.588	464.149	563.588
Fradrag kapitalandele over 10 %	-84.727	-118.285	-62.559	-89.644
Supplerende kapitalandele	-1.607	-1.755	-1.417	-1.592
Andre reguleringer	0	0	0	0
Kapitalgrundlag	2.284.635	2.118.498	2.380.339	2.213.823
Risikoeksponeringer				
Kreditrisiko	11.771.731	11.973.525	8.762.998	8.584.320
Markedsrisiko	1.350.209	1.231.921	1.143.248	1.045.094
Operationel risiko	1.599.205	1.253.932	1.385.966	1.200.245
Risikoeksponeringer i alt	14.721.145	14.459.378	11.292.212	10.829.659
Kapitalprocent	15,5	14,7	21,1	20,4
Kernekapitalprocent	13,0	11,6	17,5	16,1
Egentlig kernekapitalprocent	10,0	8,3	13,5	11,5
Kapitalgrundlag krav ifølge LFV § 124, stk. 2	1.177.692	1.156.750	903.377	866.373

Kapitalprocenten er i 2015 opgjort i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækningsregler for pengeinstitutter og visse kreditinstitutter. Sparekassen følger de danske regler for gradvis indfasning af kravene i kapitalkravsforordningen og direktivet (CRR/CRD IV). Sammenligningstal er ikke tilpasset.

Kapitaldækningsreglerne kræver en minimumskapital på 8 % af de opgjorte risici tillagt et eventuelt individuelt kapitalbehov. Opgørelsen af det individuelle kapitalbehov fremgår af sparekassens risikoreport der offentliggøres på sparekassens hjemmeside: https://www.spks.dk/IR/om_sparekassen#regnskab. Risikoreporten og opgørelsen af individuelt solvensbehov er ikke revideret.

Kapitalgrundlaget udgøres af kernekapital (egenkapital og hybrid kapital) og supplerende kapital. Den efterstillede kapital kan under visse forudsætninger medregnes til kapitalgrundlaget. Den efterstillede kapital fremgår af note 30.

Det er sparekassens strategi løbende at have en komfortabel kapitaloverdækning for at sikre sparekassens handlefrihed til at følge prioriteringer og ønsker, og holde kontinuitet i det vi gør. Samtidig arbejder sparekassen løbende på at nedbringe såvel risiko som kapitalbelastning maksimalt på ikke-kerneaktiviteter. Sparekassen vurderer at kapitaloverdækningen er tilfredsstillende.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

35 Nærtstående parter

Størrelsen af lån, pant, kautioner eller garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser stiftet for nedennævnte

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Direktion				
Lån	375	475	375	475
Rentesatsen for udlån	7,0 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %
Bestyrelse				
Lån	37.243	45.957	36.693	45.037
Rentesatsen for udlån	1,05 % - 11,25 %	1,2 % - 11,25 %	1,05 % - 11,25 %	1,2 % - 11,25 %

Lån til medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ydes på sparekassens generelle personalevilkår.

Lån til øvrige bestyrelsesmedlemmer ydes på markedsvilkår.

Der har i regnskabsåret været følgende transaktioner mellem Sparekassen Sjælland koncernen og nærtstående parter

	Koncernen	
	2015	2014
Direktion	0	0
Bestyrelse	3.278	1.845

Transaktionerne har omfattet konsulentytelser fra Kullegaard Arkitekter A/S, hvor bestyrelsesformand Thomas Kullegaard er direktør, administrationsytelser fra Focus-Advokater P/S, hvor bestyrelsesmedlem Otto Spliid er partner og håndværksmæssig assistance fra HM Gruppen A/S, hvor bestyrelsesnæstformand Jakob N. Andersson er bestyrelsesmedlem. Alle transaktioner med nærtstående parter er sket på markedsvilkår.

	Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014
Mellemværende med tilknyttede virksomheder		
Udlån og andre tilgodehavender	-78.364	0
Indlån og anden gæld	33.694	33.565
Renter udlån	-1.683	-5.544
Renter indlån og anden gæld	48	79
Husleje	8.653	8.824
Provisions- og gebyrindtægter	-21	0
Administrationsvederlag, indtægt	-54	-36
Garantier	-13.757	0

Sparekassen Sjælland er pengeinstitutforbindelse for tilknyttede virksomheder. Transaktioner omfatter primært rentebetalinger samt afregning af husleje. Alle transaktioner med ovennævnte selskaber er foretaget på markedsvilkår. Sparekassen Sjælland har ingen mellemværender med associerede og fællesledede virksomheder.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
36 Antal beskæftigede				
Det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	533	534	366	366

Noter

37 Ledelseshverv

Direktion

Lars Petersson, administrerende direktør i Sparekassen Sjælland A/S og Sjælland Ejendomme A/S med tilhørende tre datterselskaber. Bestyrelsesformand i Sparekassen Fyn A/S med tilhørende to datterselskaber. Bestyrelsesmedlem i Sjælland Ejendomme A/S med tilhørende tre datterselskaber, Leasing Fyn Faaborg A/S, Leasing Fyn Bank A/S, BI Holding A/S, DLR Kredit A/S og ForsikringsSamarbejde A/S (FSS).

Bruno Riis-Nielsen, sparekassedirektør i Sparekassen Sjælland A/S.

Bestyrelsen

Thomas Kullegaard, direktør i Kullegaard Arkitekter A/S og Tokasi Holding ApS.

Bestyrelsesformand i Sparekassen Sjælland A/S og Sjælland Ejendomme A/S med tilhørende tre datterselskaber. Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Fyn A/S, Holbæk Erhvervsforum, Tokasi Holding ApS med tilhørende tre datterselskaber og Fonden for Sparekassen Sjælland.

Jakob N. Andersson, direktør i Safire Holding ApS med tilhørende datterselskab.

Bestyrelsesnæstformand i Sparekassen Sjælland A/S. Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Fyn A/S, Sjælland Ejendomme A/S med tilhørende tre datterselskaber, Safire Holding ApS med tilhørende datterselskab og HM Gruppen Holding med tilhørende fem datterselskaber.

Allan Nørholm, direktør i Coop Bank A/S.

Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland A/S og Sparekassen Fyn A/S.

Otto Spliid, partner i Focus-Advokater P/S og SLK Advokatanpartsselskab. Direktør i From Holding ApS.

Bestyrelsesformand i Tool Danmark A/S, Henning Ibsen A/S, Viemose-Driboga A/S, Gardinmontøren Botex Home ApS.

Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland A/S, Sparekassen Fyn A/S, Maskinfabrikken H.M.A. Odense A/S, El-Team Fyn A/S, TC Anlæg A/S, Schiang Living A/S, Catering Danmark ApS, BF-OKS A/S, Titech Holding ApS med et tilhørende datterselskab, EL-Installatør Jørgen Holst ApS, Gartneriet Thoruplund A/S Fraugde, Natex of Scandinavia A/S, Siolit A/S, Saferoad Daluiso A/S, Eurostar Danmark A/S.

Per Bjørnsholm, partner i Advokaterne Arup & Hvidt, direktør i Holmbladsgade 94 København ApS.

Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland A/S, Sjælland Ejendomme A/S med tre tilhørende datterselskaber, Storkøbenhavns Køretekniske Anlæg A/S, S.K.A Holding A/S, net-nurse A/S, Ejendomsselskabet Helleholm, Selskabet af 26. oktober 1966 ApS, Ejendomsforeningen Danmark, DSI Børnehuset Dalgashave og Corrit-Stiftung, Liechtenstein.

Erik Larsen, gårdejer.

Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland A/S, Danish Crown A/S, SEGES, OK a.m.b.a. og Landbrug & Fødevarer.

Bent Andersen

Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland A/S, Sparekassen Fyn A/S og Danske Andelskassers Bank A/S

Per Olsen, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland A/S.

Peter Woldbye, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland A/S.

Helle Lindhof Bjørnøe, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland A/S.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

Koncernen 2015

	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Positiv markedsværdi	Negativ markedsværdi
38 Afledte finansielle instrumenter				
Valutakontrakter				
Termin, køb	144.122	-249	105	354
Termin, salg	452.833	2.607	3.906	1.298
Valutaswaps	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0
Rentekontrakter				
Termin, køb	13.426	284	286	2
Termin, salg	13.421	-96	29	125
Renteswaps	558.773	-6.870	22.167	29.037
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	17.208	-3	27	30
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	8.968	19	19	1
Aktiekontrakter				
Termin, køb	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	11.624	50	92	42
Uafviklede spotforretninger, salg	10.354	-37	46	83
Andre afledte kontrakter				
Optioner, erhvervede	90.390	7.883	7.883	0
Optioner, udstedte	88.507	-6.840	0	6.840
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.409.625	-3.252	34.560	37.812

Koncernen 2014

	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Positiv markedsværdi	Negativ markedsværdi
Valutakontrakter				
Termin, køb	118.512	-569	355	924
Termin, salg	385.837	1.223	2.887	1.664
Valutaswaps	13.741	0	867	867
Uafviklede spotforretninger, køb	7.027	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	7.027	0	0	0
Rentekontrakter				
Termin, køb	13.440	1.003	1.003	0
Termin, salg	63.163	-828	0	828
Renteswaps	716.284	-9.227	27.986	37.213
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	140.141	500	530	30
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	57.426	-237	22	259
Aktiekontrakter				
Termin, køb	0	0	0	0
Termin, salg	0	112	112	0
Uafviklede spotforretninger, køb	14.147	-48	47	95
Uafviklede spotforretninger, salg	13.582	56	97	41
Andre afledte kontrakter				
Optioner, erhvervede	125.210	15.803	15.897	94
Optioner, udstedte	120.800	-12.773	0	12.773
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.796.337	-4.985	49.803	54.788

	2015	2014
Markedsværdien indgår i balancen med følgende beløb, koncernen		
Andre aktiver	34.560	49.803
Andre passiver	37.812	54.788

Noter

Beløb i 1.000 kr.

Sparekassen (moderselskabet) 2015

38 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)

Valutakontrakter

	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Positiv markedsværdi	Negativ markedsværdi
Termin, køb	17.086	90	105	15
Termin, salg	325.693	2.395	3.694	1.298
Valutaswaps	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0

Rentekontrakter

Termin, køb	34	154	156	2
Termin, salg	33	-28	29	57
Renteswaps	192.827	-2.038	18.833	20.871
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	17.208	-3	27	30
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	8.968	19	19	1

Aktiekontrakter

Termin, køb	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	11.624	50	92	42
Uafviklede spotforretninger, salg	10.354	-37	46	83

Andre afledte kontrakter

Optioner, erhvervede	0	10	10	0
Optioner, udstedte	0	-10	0	10

Afledte finansielle instrumenter i alt

583.826 602 23.011 22.409

Sparekassen (moderselskabet) 2014

	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Positiv markedsværdi	Negativ markedsværdi
Valutakontrakter				
Termin, køb	22.227	138	355	217
Termin, salg	288.986	1.076	2.740	1.664
Valutaswaps	8.252	0	867	867
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0
Rentekontrakter				
Termin, køb	48	829	829	0
Termin, salg	85	-675	0	675
Renteswaps	228.687	-2.400	22.932	25.332
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	138.846	470	500	30
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	54.860	-183	22	205
Aktiekontrakter				
Termin, køb	0	0	0	0
Termin, salg	0	112	112	0
Uafviklede spotforretninger, køb	14.147	-48	47	95
Uafviklede spotforretninger, salg	13.582	56	97	41
Andre afledte kontrakter				
Optioner, erhvervede	0	9	9	0
Optioner, udstedte	0	-9	0	9
Afledte finansielle instrumenter i alt	769.720	-625	28.510	29.135

Markedsværdien indgår i balancen med følgende beløb, sparekassen (moderselskabet)

Andre aktiver	23.011	28.510
Andre passiver	22.409	29.135

Noter

Beløb i 1.000 kr.

Koncernen 2015, Netto markedsværdi					
	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
38 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)					
Valutakontrakter					
Termin, køb	-255	6	0	0	-249
Termin, salg	2.607	0	0	0	2.607
Valutaswaps	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0
Rentekontrakter					
Termin, køb	272	12	0	0	284
Termin, salg	-89	-7	0	0	-96
Renteswaps	0	-2.040	-412	-4.418	-6.870
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	-3	0	0	0	-3
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	19	0	0	0	19
Aktiekontrakter					
Termin, køb	0	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	50	0	0	0	50
Uafviklede spotforretninger, salg	-37	0	0	0	-37
Andre afledte kontrakter					
Optioner, erhvervede	10	4.314	3.559	0	7.883
Optioner, udstedte	-10	-4.275	-2.555	0	-6.840
Afledte finansielle instrumenter i alt	2.564	-1.990	592	-4.418	-3.252

Koncernen 2014, Netto markedsværdi					
	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
Valutakontrakter					
Termin, køb	-569	0	0	0	-569
Termin, salg	1.252	-29	0	0	1.223
Valutaswaps	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0
Rentekontrakter					
Termin, køb	1.001	1	31	0	1.033
Termin, salg	-854	0	-28	0	-882
Renteswaps	0	-50	-4.050	-5.127	-9.227
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	470	0	0	0	470
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	-183	0	0	0	-183
Aktiekontrakter					
Termin, køb	0	0	0	0	0
Termin, salg	112	0	0	0	112
Uafviklede spotforretninger, køb	-48	0	0	0	-48
Uafviklede spotforretninger, salg	56	0	0	0	56
Andre afledte kontrakter					
Optioner, erhvervede	9	7.658	8.136	0	15.803
Optioner, udstedte	-9	-6.087	-6.677	0	-12.773
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.237	1.493	-2.588	-5.127	-4.985

Noter

Beløb i 1.000 kr.

Sparekassen (moderselskabet) 2015, Netto markedsværdi

38 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)	Sparekassen (moderselskabet) 2015, Netto markedsværdi				I alt
	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	
Valutakontrakter					
Termin, køb	84	6	0	0	90
Termin, salg	2.395	0	0	0	2.395
Valutaswaps	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0
Rentekontrakter					
Termin, køb	142	12	0	0	154
Termin, salg	-21	-7	0	0	-28
Renteswaps	0	0	0	-2.038	-2.038
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	-3	0	0	0	-3
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	19	0	0	0	19
Aktiekontrakter					
Termin, køb	0	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	50	0	0	0	50
Uafviklede spotforretninger, salg	-37	0	0	0	-37
Andre afledte kontrakter					
Optioner, erhvervede	10	0	0	0	10
Optioner, udstedte	-10	0	0	0	-10
Afledte finansielle instrumenter i alt	2.629	11	0	-2.038	602

Sparekassen (moderselskabet) 2014, Netto markedsværdi

	Sparekassen (moderselskabet) 2014, Netto markedsværdi				I alt
	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	
Valutakontrakter					
Termin, køb	138	0	0	0	138
Termin, salg	1.105	-29	0	0	1.076
Valutaswaps	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0
Rentekontrakter					
Termin, køb	797	1	31	0	829
Termin, salg	-647	0	-28	0	-675
Renteswaps	0	0	7	-2.407	-2.400
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	470	0	0	0	470
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	-183	0	0	0	-183
Aktiekontrakter					
Termin, køb	0	0	0	0	0
Termin, salg	112	0	0	0	112
Uafviklede spotforretninger, køb	-48	0	0	0	-48
Uafviklede spotforretninger, salg	56	0	0	0	56
Andre afledte kontrakter					
Optioner, erhvervede	9	0	0	0	9
Optioner, udstedte	-9	0	0	0	-9
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.800	-28	10	-2.407	-625

Noter

Beløb i 1.000 kr.

39 Økonomisk sikring

Sparekassen foretager løbende afdækning af rente- og valutarisici på fastforrentede aktiver og forpligtelser. Afdækningens effektivitet måles løbende.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Udlån	116.578	118.405	0	0
Finansielle instrumenter, rente og valutaswaps				
Nominel værdi	117.636	118.367	0	0
Markedsværdi	-4.492	-6.352	0	0
40 Likvider				
Primo				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender i centralbanker	571.809	327.783	310.967	95.064
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	893.865	546.372	703.559	407.695
I alt	1.465.674	874.155	1.014.526	502.759
Ultimo				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender i centralbanker	622.681	571.809	336.004	310.967
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	373.330	893.865	274.691	703.559
I alt	996.011	1.465.674	610.695	1.014.526

Likvider omfatter kassebeholdning m.v. og ubelånte tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker med oprindelig løbetid under 3 måneder.

41 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen

Finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i balancen enten til dagsværdi eller til amortiseret kostpris. Nedenfor er hver regnskabspost angivet med værdiansættelsesmetode.

	2015		2014	
	Dagsværdi	Amortiseret kostpris	Dagsværdi	Amortiseret kostpris
Finansielle aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	622.681	0	571.809
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	375.942	0	905.202
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	0	9.763.187	0	9.981.377
Obligationer til dagsværdi	5.768.191	0	5.847.397	0
Obligationer til amortiseret kostpris	0	99.270	0	98.908
Aktier m.v.	577.404	0	479.140	0
Aktiver tilknyttet puljeordninger	378.377	0	392.288	0
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	34.560	0	49.803	0
Finansielle aktiver i alt	6.758.532	10.861.080	6.768.628	11.557.296
Finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	318.572	0	308.409
Indlån og anden gæld	0	14.633.032	0	15.315.111
Indlån i puljeordninger	0	378.377	0	392.288
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	0	0	0	4.108
Efterstillede kapitalindskud	0	464.841	0	595.684
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	37.812	0	54.788	0
Finansielle forpligtelser i alt	37.812	15.794.822	54.788	16.615.600

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Værdiansættelse af finansielle instrumenter sker ved anvendelse af noterede kurser fra et aktivt marked (niveau 1), anvendelse af generelt accepterede værdiansættelsesmetoder med observerbare markedsdata (niveau 2) eller ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare (niveau 3).

For finansielle instrumenter med noterede kurser på et aktivt marked, eller hvor værdiansættelsen bygger på generelt accepterede værdiansættelsesmetoder med observerbare markedsdata, er der ikke væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen sker ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Aktier mv. i niveau 2 og 3 omfatter primært unoterede aktier i sektorselskaber.

For unoterede aktier i form af aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser).

For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter (LOPI) anbefaler kvartalsvist dagsværdier af visse af de såkaldte sektoraktier, det vil sige de aktier, som bankerne ejer med henblik på at deltage aktivt i den infrastruktur og de produktudbud, som understøtter sektorens forretningsgrundlag. De af LOPI anbefalede kurser tager udgangspunkt i aktionæroverenskomster og gennemførte handler i sektoren.

Sparekassen foretager en selvstændig vurdering af de anbefalede kurser og verificerer sammenhæng til gennemførte transaktioner og offentliggjorte regnskaber. Sparekassen vurderer, at alternative metoder til dagsværdimåling af disse aktier ikke vil medføre væsentlige anderledes dagsværdier.

Dagsværdihierarki for finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi i balancen

	31. december 2015			
	Noterede priser (Niveau 1)	Observerbare input (Niveau 2)	Ikke-observerbare input (Niveau 3)	I alt
Finansielle aktiver				
Obligationer til dagsværdi	5.703.191	65.000	0	5.768.191
Aktier m.v.	56.456	300.306	220.642	577.404
Aktiver tilknyttet puljeordninger	378.377	0	0	378.377
Afledte finansielle instrumenter	0	34.560	0	34.560
Finansielle aktiver i alt	6.138.024	399.866	220.642	6.758.532
Finansielle forpligtelser				
Afledte finansielle forpligtelser	0	37.812	0	37.812
Finansielle forpligtelser i alt	0	37.812	0	37.812

	31. december 2014			
	Noterede priser (Niveau 1)	Observerbare input (Niveau 2)	Ikke-observerbare input (Niveau 3)	I alt
Finansielle aktiver				
Obligationer til dagsværdi	5.807.397	40.000	0	5.847.397
Aktier m.v.	45.871	318.029	115.240	479.140
Aktiver tilknyttet puljeordninger	392.288	0	0	392.288
Afledte finansielle instrumenter	0	49.803	0	49.803
Finansielle aktiver i alt	6.245.556	407.832	115.240	6.768.628
Finansielle forpligtelser				
Afledte finansielle forpligtelser	0	54.788	0	54.788
Finansielle forpligtelser i alt	0	54.788	0	54.788

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	2015	2014
41 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)		
Finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi i balancen baseret på niveau 3		
Regnskabsmæssig værdi primo	115.240	149.891
Kursreguleringer i resultatopgørelsen, under kursreguleringer	7.837	27.655
Køb	99.438	2.692
Salg	1.873	64.998
Regnskabsmæssig værdi ultimo	220.642	115.240
Følsomhedsoplysninger		
Hvis den faktiske handelsværdi afviger +/- 10 % i forhold til dagsværdien, udgør resultatpåvirkningen +/-	22.064	11.524

Salget af Nets har i 2014 givet en kursregulering i resultatopgørelsen på 22,7 mio.kr. og salg på 64,0 mio.kr.

Sparekassens væsentligste investering i aktier baseret på niveau 3 omfatter indskuddet i PRAS A/S på 101,2 mio.kr. (2014: 99,6 mio.kr.), hvilket svarer til 46 % (2014: 63 %) af den samlede dagsværdi af finansielle instrumenter under niveau 3. Dagsværdien af indskuddet i PRAS A/S er baseret på selskabets indre værdi. En ændring i selskabets egenkapital på 100 mio.kr. vil påvirke dagsværdien i sparekassen med 4,9 mio.kr. (2014: 5,0 mio.kr.)

Sparekassen har ikke oplysninger til at foretage en følsomhedsanalyse af de unoterede investeringsforeningsbeviser. Unoterede investeringsforeningsbeviser udgør 104,2 mio.kr. (2014: 2,8 mio.kr.) af de finansielle instrumenter der måles til dagsværdi i balancen baseret på niveau 3.

Der er hverken i 2015 eller 2014 foretaget overførsler af finansielle instrumenter mellem de forskellige niveauer. Der er ingen finansielle instrumenter, hvis dagsværdi ikke har kunnet måles pålideligt. Hvis et finansielt instruments klassifikation har ændret sig i forhold til regnskabsårets begyndelse, anses ændringen at have fundet sted ved afslutningen af regnskabsperioden.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris

Langt den overvejende del af koncernens tilgodehavender, udlån og indlån kan ikke overdrages uden kundernes forudgående accept, og der eksisterer ikke et aktivt marked for handel med sådanne finansielle instrumenter. Skøn over dagsværdi baseres på forhold, hvor der er konstateret ændringer i markedsforholdene efter instrumentets første indregning, som har betydning for den pris, der ville blive aftalt, såfremt vilkårene blev aftalt på balancedagen. Andre parter vil kunne komme til en anden værdi for disse skøn.

Oplysninger om dagsværdi for finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris baseres på nedenstående vurderinger:

- For finansielle instrumenter, hvor der findes en noteret markedspris, anvendes denne pris. Dette er tilfældet for obligationer værdiansat til amortiseret kostpris.
- For en række af koncernens indlån og udlån m.v. er renten afhængig af renteutviklingen. Dagsværdien vurderes således i det væsentligste at svare til den regnskabsmæssige værdi.
- Dagsværdien for udlån er opgjort på baggrund af et kvalificeret skøn, der bygger på, at koncernen løbende ændrer sine lånevilkår til gældende markedsforhold. For udlån vurderes de indregnede nedskrivninger at svare til dagsværdireguleringen af kreditrisikoen. Forskellen til dagsværdier udgør alene modtagne ej indtægtsførte gebyrer og provisioner.
- For indlån, udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud vurderes dagsværdien i al væsentlighed at svare til den regnskabsmæssige værdi.

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris, oplysning om dagsværdier

	2015		2014	
	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi
Finansielle aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	622.681	622.681	571.809	571.809
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	375.942	375.942	905.202	905.202
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	9.763.187	9.806.319	9.981.377	10.029.273
Obligationer til amortiseret kostpris	99.270	98.210	98.908	99.650
Finansielle aktiver i alt	10.861.080	10.903.152	11.557.296	11.605.934
Finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	318.572	318.572	308.409	308.409
Indlån og anden gæld	14.633.032	14.633.032	15.315.111	15.315.111
Indlån i puljeordninger	378.377	378.377	392.288	392.288
Udstedte obligationertil amortiseret kostpris	0	0	4.108	4.108
Efterstillede kapitalindskud	464.841	464.841	595.684	595.684
Finansielle forpligtelser i alt	15.794.822	15.794.822	16.615.600	16.615.600

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Afkast og klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser - Koncernen 2015

	Dagsværdi indregnet i resultatopgørelsen		Amortiseret kostpris			
	Handelsportefølje	Dagsværdi option	Aktiver	Hold til udløb	Forpligtelser	I alt
Afkast						
Renteindtægter	56.375	0	714.385	227	0	770.987
Renteudgifter	0	0	0	0	168.774	168.774
Netto renteindtægter	56.375	0	714.385	227	-168.774	602.213
Udbytte af aktier m.v.	4.938	8.873	0	0	0	13.811
Kursreguleringer	-74.474	25.997	812	362	383	-46.920
I alt afkast	-13.161	34.870	715.197	589	-168.391	569.104
Finansielle aktiver						
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	0	622.681	0	0	622.681
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	375.942	0	0	375.942
Udlån til amortiseret kostpris	0	0	9.763.187	0	0	9.763.187
Obligationer til dagsværdi	5.768.191	0	0	0	0	5.768.191
Obligationer til amortiseret kostpris	0	0	0	99.270	0	99.270
Aktier m.v.	56.664	520.740	0	0	0	577.404
Afledte finansielle instrumenter	34.560	0	0	0	0	34.560
Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	378.377	0	0	0	378.377
Finansielle aktiver i alt	5.859.415	899.117	10.761.810	99.270	0	17.619.612
Finansielle forpligtelser						
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	0	318.572	318.572
Indlån	0	0	0	0	14.633.032	14.633.032
Efterstillede kapitalindskud	0	0	0	0	464.841	464.841
Afledte finansielle instrumenter	37.812	0	0	0	0	37.812
Indlån i puljeordninger	0	378.377	0	0	0	378.377
Finansielle forpligtelser i alt	37.812	378.377	0	0	15.416.445	15.832.634

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Afkast og klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser - Koncernen 2014

	Dagsværdi indregnet i resultatopgørelsen		Amortiseret kostpris			I alt
	Handelsportefølje	Dagsværdi option	Aktiver	Hold til udløb	Forpligtelser	
Afkast						
Renteindtægter	73.986	0	831.917	527	0	906.430
Renteudgifter	0	0	0	0	252.030	252.030
Netto renteindtægter	73.986	0	831.917	527	-252.030	654.400
Udbytte af aktier m.v.	509	9.267	0	0	0	9.776
Kursreguleringer	-2.617	57.365	958	360	13	56.079
I alt afkast	71.878	66.632	832.875	887	-252.017	720.255
Finansielle aktiver						
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	0	571.809	0	0	571.809
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	905.202	0	0	905.202
Udlån til amortiseret kostpris	0	0	9.981.377	0	0	9.981.377
Obligationer til dagsværdi	5.847.397	0	0	0	0	5.847.397
Obligationer til amortiseret kostpris	0	0	0	98.908	0	98.908
Aktier m.v.	45.871	433.269	0	0	0	479.140
Afledte finansielle instrumenter	49.803	0	0	0	0	49.803
Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	392.288	0	0	0	392.288
Finansielle aktiver i alt	5.943.071	825.557	11.458.388	98.908	0	18.325.924
Finansielle forpligtelser						
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	0	308.409	308.409
Indlån	0	0	0	0	15.315.111	15.315.111
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	0	0	0	0	4.108	4.108
Efterstillede kapitalindskud	0	0	0	0	595.684	595.684
Afledte finansielle instrumenter	54.788	0	0	0	0	54.788
Indlån i puljeordninger	0	392.288	0	0	0	392.288
Finansielle forpligtelser i alt	54.788	392.288	0	0	16.223.312	16.670.388

Noter

42 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Risikostyring

Sparekassen påtager sig forskellige risici som et led i at udføre pengeinstitutvirksomhed og andre aktiviteter forbundet hermed. De væsentligste risikotyper er kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko.

Bestyrelsen fastsætter sparekassens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som sparekassen beskæftiger sig med. Direktionen fastsætter rammer for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger.

Målet i den overordnede politik er, at sparekassen med en stærk styring af påtagne risici opnår en indtjening og dermed en egenkapital, der kan sikre den fremtidige drift.

Sparekassen ønsker alene at deltage i finansiering af forretninger, som sparekassen forstår og rådgivningsmæssigt kan gennemskue. Sparekassen ønsker generelt en risikoprofil på porteføljeniveau, der ligger i den lavere ende i forhold til sine konkurrenter.

Sparekassen ønsker ikke at medvirke til finansiering af forretninger hvor risikoprofilen er for stor, projekter med spekulation for øje, og gearede investeringsforretninger. Sparekassen tager ved kreditgivningen udgangspunkt i en etisk profil.

Risikotyperne samt styringen af disse er beskrevet i det følgende.

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af debitorers misligholdelse af betalingsforpligtelser overfor sparekassen.

Kreditpolitik og -styring, samt sikkerhed

Sparekassens kreditrisici styres efter politikker og rammer fastlagt af ledelsen. Kreditpolitikken fastlægger bl.a., at der altid skal være en god spredning mellem udlån til privat- og erhvervskunder, og inden for disse tillige en god spredning på engagementsstørrelser og brancher. Der sker løbende en tilpasning af kreditpolitikken til de aktuelle forhold. Sparekassen yder långivning til danske privatkunder samt mindre og mellemstore virksomheder geografisk placeret på Sjælland, Fyn og i Hovedstadsområdet. Sparekassens udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher fremgår af note 13.

Styringen af kreditrisici foretages på enkeltkundeniveau i forbindelse med bevilling og løbende med særlig fokus på de engagementer, der vurderes at være risikofyldte. Som grundlag for enhver kreditvurdering indsamles en række oplysninger, der indgår i det samlede beslutningsgrundlag. Det drejer sig bl.a. om økonomi- og regnskabsoplysninger, budgetter, rådighedsbeløb, tilbudte sikkerheder, uddybende kommentarer fra kunderådgiver, tidligere kreditbevillinger m.v.

Som led i handel med værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsformidling m.v. opstår der eksponeringer mod finansielle modparter i form af afviklingsrisiko eller kreditrisiko. Ledelsen bevilger lines på afviklingsrisiko og kreditrisiko mod finansielle modparter, med afsæt i den enkelte modparts risikoprofil. Risici og lines på finansielle modparter følges løbende.

Vores individuelle vurdering af kunden har primært til formål at afgøre, om kunden har den nødvendige gældsserviceevne og vilje til at kunne betale sine lån til kreditforeningen, sparekassen og eventuelle andre kreditorer tilbage. På baggrund af denne vurdering tager vi stilling til, om der helt eller delvist skal stilles sikkerhed - eller om lånet kan ydes uden sikkerhed. Sikkerhedsstillelse kræves for at afdække risikoen for, at betalingsevnen svigter af uforudsete årsager. I vurderingen spiller vores erfaringer med kunden, vores kendskab til kundens økonomiske forhold og kundens følsomhed over for udefra kommende påvirkninger en afgørende rolle.

Sparekassen søger at reducere risikoen på engagementerne ved at få sikkerheder i form af pant i debitorernes aktiver. Sikkerhedsstillelse sker som hovedregel ved pant i ejendomme, løsøre og/eller fordringer. Herudover tages der eventuelt sikkerhed i selskabers aktier/anparter, tilbagetrædelseserklæring samt kaution.

Værdien af de modtagne sikkerheder overvåges løbende. Forøges risikoen, vurderes sikkerhederne ekstra kritisk. Værdien vurderes som realisationsprisen med fradrag af eventuelle omkostninger ved en realisering. Sikkerhedsvurderingen af udlejningsejendomme tager udgangspunkt i offentligt tilgængelige oplysninger om afkast på tilsvarende ejendomme.

Noter

42 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Erhvervsengagementer revurderes som minimum årligt på baggrund af kundens seneste årsregnskab og forventninger til fremtiden set i forhold til konjunkturudviklingen og generelle forhold inden for kundens branche.

Der foretages kvartalsvis en opgørelse af det individuelle solvensbehov pr. engagement for engagementer over 2 % af kapitalgrundlaget.

Såfremt kundens kreditværdighed forringes, er det væsentligt, at dette identificeres så tidligt som muligt, således at der kan træffes de fornødne foranstaltninger til imødegåelse af eventuelle tab. Der foretages derfor en løbende overvågning af og opfølgning på sparekassens udlånsengagementer for såvel erhvervs kunder som privatkunder. De enkelte engagementer segmenteres ud fra kreditmæssig bonitet, og svage engagementer placeres i særlige kreditsegmenter.

Nedskrivninger

I forbindelse med vurdering af behov for nedskrivning gennemgås alle engagementer over 2 % af kapitalgrundlaget samt alle øvrige engagementer, hvor der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse. Øvrige engagementer samt de af ovennævnte engagementer, hvor der ikke vurderes behov for individuel nedskrivning, overføres til grupper med ensartede kreditkarakteristika til gruppevis vurdering. Af note 10 - Nedskrivninger på udlån m.v. fremgår saldoen for udlån, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Nødlidende lån

Såfremt den ovennævnte løbende overvågning identificerer et udlånsengagement som svagt, indplaceres engagementet som tidligere nævnt i et særligt kreditsegment. Der bliver herefter udarbejdet en individuel handlingsplan med henblik på at få engagementet på ret kurs. Sparekassen gør meget ud af at få identificeret de pågældende engagementer så tidligt som muligt i forløbet. Dels er det så nemmere at hjælpe kunderne på fode igen, og dels kan det begrænse sparekassens eventuelle tab. Målet med handlingsplanen er at få kunderne løftet tilbage til et bedre kreditsegment. Såfremt handlingsplanen af forskellige årsager ikke kan overholdes, og der ikke ses nogen hensigtsmæssig og holdbar løsning på sagen, er næste skridt herefter inkasso. Såfremt fordringen efter gennemførelse af inkassoproceduren viser sig uerholdelig, afskrives engagementet.

Afskrevne engagementer genoptages, inden der opstår juridisk forældelse med henblik på at konstatere, om skyldneren helt eller delvist har genvundet sin betalingsevne.

Engagementer til inkasso administreres af en særskilt enhed i sparekassens hovedsæde.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

42 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Maksimal krediteksponering

Koncernens og sparekassens krediteksponering er sammensat af udvalgte balanceførte og ikke-balanceførte poster.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Krediteksponering vedrørende udlånsaktiviteter				
Balanceførte poster				
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	373.442	902.702	274.691	710.992
Ansvarlig kapital i kreditinstitutter	2.500	2.500	2.500	2.500
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	9.763.187	9.981.377	6.690.267	6.663.969
Ikke-balanceførte poster				
Garantier	3.773.108	3.929.474	2.322.192	2.122.506
Uudnyttede kreditrammer	2.442.832	2.336.935	1.747.320	1.746.029
Krediteksponering vedr. udlånsaktiviteter	16.355.069	17.152.988	11.036.970	11.245.996
Krediteksponering vedrørende handels- og investeringsaktiviteter				
Balanceførte poster				
Obligationer til dagsværdi	5.768.191	5.847.397	4.648.285	4.678.886
Obligationer til amortiseret kostpris	99.270	98.908	99.270	98.908
Aktier m.v.	577.404	479.140	469.022	383.492
Positiv værdi af afledte finansielle instrumenter	34.560	49.803	23.011	28.510
Krediteksponering vedrørende handels- og investeringsaktiviteter	6.479.425	6.475.248	5.239.588	5.189.796
Samlet krediteksponering	22.834.494	23.628.236	16.276.558	16.435.792

Risikoen på udlån og garantier m.v. reduceres ved sikkerhedsstillelse i form af pant i fast ejendom og løsøre, værdipapirer samt garantier m.v.

Den følgende tabel viser nominelle sikkerhedsværdier. Det vil sige værdien af nominel pant uden eventuel reduktion. Det kan være relevant at reducere værdien af pantet, hvis den faktiske værdi af et aktiv er utilstrækkelig til at sikre fuld værdi af et pant i tilfælde af realisering. Sikkerhederne stilles typisk i forbindelse med etablering af låneforhold. I takt med løbende afvikling af det enkelte låneforhold kan der i nogle tilfælde opstå sikkerhedsmæssig overdækning. Omvendt vil der også være engagementer, hvor værdien af en eventuel sikkerhed ikke dækker den aktuelle gæld.

Tabellen viser de samlede nominelle sikkerheder i forhold til de samlede udlån. Der kan således være blankoandele i det enkelte engagement. Under tabellen er den faktiske værdi af sikkerhederne oplyst.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Modtagne sikkerheder				
Sikkerheder fordelt på type				
Pant i fast ejendom	12.553.040	13.044.818	8.445.171	8.978.998
Pant i løsøre m.v.	2.851.559	2.532.874	2.293.427	1.961.900
Værdipapirdepoter og bankindestående	382.591	382.609	247.951	256.069
Øvrige sikkerheder	178.259	333.523	24.172	21.900
Sikkerheder i alt	15.965.449	16.293.824	11.010.721	11.218.867
Værdi af sikkerheder	8.521.817	8.293.683	4.644.242	4.479.920
Restancer				
Restancer på ikke nedskrevne udlån				
Forfaldne beløb 0 - 90 dage	31.146	49.620	14.151	30.616
Forfaldne beløb over 90 dage	1.924	4.147	252	2.510
Restancer i alt	33.070	53.767	14.403	33.126

Modtagne sikkerheder til reduktion af risikoen på udlån og garantier m.v. dækker endvidere risikoen på restancer.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

42 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Koncentrationsrisiko

Engagementer med kunder eller grupper af indbyrdes forbundne kunder må efter fradrag for særlig sikre krav ikke overstige 25 % af kapitalgrundlaget i henhold til CRR forordning artikel 395. Koncernen har ikke haft engagementer, som overstiger grænserne fastlagt i artikel 395.

Koncentrationsrisiko på store engagementer, der udgør 10 pct. eller mere af kapitalgrundlaget	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Kreditinstitutter				
Krediteksponering efter fradrag	754.515	1.868.073	1.396.550	2.311.864
Øvrige erhverv				
Krediteksponering efter fradrag	0	0	0	0
Større end 20 % af kapitalgrundlag	734.686	1.160.821	1.370.721	1.650.159
15-20 % af kapitalgrundlag	0	687.200	0	0
10-15 % af kapitalgrundlag	19.829	20.052	19.829	661.705
Antal store engagementer				
Kreditinstitutter før fradrag	7	7	6	8
Øvrige erhverv før fradrag	1	1	2	1
Sum af store engagementer, ekskl. kreditinstitutter i % af kapitalgrundlaget	0,00	0,00	0,00	0,00

Sparekassen har fokus på at undgå risikokoncentration, og minimere risikoen på store enkelt engagementer. Engagementerne er etableret efter en nøje vurdering af, at der foreligger en tilfredsstillende risiko og sikkerhedsstillelse.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

42 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedskrevne krediteksponeringer fordelt på branche	Koncernen			
	Krediteksponering før nedskrivning	Sikkerhed	Blanco	Nedskrivning
2015				
Landbrug	287.469	119.270	168.199	141.525
Finansiering og forsikring	356.913	149.033	207.880	141.663
Fast ejendom	1.337.279	945.664	391.615	298.902
Erhverv i øvrigt	507.487	171.664	335.823	313.759
Private	601.631	99.412	502.219	358.170
I alt	3.090.779	1.485.043	1.605.736	1.254.019
2014				
Landbrug	296.185	126.103	170.082	153.276
Finansiering og forsikring	425.359	194.436	230.923	214.989
Fast ejendom	1.479.755	1.074.008	405.747	346.063
Erhverv i øvrigt	866.492	298.029	568.463	471.645
Private	725.818	123.944	601.874	540.373
I alt	3.793.609	1.816.520	1.977.089	1.726.346

Nedskrevne krediteksponeringer fordelt på branche	Sparekassen (moderselskabet)			
	Krediteksponering før nedskrivning	Sikkerhed	Blanco	Nedskrivning
2015				
Landbrug	241.587	94.306	147.281	131.411
Finansiering og forsikring	268.157	139.982	128.175	112.582
Fast ejendom	966.542	674.160	292.382	253.319
Erhverv i øvrigt	355.236	85.698	269.538	244.333
Private	380.392	54.433	325.959	289.601
I alt	2.211.914	1.048.579	1.163.335	1.031.246
2014				
Landbrug	264.293	97.705	166.588	146.661
Finansiering og forsikring	392.179	182.046	210.133	206.735
Fast ejendom	1.023.949	636.209	387.740	331.106
Erhverv i øvrigt	654.553	183.262	471.291	425.057
Private	590.115	75.584	514.531	469.316
I alt	2.925.089	1.174.806	1.750.283	1.578.875

Ej nedskrevne udlån og garantier	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Kategori 1: Engagementer med væsentlige svagheder	2.675.394	3.360.290	1.979.517	2.420.761
Kategori 2: Engagementer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn	3.301.131	3.882.176	1.953.123	2.007.399
Kategori 3: Engagementer med normal bonitet	6.009.669	5.748.014	4.103.816	3.283.369
Ej nedskrevne udlån og garantier i alt	11.986.194	12.990.480	8.036.456	7.711.529

Kategori 1 omfatter kunder, hvor der er stor usikkerhed om den fremtidige økonomi, og om hvorvidt kunden er i stand til at overholde sine betalingsforpligtelser, såfremt der opstår negative uforudsete begivenheder.

Kategori 2 omfatter kunder, hvor økonomien er svag som følge af lavere rådighedsbeløb end normen, negativ formue eller andre økonomiske sårbarheder.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

42 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Lån med nulstillet rente				
Lån med nulstillet rente ¹	677.835	1.729.299	375.344	1.380.061
Heraf nedskrevet / underkursreguleret	503.949	1.107.650	284.200	852.596
Lån med nulstillet rente, balanceført	173.886	621.649	91.144	527.465

¹ Lån med nulstillet rente før nedskrivninger og underkursregulering

Nedskrevne krediteksponeringer

Fordelingen af individuelle og gruppevise nedskrivninger fremgår af note 10.

Individuelle nedskrivninger på udlån, tilgodehavender og garantier er foretaget som følge af nedenstående årsager.

Nedskrevne krediteksponeringer, årsag	2015		2014	
	Krediteksponering før nedskrivning	Nedskrivning	Krediteksponering før nedskrivning	Nedskrivning
Koncernen				
Konkurs	340.412	93.321	427.356	220.804
Inkasso og betalingsstandsning	221.887	112.416	508.287	378.155
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	2.528.480	1.048.282	2.857.966	1.127.387
I alt	3.090.779	1.254.019	3.793.609	1.726.346
Værdi af sikkerheder	1.485.043		1.816.520	
Sparekassen (moderselskabet)				
Konkurs	321.137	81.929	331.819	203.107
Inkasso og betalingsstandsning	116.878	81.731	395.379	347.186
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.773.899	867.586	2.197.891	1.028.582
I alt	2.211.914	1.031.246	2.925.089	1.578.875
Værdi af sikkerheder	1.048.579		1.174.806	

Koncernen som leasinggiver

Koncernen fungerer bl.a. som leasinggiver inden for områderne erhvervsleasing og vendorleasing med særlig vægt på transport-, landbrugs-, industri- og entreprenørvirksomheder. Der tilbydes finansielle leasing aftaler.

Finansielle leasingkontrakter	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Primo	471.755	438.278	0	0
Tilgang	164.065	240.100	0	0
Afgang	192.221	206.623	0	0
Ultimo	443.599	471.755	0	0
Fordelt efter restløbetid				
Op til 1 år	126.526	135.945	0	0
Over 1 år til og med 5 år	303.996	315.775	0	0
Over 5 år	13.077	20.035	0	0
I alt	443.599	471.755	0	0
Bruttoinvesteringer				
Op til 1 år	143.706	155.848	0	0
Over 1 år til og med 5 år	327.585	344.045	0	0
Over 5 år	13.524	20.517	0	0
I alt	484.815	520.410	0	0
Ikke-indtjente finansieringsindtægter	41.216	48.655	0	0

Noter

Beløb i 1.000 kr.

42 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for, at markedsværdien af sparekassens aktiver og/eller passiver ændrer sig som følge af ændringer i markedsforsholdene. Markedsrisikoen omfatter renterisiko, aktierisiko og valutarisiko.

Bestyrelsen fastsætter de overordnede politikker, rammer og principper for styringen af markedsrisici. Bestyrelsen fastsætter rammerne for direktionen, som herefter kan delegerer rammer ud til de enkelte medarbejdere.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opføre og rapportere markedsrisici til bestyrelse og direktion. Bestyrelsen og direktionen får månedligt oplyst udnyttelsen af de understukne rammer og en redegørelse for eventuelle overskridelser.

Renterisiko

Renterisikoen måles som det forventede kurstab på rentepositioner, der vil følge af en umiddelbar renteændring i alle rentesatser på 1 procentpoint enten i op- eller nedadgående retning.

Sparekassens renterisiko fremkommer i forbindelse med fastforrentede udlån, obligationer, indlån, efterstillede kapitalindskud og udstedte obligationer. Finansielle derivater anvendes i begrænset omfang til afdækning af renterisici. Renterisikoen udgør den største del af sparekassens markedsrisiko og rapporteres hver måned til bestyrelse og direktion.

Den samlede renterisiko må efter sparekassens interne regler maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag.

Nedenstående oversigt viser renterisikoen specificeret på valutaer, produkter og varigheder.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Samlet renterisiko	24.983	-18.092	15.009	-20.631
Renterisiko i % af kernekapital efter fradrag	1,3	-1,1	0,8	-1,2
Renterisiko opdelt på instituttets valutaer med størst renterisiko				
DKK	24.393	-14.181	14.303	-16.806
EUR	777	-3.705	880	-3.640
USD	-228	-211	-215	-198
CHF	0	-8	0	0
SEK	16	-13	16	-13
Øvrige valutaer	26	26	26	26
Renterisiko opdelt på produkter				
Aktiver				
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	136	237	136	237
Udlån	10.019	18.338	2.865	4.009
Aktier	0	23	0	23
Obligationer	69.230	46.806	58.114	38.871
Passiver				
Indlån	-20.427	-34.632	-12.926	-16.407
Udstedte obligationer	0	0	0	0
Efterstillede kapitalindskud	-32.738	-46.839	-32.738	-46.813
Afledte finansielle instrumenter			0	
Rente- og valutaswaps	-1.237	-2.449	-442	-551
Øvrige afledte finansielle instrumenter	0	424	0	0
I alt	24.983	-18.092	15.009	-20.631

Noter

Beløb i 1.000 kr.

42 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Renterisiko fordelt på intervaller for modificeret varighed				
0 - 3 måneder	745	2.178	240	-3.087
3 - 6 måneder	-12.800	-11.110	-12.125	-10.802
6 - 12 måneder	362	1.275	-171	-583
1 - 2 år	1.872	-6.746	-1.599	-4.439
2 - 3,6 år	-20.317	-19.411	-20.681	-22.472
over 3,6 år	55.121	15.722	49.345	20.752
I alt	24.983	-18.092	15.009	-20.631

Aktierisiko

Aktier eksklusive anlægsaktier og sektoraktier må efter sparekassens interne regler maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag. Beholdninger i et enkelt selskab må ikke overstige 4,5 % af kernekapitalen efter fradrag. Sparekassen har endvidere en anlægsbeholdning af aktier i sektorvirksomheder, hvor sparekassen i samarbejde med andre pengeinstitutter har erhvervet aktier i en række sektorvirksomheder. Disse sektorvirksomheder har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, it, investeringsforeninger m.v.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Aktiebeholdning opdelt				
Børsnoterede aktier m.v.	56.664	45.871	56.611	45.810
Øvrige anlægsaktier m.v.	115.122	13.267	79.678	2.985
Aktier i sektorejede virksomheder	405.618	420.002	332.733	334.697
Aktiebeholdning i alt	577.404	479.140	469.022	383.492
Aktier ekskl. anlægsaktier og sektoraktier i pct. af kernekapital efter fradrag	3,0	2,7	2,9	2,6
Følsomhed i forhold til aktierisiko				
Hvis den faktiske handelsværdi afviger +/- 10 % i forhold til dagsværdien, udgør resultatpåvirkningen (efter skat), +/-	44.171	36.175	35.880	28.954

Valutarisiko

Valutaindikator for euro må efter sparekassens interne regler maksimalt være 7 % af kernekapitalen efter fradrag og øvrige valutaer maksimalt 3 % af kernekapitalen efter fradrag.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2015	2014	2015	2014
Aktiver i fremmed valuta (lange nettopos.)	12.227	16.937	8.532	4.268
Passiver i fremmed valuta (korte nettopos.)	54	45	73	1.475
Valutaindikator 1	12.227	16.937	8.532	4.268
Valutaindikator 1 i % af kernekapital efter fradrag	0,6	1,0	0,4	0,2
Valutaindikator 2	120	66	77	42
Valutaindikator 2 i % af kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutaindikator 1 for euro i % af kernekapital efter fradrag	0,3	0,7	0,2	0,0
Valutaindikator 1 øvrige i % af kernekapital efter fradrag	0,4	0,4	0,2	0,2

Noter

Beløb i 1.000 kr.

42 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af, at det ikke er muligt at fremskaffe den nødvendige finansiering til dækning af likviditetsbehovet.

Der er i 2015 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger, politikker m.v. i forhold til 2014.

Sparekassen foretager en løbende vurdering af det likvide beredskab med det formål at sikre, at likviditeten til enhver tid er tilstrækkelig til både at sikre en betryggende overdækning i forhold til lovens krav, og til at sikre finansieringen af den forventede vækst. I den løbende vurdering af likviditeten indgår en række stresstests, hvor der stresses på likviditeten minimum 12 måneder frem. Fremskaffelse af likviditet sker, ud over gennem egenkapitalfinansiering og indlån fra kunder, via optagelse af ansvarlig kapital, udstedelse af obligationer, optagelse af lån, lines på pengemarkedet og uigenkaldelige kredittilsagn.

Sparekassen har en målsætning om at have en likviditetsoverdækning på mindst 100 % i forhold til kravene i lov om finansiel virksomhed. Overdækningen har været større end 100 % hele året. Likviditetsoverdækningen opgjort i henhold til lov om finansiel virksomhed § 152 udgør for koncernen pr. 31. december 2015 240,1 %. Pr. 31. december 2014 udgjorde den tilsvarende likviditetsoverdækning 236,3 %.

Kontraktuel løbetid af finansielle forpligtelser

2015

Ikke afledte finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
Indlån og anden gæld
Indlån i puljeordninger
Efterstillede kapitalindskud
Garantier
Udnyttede rammer

Koncernen				
Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Inden for 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år
318.572	318.572	276.661	0	41.911
14.633.032	14.633.032	13.183.285	235.230	1.214.517
378.377	378.377	25.963	45.879	306.535
464.841	468.000	0	0	468.000
3.773.108	3.773.108	1.046.177	826.610	1.900.321
0	2.442.832	2.442.832	0	0

Kontraktuel løbetid af finansielle forpligtelser

2014

Ikke afledte finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
Indlån og anden gæld
Indlån i puljeordninger
Udstedte obligationer til amort. kostpris
Efterstillede kapitalindskud
Garantier
Udnyttede rammer

Koncernen				
Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Inden for 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år
308.409	308.409	285.977	0	22.432
15.315.111	15.315.111	13.304.800	878.118	1.132.193
392.288	392.288	24.806	45.933	321.549
4.108	4.108	4.108	0	0
595.684	599.000	0	0	599.000
3.929.474	3.929.474	873.242	1.958.903	1.097.686
0	2.336.935	2.336.935	0	0

Forfaldsanalysen viser de kontraktlige pengestrømme og omfatter aftalte betalinger for hovedstolen, men ikke renter.

Betalinger vedrørende garantier forfalder, såfremt en række forudbestemte betingelser er opfyldt. Sådanne betalingsforpligtelser er medtaget på aftalernes udløbstidspunkt.

Udnyttede kreditrammer kan tilbagekaldes med et varsel på op til 3 måneder.

Ovenstående løbetidsfordeling er foretaget ud fra det tidligste tidspunkt, hvorpå et beløb kan kræves betalt.

Noter

42 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Operational risiko

Operational risiko er risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og handlinger, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder, inklusive retlige risici.

Operational risiko er endvidere risikoen for, at sparekassen ikke drives efter de juridiske og lovgivningsmæssige krav, markedsstandarder og etiske krav, som er gældende for branchen.

Det er sparekassens politik at afdække operationelle risici så vidt muligt under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

For at minimere operationelle risici har sparekassen udarbejdet forskellige politikker, skriftlige forretningsgange og interne kontroller. Der er så vidt muligt etableret adskillelse mellem udførende funktioner og kontrollerende funktioner.

Sparekassen benytter forsikringer som en metode til at reducere tab som følge af operationelle risici. Der foretages løbende registrering og rapportering af mulige tab og begivenheder, som kan henføres til operationelle risici, med henblik på at undgå disse tab gennem forbedring af forretningsgange og procedurer.

It-forsyningen er et væsentligt område inden for operationel risiko. Sparekassens ledelse forholder sig løbende til it-sikkerheden. Sparekassens væsentligste dataleverandører er Bankdata (Sparekassen Sjælland) og Skandinavisk Data Center (Sparekassen Fyn), som begge har dublering af systemer og drift på alle væsentlige områder.

Intern revision er en del af sikkerheden for, at risikoen for operationelle fejl bliver reduceret mest muligt gennem revision af sparekassens forretningsområder. Intern revision refererer til bestyrelsen.

Compliancefunktionen overvåger overholdelsen af lovgivning, branchestandarder og interne retningslinjer for alle forretningsområder. Funktionens formål er at kontrollere og vurdere, hvorvidt forretningsgange og procedurer er tilstrækkelige og betryggende. Den complianceansvarlige refererer til direktionen.

Risikostyring

Sparekassen har udpeget en uafhængig risikoansvarlig, der er ansvarlig for, at risikostyringen sker på betryggende vis, herunder at skabe et overblik over sparekassens risici og det samlede risikobillede. Den risikoansvarliges ansvarsområde omfatter sparekassens risikobehæftede aktiver på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici hidrørende fra outsourcete områder.

43 Aktionærforhold

Sparekassen Sjælland har registreret følgende aktionærer med mere end 5 % af aktiekapitalens stemmerettigheder eller pålydende værdi:

	Antal aktier	Andel
Fonden for Sparekassen Sjælland, Holbæk	850.000	6,5%
AP Pension Livsforsikringsaktieselskab, København	836.200	6,4%

Noter

44 Bestyrelsens, direktionens og væsentlige risikotageres beholdning af aktier og aktieoptioner

Bestyrelsen	Antal aktier
Thomas Kullegaard	6.029
Jakob Nørrekjær Andersson	3.803
Bent Andersen	0
Per Bjørnsholm	860
Erik Larsen	2.300
Allan Nørholm	1.000
Otto Spliid	0
Helle Lindhof Bjørnøe	1.224
Per Olsen	2.000
Peter Woldbye	1.000
Direktion	
Lars Petersson	5.476
Bruno Riis-Nielsen	0

Opgjort inklusive nærtstående.

Sparekassen har ikke udstedt aktieoptioner, warrants eller konvertible obligationer til hverken bestyrelsen, direktionen eller væsentlige risikotagere.

45 Selskabsmeddelelser

Oversigt over Sparekassen Sjællands meddelelser til Nasdaq OMX Copenhagen A/S

- 2. dec. 2015 Sparekassen Sjælland A/S offentliggør prospekt
- 2. dec. 2015 Finanskalender for 2016 for Sparekassen Sjælland A/S
- 21. dec. 2015 Indberetning i medfør af værdipapirhandelslovens § 28a
- 22. dec. 2015 Indberetning i medfør af værdipapirhandelslovens § 28a
- 28. dec. 2015 Indberetning i medfør af værdipapirhandelslovens § 28a
- 28. dec. 2015 Indberetning i medfør af værdipapirhandelslovens § 28a
- 28. dec. 2015 Regnskabsteknisk omklassificering af hybrid kernekapital

Ledelse, stabsafdelinger og filialer

Repræsentantskab pr. 1. januar 2016

Rektor Niels Arne Uglebjerg, Kalundborg
Overlærer Jørgen Olsen, Slagelse
Gårdejer Egon Keinicke, Gørlev
Kirkegårdsinspektør Henning Hansen, Holbæk
Dyrlæge Ole Kristiansen, Højby
Benzinforhandler Flemming Sørensen, Gørlev
Autoforhandler Peter Klarskov Larsen, Kalundborg
Installatør Leif Nielsen, Ringsted
Gårdejer Ole Nielsen, Orø
Direktør Ejvind Egebjerg Pedersen, Holbæk
Advokat Steen Røgilds, Kalundborg
Gårdejer Gert Bülow, Ringsted
Entreprenør Jan Lorentzen, Sorø
El-Installatør Erik Vang Larsen, Højby
Direktør Per Malmos, Jyderup
Læge Jacob Frimodt Olsen, Høng
Tømrermester Boye Pedersen, Holbæk
Entreprenør John Ravn Christensen, Holbæk
Direktør Thomas Kullegaard, Holbæk
Advokat Palle Andersen, Holbæk
Direktør Henrik Hedegaard, Holbæk
Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk
Regnskabskonsulent Hans Jørgen Kolding, Slagelse
Tømrermester Claus Sørensen, Holbæk
Kontorleder Finn Hallberg, Vig
Gårdejer Erik Larsen, Dalmose
Direktør Ole Mosbæk, Holbæk
Skoventreprenør Michael Henriksen, Tuse Næs
Adm. Direktør Michael Huus, Holbæk
Direktør Peter Klynge Ilsøe, Gundsøllille
Cand. merc. Jørgen Dyhrfeld, Frederiksborg
Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg
Maskinhandler Gert Jensen, Hørve
Reg. Revisor Roland Petersen, Vig
Bedemand Heidi Ørskov Hansen, Holbæk
Salgschef Brian Stanislaw Nielsen, Regstrup
Autoforhandler Arne Busk, Faxø
Direktør Gert Torben Hansen, Slagelse
Muremester Palle Larsen, Kalundborg
Sekretariatsleder Susanne E. Johannessen, Skælskør
Direktør Jesper Justesen, Holbæk

Bestyrelse

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt maa, Holbæk, formand
Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, næstformand
Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
Advokat Otto Spliid, Odense
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Gårdejer Erik Larsen, Dalmose
Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg C

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer:

Kunderådgiver Helle Lindhof Bjørnøe, Holbæk
Udviklingschef Per Olsen, København K
Stabsmedarbejder Peter Woldbye, Vipperød

Revisionsudvalg

Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, formand
Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg C
Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
Gårdejer Erik Larsen, Dalmose

Risikoudvalg

Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk
Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, formand
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
Gårdejer Erik Larsen, Dalmose

Nomineringsudvalg

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, formand
Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Advokat Otto Spliid, Odense

Aflønningsudvalg

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, formand
Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Advokat Otto Spliid, Odense
Stabsmedarbejder Peter Woldbye, Vipperød

Direktion

Administrerende direktør Lars Petersson
Sparekassedirektør Bruno Riis-Nielsen

Intern revision

Revisionschef Thomas Sandal

Ledelse, stabsafdelinger og filialer

Stabsafdelinger

Direktionssekretariat, Direktionssekretær Mogens Andersen
Strategisk presse, PR-strategi og Partnerskab, Presse- og
direktionsrådgiver Jan Løve
Compliance, Compliance medarbejder Pia Møller Blæsbjerg
Risikostyring, Risikoansvarlig Rasmus Laugesen
HR, HR-chef Bettina Theilgaard Krohn
Organisation, Organisationschef Annette Hallund
Kredit, Kreditchef Lars Mikkelsen
Kommunikation, Kommunikationschef Jørgen Hybler Thomassen
Udvikling, Udviklingschef Per Olsen
Økonomi, Koncernøkonomidirektør Jens Trane
Investering, Fondschef Kenn Andersen
Pension, Pensionschef Jørgen Bo Christensen
Egenbeholdning, Investeringschef Stig Skriver
IR, Investor Relations Manager Jan Justesen
Region København, Områdedirektør Jannik Hindsbo
Kunder, Kundechef Kim Kjølens Jensen
Firmapension, Forsikringschef Palle Larsen
Filialservice, Filialservicechef Lisbeth Gottlieb
Ejendomme, Ejendomschef Kim Olsen

Filialer

Amagerbrogade (Kbh. S), Filialdirektør Carsten Ardilsø
Asnæs, Filialdirektør Brian Nielsen
Dragør, Filialdirektør Tina Bering Hansen
Dianalund, Filialdirektør Klaus Hansen
Faxe, Filialdirektør Jon Helqvist
Frederiksberg, Områdedirektør Jannik Hindsbo
Frederikssund, Filialdirektør Steffen Møller
Haslev, Filialdirektør Kirsten H. Pedersen
Hillerød, Filialdirektør Sten Weibel
Holbæk, Filialdirektør Henrik Møllegaard
Høng, Filialdirektør Flemming Andersen
Jyderup, Filialdirektør Jens Varling
Kalundborg, Filialdirektør Kjeld Christensen
Kongelundsvej (Vestamager), Filialdirektør Heidi Bacher Jensen
Køge, Filialdirektør Nicholaj Dyrholm Frimann
Nykøbing Sj., Filialdirektør Lars Peter Larsen
Næstved, Filialdirektør Claus Andersen
Ringsted, Filialdirektør Mads Wallin
Roskilde, Filialdirektør Allan Markussen
Skælskør, Filialdirektør Pia Kimer Jacobsen
Slagelse, Filialdirektør Allan Olsen
Sorø, Filialdirektør Vivi Korup
Tølløse, Filialdirektør Pernille Turka
Valby, Filialdirektør Elisabeth Grandt
Vig, Filialdirektør Allan Gude
Vordingborg, Filialdirektør Erik Arnberg Filtenborg
Østerbro (Kbh. Ø), Filialdirektør Kenneth Neergaard

Digital Bank, Filialdirektør Lisette Juul Jensen
Erhvervscenter, Erhvervschef Michael Nielsen
Private Banking, Formuechef Peter Holme Jensen

Filialoversigt

Amager	Amagerbrogade 112 - 2300 København S - Tlf. 59 48 22 70
Amager	Kongelundsvej 305 - 2770 Kastrup - Tlf. 55 78 25 50
Asnæs	Asnæs Centret 28A - 4550 Asnæs - Tlf. 59 65 15 15
Dianalund	Torvet 25 - 4293 Dianalund - Tlf. 58 24 15 15
Dragør	Dragør Stationsplads 3 - 2791 Dragør - 59 57 61 30
Faxe	Torvegade 1 - 4640 Faxe - Tlf. 56 77 10 00
Frederiksberg	Smallegade 4-6 - 2000 Frederiksberg - Tlf. 38 19 15 20
Frederikssund	Jernbanegade 2 C - 3600 Fredrikssund - Tlf. 47 37 15 15
Haslev	Jernbanegade 46 A - 4690 Haslev - Tlf. 56 36 57 00
Hillerød	Frederiksgade 5B - 3400 Hillerød - Tlf. 59 48 22 50
Holbæk	Ahlgade 51 - 4300 Holbæk - Tlf. 59 43 15 15
Høng	Centervej 37 - 4270 Høng - Tlf. 58 85 21 93
Jyderup	Skarridsøgade 17 - 4450 Jyderup - Tlf. 59 27 67 00
Kalundborg	Vænget 14 - 4400 Kalundborg - Tlf. 59 51 15 15
Køge	Søndre Alle 11 - 4600 Køge - Tlf. 56 16 51 80
Nykøbing	Algade 12 - 4500 Nykøbing Sj. - Tlf. 59 91 15 15
Næstved	Grønnegade 20 - 4700 Næstved - Tlf. 56 16 50 00
Ringsted	Nørregade 11 - 4100 Ringsted - Tlf. 57 61 15 15
Roskilde	Algade 33 - 4000 Roskilde - Tlf. 46 35 51 51
Skælskør	Algade 18 - 4230 Skælskør - Tlf. 59 57 60 40
Slagelse	Schweizerpladsen 6 - 4200 Slagelse - Tlf. 58 56 24 24
Sorø	Storgade 26 A - 4180 Sorø - Tlf. 57 85 05 15
Tølløse	Vestergade 64 - 4340 Tølløse - Tlf. 59 18 52 45
Valby	Toftegårds Alle 42 - 2500 Valby - Tlf. 59 57 61 10
Vig	Vig Hovedgade 37-39 - 4560 Vig - Tlf. 59 31 57 00
Vordingborg	Algade 99 - 4760 Vordingborg - Tlf. 55 36 05 05
Østerbro	Dag Hammarskjølds Allé 13 - 2100 København Ø - Tlf. 56 16 50 70
Erhvervscenter	Isefjords Alle 5 - 4300 Holbæk - Tlf. 59 48 11 11
Hovedsæde	Isefjords Alle 5 - 4300 Holbæk - Tlf. 59 48 11 11

Assens	Østergade 34 - 5610 Assens - Tlf. 65 48 54 00
Dalum	Faaborgvej 66 - 5250 Odense SV - Tlf. 65 48 52 20
Faaborg	Herregårdscentret 23 - 5600 Faaborg - Tlf. 65 48 53 50
Hjallese	Odensevej 88 - 5260 Odense S - Tlf. 65 48 52 00
Haarby	Algade 4 - 5683 Haarby - Tlf. 65 48 53 80
Kerteminde	Langegade 6 - 5300 Kerteminde - Tlf. 65 48 54 60
Langeskov	Langeskov Centret 10 - 5550 Langeskov - Tlf. 65 48 53 00
Middelfart	Viaduktvej 4 - 5500 Middelfart - Tlf. 65 48 51 60
Odense City	Søndergade 17 - 5000 Odense C - Tlf. 65 48 51 00
Odense Nord	Bogensevej 58 - 5270 Odense N - Tlf. 65 48 51 70
Ringe	Algade 11 - 5750 Ringe - Tlf. 65 48 52 80
Svendborg	Tinghusgade 35 - 5700 Svendborg - Tlf. 65 48 54 80
V. Skerninge	Faaborgvej 48 - 5762 Vester Skerninge - Tlf. 65 48 53 10
Årslev	Overvejen 75 - 5792 Årslev - Tlf. 65 48 54 50
Erhvervscenter	Søndergade 17 - 5000 Odense C - Tlf. 65 48 51 40
Formuecenter	Odensevej 88 - 5260 Odense S - Tlf. 65 48 52 10
Hovedkontor	Markedspladsen 15 - 5600 Faaborg - Tlf. 63 61 18 00

Sparekassen Sjælland-koncernen

- 42 filialer fordelt på Sjælland og Fyn
- 533 medarbejdere
- Indlån 15.011 mio.kr.
- Udlån 9.763 mio.kr.
- Balance 18.730 mio.kr.
- Kapitalprocent 15,5 %

**SPAREKASSEN
FYN**

15 filialer på Fyn
166 medarbejdere
Indlån 4.285 mio.kr.
Udlån 3.219 mio.kr.
Kapitalprocent 17,9 %

WWW.SPARFYN.DK

**SPAREKASSEN
SJÆLLAND**

27 filialer på Sjælland
366 medarbejdere
Indlån 10.720 mio.kr.
Udlån 6.690 mio.kr.
Kapitalprocent 21,1 %

WWW.SPKS.DK